

PRILOGA 10

UČNI NAČRTI PREDMETOV

I. Obvezni predmeti

Uvod v filozofijo

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Uvod v filozofijo
Subject Title:	Introduction to Philosophy

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija /Philosophy		1.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Rudi Kotnik

Jeziki / Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

Uvod v filozofsko mišljenje prek nekaterih osnovnih filozofskih problemov in vprašanj z različnih filozofskih področij (filozofija religije, teorija spoznanja, metafizika, etika, filozofija duha ...). Kaj, če sploh, lahko vemo? Ali je duh različen od telesa? Ali smo svobodni? Kaj je prav in kaj narobe? Kaj je lepo in kaj umetniško delo? Ali bog obstaja? Problem smrti in smisel življenja.

Contents (Syllabus outline):

The course will introduce students to philosophy through an examination of some of the most fundamental philosophical problems from a number of the different branches of philosophy (epistemology, philosophy of religion, metaphysics, ethics, philosophy of mind ...). What, if anything, can we know? Mind and body Are we free? Right and wrong What is beauty? What is art? Does God exist? Death and the meaning of life.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Descartes, R. (1988) Meditacije, Ljubljana: Slovenska matica.
Palmer, D. (1995) Ali središče drži? Ljubljana: DZS.
Nagel, T. (1995): Kaj vse to pomeni?, Ljubljana: RIC
Solomon, R.C. (1982, 1994), The Big Questions: A Short Introduction to Philosophy, Fourth Edition. Fort Worth, TX: Harcourt Brace College Publishers.
Washburn, Phil (1997), Philosophical Dilemmas. Building a Worldview, New York & Oxford: Oxford University Press.

Cilji:

Prebiranje filozofskih besedil, sposobnost jasnega mišljenja, zagovora lastnega stališča, pojmovnega raziskovanja. Cilj predmeta je uvesti študente v dve neločljivi plati: v vednost o metodoloških temeljih filozofije in razvijanje elementov filozofskega mišljenja v smislu razvijanja sposobnosti.

Objectives:

Reading philosophical texts, the ability to think critically, to develop and defend arguments, and to justify one's positions will be emphasized throughout the class. The aim of the subject is to introduce students to the basics of philosophy, i.e. to knowledge and understanding of methodological grounds of philosophy representing a metalevel and develop elements of philosophical thinking as skills.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Od študentov se na koncu pričakuje, da bodo sposobni demonstrirati:</p> <p>Znanje in razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vpogled in razumevanje temeljnih značilnosti filozofije. <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sposobnost uvida v filozofska vprašanja različnih vrst razprav, - sposobnost uvida v problem in njegovega reševanja, refleksija, problematizacija, analiza, argumentacija, - sposobnost refleksije in konceptualizacije lastne filozofske dejavnosti, - odprtost, strpnost in zmožnost vrednotenja pogledov in argumentacije drugih. 	<p>At the end of the course the student will be expected to demonstrate:</p> <p>Knowledge and Understanding:</p> <ul style="list-style-type: none"> - insight into, and understanding of, basic characteristics of philosophical thinking. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ability to identify the underlying issues in different kinds of debate. - ability for grasping the problem, reflection, questioning, analysis, argument - ability for reflection and conceptualisation of his/her philosophical activity. - readiness for recognition, evaluation and tolerance of other's argument.
--	--

Metode poučevanja in učenja:

Izkustveno učenje kot integracija prakticiranja filozofije, refleksije in konceptualizacije. Ustrezne navezava na teorijo.	Experiential learning as integration of philosophical practice with reflection and conceptualisation. Appropriate relation to theory.
--	---

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Esej v obsegu 1500 besed, napisan v skladu s kriteriji: demonstracija elementov filozofskega mišljenja ter zmožnost reflektiranja in konceptualizacije filozofske dejavnosti.	100%	Written assessment in a form of 1500 words essay written in accordance with criteria: demonstration of basic philosophical skills and ability to reflect upon them and conceptualise his/ her philosophical activity.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor	lecture-room, personal computer, LCD projector
--	--

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)	(written, oral examination, coursework, projects):
Aktivno sodelovanje v procesu izkustvenega učenja med letom. Pisni izpit v obliki eseja, ki ustreza kriterijem, se pravi, da vsebuje temeljne elemente filozofskega mišljenja.	Active participation in the process of experiential learning during the term. Written assessment in a form of essay written in accordance with criteria: demonstration of basic philosophical skills

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Kritično mišljenje z osnovami argumentacije

**Univerza v Mariboru
University of Maribor**

**Filozofska fakulteta
Faculty of Arts**

**(znak
članice
UM)**

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Kritično mišljenje z osnovami argumentacije Critical thinking with elementary argumentation
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		30			60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Janez Bregant

Jeziki / Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Dialektičnost znanstvene razprave. Osrednja vloga argument(acije), tj. razumskega prepričevanja v znanosti.
- Ključna vloga sposobnosti prepoznavanja, rekonstrukcije in ocenjevanja argumentov pri uporabi virov in izdelavi raziskovalnega argumenta.
- Prepoznavanje, diagramiranje, dopolnjevanje in rekonstrukcija argumentov.
- Ocenjevanje argumentov - resničnost premis in logična moč argumenta. Deduktivni in induktivni argumenti.
- Vrste veljavnih/deduktivnih oblik sklepanja.
- Statistični in humovski induktivni argumenti.
- Formalne in neformalne zmote v sklepanju.
- Splošne sodbe in načini njihovega preverjanja. Empirične in pojmovne splošne sodbe. Splošna/univerzalna načela in zakoni.
- Definicije, namen definiranja, vrste definicij in pravila definiranja. Klasifikacija oz. razvrščanje stvari v razrede ali kategorije. Namen in pravila klasificiranja.
- Znanstvene razlage. Pojem, vrste in merila za njihovo ocenjevanje.

- Dialectical nature of scientific discourse. Central role of argumentation, i.e. persuasion by means of reasons, or evidence, in science.
- The importance of the capacity to identify, reconstruct and assess evidence/arguments advanced in support of controversial scientific hypotheses, explanations, theories and research projects.
- Identification, presentation, reconstruction and completion of arguments
- Argument evaluation – the truth of the premises and the logical strength. Inductive and deductive arguments.
- Types of valid/deductive inferences.
- Formal and informal fallacies.
- General propositions and how to assess their truth. Empirical vs. conceptual truths. General/universal laws and principles.
- Definitions, their purpose, types and the rules of. Classification, its purpose and the rules of.
- Scientific explanations. The concept of, types of, and criteria for their assessment.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- D. Šuster, Moč argumenta, Maribor: Pedagoška fakulteta, 1998.
A. Thomson, Critical Reasoning. A Practical Introduction, 2. izdaja, London & New York: Routledge, 2002.
U. Eco, Kako napišemo diplomsko nalogo, Ljubljana: Vale-Novak, 2003.
T. Rupnik Vec & A. Kompare, Kritično mišljenje v šoli, Ljubljana: Zavod RS za šolstvo, 2006.
J. Whyte, Bad Thoughts. A Guide to Clear Thinking, London: Corvo, 2003.

Cilji:

Cilj pouka kritičnega mišljenja je vzgojiti kritične, samostojno misleče posameznike, sposobne

- zastavljati plodna raziskovalna vprašanja o poljubni temi,
- v njej odkrivati teoretične in praktične raziskovalne probleme,
- jih jasno in natančno formulirati,
- zbrati in oceniti za njihovo rešitev relevantne informacije,
- pri njihovem tolmačenju ustvarjalno uporabiti abstraktne ideje in teorije,
- z zadostno, zdravo, reprezentativno, relevantno, itd. evidenco podpreti predlagane odgovore, sklepe in rešitve,
- jih oceniti s pomočjo metodološko ustreznih meril in standardov,
- se domisliti alternativnih rešitev, razlag in teorij,
- po potrebi pretresi njihove podmene, implikacije in praktične posledice, ter, končno,
- učinkovito in razumljivo s svojimi mislimi in spoznanji v obliki različnih vrst poročil seznaniti druge.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- Poznavanje bioloških, psiholoških (kognitivnih in afektivnih) in družbenih dejavnikov, ki omogočajo, občasno pa tudi izkrivljajo spoznavni proces
- obvladovanje osnovnih načel neformalne logike in poznavanje najbolj tipičnih napak v procesu zbiranja podatkov in izpeljevanja sklepov

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- zmožnost abstrahiranja, razčlenbe in sestavljanja zdravih argumentov
- sposobnost prepoznanja in odpravljanja logičnih napak, nejasnosti v formulacijah, površnosti v izražanju in sklepanju, retoričnih trikov, metodoloških pomanjkljivosti, navideznih samoumevnosti in prikritih podmen;
- razvijanje komunikacijskih veščin skozi razpravo in pisanje poročila o projektu;
- razvijanje in uporaba domisljije v obliki miselnih eksperimentov;
- privzgajanje intelektualne poštenosti skozi nepristransko ovrednotenje konfliktnih pojmovanj, pogledov in stališč.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja; v seminarjem delu kritična analiza znanstvenih, strokovnih in poljudnih besedil z vidika njihove argumentativne strukture, ocenjevanje v njih predstavljenih stališč z vidika zamolčanih predpostavk in logičnih posledic, vodena razprava; samostojno projektno delo študentov/-k.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Objectives:

The aim of the course is to educate critical, autonomous thinkers, capable of

- asking fruitful research questions on any topic,
- identifying theoretical and practical research problems,
- formulating them clearly and precisely,
- collecting and assessing data, relevant to their solution,
- creatively employing abstract ideas and theories in the process of their interpretation,
- supporting their answers, conclusions and solutions with sufficient, sound, relevant, representative, and so on evidence,
- assessing them by methodologically sound criteria and standards,
- thinking of alternative solutions, explanations and theories,
- questioning their assumptions, implications and/or practical consequences, and, finally,
- informing others about their ideas and findings efficiently and comprehensibly

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

- knowledge of biological, psychological (cognitive and affective) and social basis of, but also damaging influences on, the process of cognition
- mastery of the basic principles of informal logic and the ability to identify, and avoid, most typical mistakes made in the process of collecting the data and/or drawing conclusions from them

Transferable/Key Skills and other attributes:

- capacity for abstracting, analyzing and constructing sound arguments
- ability to identify and avoid logical fallacies, vague formulations, sloppy expressions and reasoning, rhetorical tricks, methodological errors, apparent truths and their hidden assumptions
- communication skills, developed through discussion and the writing of research proposal and report
- use of imagination in the form of thought experiments
- learning intellectual honesty through impartial assessment of conflicting ideas, views and conceptions

Learning and teaching methods:

Lectures, critical analysis of scientific and popular texts from the point of view of their logical and argumentative structures in the seminar, discussion groups, individual research projects

Seminarske vaje
Individualno in skupinsko projektno delo
Pisni izpit

Assessment:
Exercises
Individual and group project work
Written exam

Materialni pogoji za izvedbo predmeta : Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor	Material conditions for subject realization lecture-room, personal computer, LCD projector
Obveznosti študentov: <i>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</i> Prisotnost in aktivna udeležba v seminarju; priprava, izvedba in predstavitev raziskovalnega projekta v obliki kritične analize logično-argumentativne strukture izbranega besedila; pisni izpit	Students' commitments: <i>(written, oral examination, coursework, projects):</i> Attendance and active participation in class; designing, conducting and presenting a research project, written exam

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Zgodovina filozofije I

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Zgodovina filozofije I
Subject Title:	History of philosophy I

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		30			75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Boris Vezjak

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- pregled pojma zgodovine filozofije in filozofije v splošnem,
- prefilozofska misel, družbeni pogoji nastanka grške kulture in filozofije v njej (mitično in racionalno, ipd.),
- Predsokratska filozofska misel od Talesa do atomizma (vprašanje narave, premene in vzroka v ti. naravnih filozofij, vprašanje svetovne harmonije, števila in duše v pitagoreizmu, možnost gotovega znanja pri Ksenofanu, postajanje in logos pri Heraklitu, eleatska šola biti, teorije nastanka pri Empedoklu, Anaksagori in Demokritu, ipd.),
- grška sofistika: Protagora, Gorgija (vprašanje vedenja in mnenja, relativizma spoznanja, ipd),
- Sokrat in sokratske šole: megariki, kiniki, kirenaiki, Platonova filozofija in Akademija (vprašanje teorije idej, spoznavna teorija, struktura in nastanek sveta, odnos duša-telo, vrline in ideja dobrega, teorija države, nauk o prvih počelih ipd.); Aristotel in peripatetična filozofija (teorija metafizike in bitnosti, naravna filozofija, nauk o duši, logika in spoznavna teorija, vprašanje oblike in tvari, etika, politične filozofije in teologija, ipd.),
- helenistična filozofija (epikurejizem: logika, fizika in etika pri Epikurju, Lukreciju in drugih; stoicizem: stoška logika in teorija lektona, spoznavna teorija in phantasia kataleptike, apatheia in teorija strasti, ipd.);

- survey on the conception of history of philosophy and philosophies in general,
- prephilosophical thinking and social circumstances of the development of Greek culture and its philosophy (mythos vs. logos),
- presocratic philosophical thought from Thales to atomists (nature, change, cause in the so-called philosophy of nature, world harmony, number and soul in Pythagoreism, certain knowledge in Xenophanes, coming-to-be and logos in Heraclitus, Eleatic school on being, theory of coming-to-be in Empedocles, Anaxagoras and Democritus, etc.),
- the Greek sophists: Protagoras, Gorgias (knowledge vs. opinion, relativity of cognition, etc.).
- Socrates and Socratic schools: the Megarics, Cyrenaics, Cynics, Plato's philosophy and Academy (theory of forms, theory of knowledge, structure and origin of world, relation soul-body, virtues and the form of good, theory of polis etc.); Aristotle and the Peripatetic school (metaphysics and theory of substance, philosophy of nature, psychology, logic and knowledge theory, form and matter, ethics, political philosophy and theology, etc.),
- hellenistic philosophy (Epicureanism: logic, physics, ethics in Epicurus, Lucretius and others; Stoicism: stoic logic and theory of lekta, knowledge theory and

<p>skeptizem: Piron in Sekst Empirik, vprašanje zadržanja sodbe in gotovosti vedenja; rimska filozofija in eklekticizem: Seneka, Ciceron,</p> <ul style="list-style-type: none"> • novoplatonizem in iztek antičnega obdobja: Plotin, Proklos, Boetij; grška patristika. 	<p>phantasia kataleptike, apatheia and theory of passions; skepticism: Pyrrho and Sextus Empiricus, suspension of judgment and certainty of knowledge. Roman philosophy and eclecticism: Seneca, Cicero,</p> <ul style="list-style-type: none"> • neoplatonism and the end of ancient period: Plotinus, Proclus, Boethius; Greek patristics.
---	---

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- *Predsokratiki*, 1988, Slovenska Matica, Ljubljana, prevedel Anton Sovre.
- Platon, 2004: *Zbrana dela*, Mohorjeva založba, Celje, prevedel Gorazd Kocijančič.
- Aristotel, 1999: *Metafizika*, Založba ZRC, Ljubljana, prevedel Valentin Kalan.
- Barnes, J. 1999: *Aristotel. Dodatek Metafizika*, Aristej, Šentilj.
- Sharples, R. 2000: *Stoiki, epikurejci in skeptiki. Uvod v helenistično filozofijo*. Aristej, Šentilj.

Cilji:

Cilj predmeta je slušatelje seznaniti z glavnimi zgodovinskimi epohami predmoderne evropske filozofije vse do filozofije srednjega veka. Predavanja so namenjena prikazu pomembnejših filozofov in njihovim filozofem, tematizirajo poglavitev zgodovinske preseke osnovnih filozofskeh problemov in analizo argumentov, pri čemer je poudarek na tistih, ki so zgodovinsko-filosofsko odigrali tehtnejšo vlogo. Študenta se ob prikazu samega razvoja evropske filozofije navaja na samostojno interpretativno delo in analitično branje tekstov.

Objectives:

The main aim of this lecture is to introduce students into the main historical periods of premodern European philosophy up to the medieval philosophy. Lectures follow the presentation of the basic ancient philosophers and their theories, concentrating on main philosophical problems and analyzing the arguments, paying attention to those playing substantial role in the history of philosophy. Students will be accustomed to work autonomously on interpretation of philosophical issues as well as analytical reading of texts.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- izpričati poznavanje antične filozofije od predsokratikov do grške patristike,
- razumeti in razložiti probleme in rešitve filozofskih vprašanj iz tega obdobja zgodovine filozofije,
- razviti kompetence za samostojno razmišljanje o teh problemih in prenašanje znanja ali poučevanje.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- sposobnost prepozнатi problem in prepozнатi argumente,
- sposobnost skrbne interpretacije in primerjave različnih besedil.
- jasen vpogled v osnovne teorije in argumente v nekem zgodovinskem filozofskem obdobju.
- sposobnost uporabljati in razumeti filozofska terminologija te dobe.

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to

- demonstrate knowledge of basic philosophical issues from Presocratics to Greek patristics,
- understand and interpret the problems and its solutions of philosophical dilemmas from these period of history of philosophy,
- develop his competences for individual thinking about these issues and transferring the knowledge or teaching others.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability to recognize the problems and arguments,
- ability for careful interpretations and comparison of variety of texts,
- clear insight into basic theories and arguments within some historical period of philosophy,
- ability to use and comprehend philosophical terminology of this philosophical period.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

- na problem osredotočena predavanja in branje,
- interaktivne poučevalne strategije, kot so skupinske razprave in individualno delo doma,
- raziskovanje, razprava in stopnjevanje razumevanja skozi rekonstrukcijo in analizo različnih pogledov.

- problem-focused lectures and reading,
- interactive teaching strategies: group sessions, debate and individual home work,
- exploration, discussion and the enhancement of understanding through reconstruction and analysis of different views.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> • pisni izpit, • domače delo in sodelovanje, • udeležba. 	60% 20% 20%	<ul style="list-style-type: none"> • written exam, • home work and discussion • participation.
--	--	---

Materialni pogoji za izvedbo predmeta : Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor	Material conditions for subject realization lecture-room, personal computer, LCD projector
Obveznosti študentov: (pisni, ustni izpit, naloge, projekti)	Students' commitments: (written, oral examination, coursework, projects):
Pisni izpit, domače delo, udeležba pri pouku	Written exam, homework, participation in class

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Filozofska terminologija

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Art

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Filozofska terminologija Philosophical terminology
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Zimski/Autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
		30			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Boris Vezjak

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Uvod: definicija terminologije kot discipline, ki se ukvarja s filozofskimi termini nekega avtorja (ali obdobja) in s tem, kako ti oblikujejo njegov filozofski jezik.
- Zgodovinske, jezikovne, teoretske in druge posebnosti v formaciji filozofskega jezika.
- Hermenevтика filozofskih izrazov in terminologija kot metoda v pristopu ali razumevanju je filozofskih »sistemov«.
- Vprašanje prevajalskega procesa in problem iskanja terminoloških rešitev v drugem jeziku.
- Slovenska filozofska terminologija in njene posebnosti.

- Introduction: definition of terminology as dedicated to the question of how philosophical terms of a given author (or period) form his or its »philosophical language«.
- Historical, linguistic, theoretical and other particularities in the formation of philosophical language.
- The hermeneutics of philosophical terms and terminology as a method for approaching or understanding philosophical »systems«.
- The question of the translation process and the problem of finding the terminological solutions in another language.
- Slovene philosophical terminology and its peculiarities.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Eucken, R. 1964: *Geschichte der philosophischen Terminologie*, G. Olms, Hildesheim.
- Ritter, J., Gronder, K., Eisler, R. 1971-1992: *Historisches Woerterbuch der Philosophie*, Schwabe & Co, Basel, Stuttgart.
- Eisler, R. 1927-1930: *Woerterbuch der philosophischen Begriffe*, E. S. Mittler & Sohn, Berlin.
- Knežević, A. 1991: *Filozofija i slavensko filozofsko nazivlje*, Hrvatsko filozofsko društvo, Zagreb.

Cilji:

Cilji tega predmeta so, da študente navaja na prepoznavanje, razumevanje in razlago poglavitnih izrazov in izraja pri nekem filozofu ali obdobju; razumevanje zgodovinskih, gramatičnih, filozofskih in drugih ozadij pri nastanku filozofskih terminov; iskanje dobrih prevajalskih rešitev zanje v slovenščini in učenje raziskovalnih spretnosti iskanja ustreznih virov in njihove učinkovite uporabe.

Objectives:

The main aim is to make students to be able to identify, understand and interpret key terms and terminology of a given philosopher or period; understand the historic, grammatical and philosophical background in shaping philosophical terms; find good translational solutions in Slovene language; teach the research skills of finding appropriate sources and using them effectively.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- prikazati znanja iz filozofske terminologije in njene uporabe pri različnih avtorjih, ki mu ponujajo uvid in razumevanje konceptov in filozofskih idej v nekem filozofskem sistemu,
- razviti kompetence za samostojno razmišljanje o teh prevajalskih problemih in prenašanje znanja ali poučevanje.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- Sposobnost interpretacije pojmov in primerjave različnih besedil,
- Jasan vpogled v osnovno terminologijo nekega zgodovinskofilozofskega obdobja ali pri danem avtorju,
- Sposobnost uporabljati in razumeti filozofsko terminologijo te dobe.

Metode poučevanja in učenja:

- na problem osredotočena predavanja in branje,
- interaktivne poučevalne strategije, kot so skupinske razprave in individualno delo doma,
- raziskovanje, razprava in stopnjevanje razumevanja skozi rekonstrukcijo in analizo različnih pogledov.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

• pisni izpit,	60 %	• written exam
• seminarSKI referat,		
• udeležba pri pouku.		

Assessment:

20 %	• coursework
20 %	• participation in class
- problem-focused lectures and reading,
  - interactive teaching strategies: group sessions, debate and individual home work,
  - exploration, discussion and the enhancement of understanding through reconstruction and analysis of different views.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Niso določeni.

Material conditions for subject realization

Not specified.

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Pisni izpit, seminarSKI referat, udeležba pri pouku.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Written exam, coursework, class participation.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Etika

**Univerza v Mariboru
University of Maribor**

**Filozofska fakulteta
Faculty of Arts**

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Etička
Subject Title:	Ethics

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	15	15			60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	slovenski/Slovene slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- Filozofska etika kot poskus razumske utemeljitve moralnih vrednot, norm, načel in idealov.
- Normativna etika, meta-etika in uporabna etika. Kako je mogoče osmisiliti naše moralno izkustvo, se pravi sistematizirati, pojasniti in upravičiti naše vsakdanje moralne sodbe in predstave o morali?
- Moralni pojmi: dobro, zlo, prav, narobe, pravica, dolžnost, interes, škoda, dostenjanstvo, sreča,...
- Vrste moralnih sodb, argumentov in sklepanja.
- Moralna načela – razumevanje, utemeljitev in uporaba.
- Moralne teorije. Filozofska pojmovanja o moralni dobroti (egoizem, hedonizem, blaginjske teorije, evdaimonizem,...) in moralni pravilnosti (deontologija, konsekvenčnizem in etike vrlin in pravic).
- Tradicionalni in sodobni izzivi moralni teoriji (teologija, marksizem, feminism, biologizem-evolucionizem, ontološki determinizem, relativizem).
- Izbrane teme iz normativne etike in uporabne etike.

- Philosophical ethics as a rational inquiry into the grounds of moral values, norms, principles and ideals.
- Branches of ethics: normative ethics, meta-ethics and applied ethics. How can we make sense of our moral experience, i.e. systematize, explain and justify our ordinary moral judgments as well as our common-sense views on morality?
- Basic moral concepts: good, evil, right, wrong, rights, duties, interest, benefit, harm, dignity, happiness,...
- Types of moral judgments, arguments and reasoning.
- Moral principles – interpretation, justification and application.
- Moral theories. Accounts of moral goodness (egoism, hedonism, welfarism, eudaimonism, desire/preference-satisfaction-theory,...) and moral rightness (deontological, consequentialist, rights- and virtue-based moral theories).
- Traditional and contemporary challenges to ethics: theology, marxism, feminism, biologism-evolutionism, ontological determinism, moral particularism, cultural relativism.
- Selected issues in normative and applied ethics.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Anthony Weston, *A 21st Century Ethical Toolbox*, Oxford: Oxford University Press, 2001.

Platon: *Država*, Ljubljana: DZS/Mihelač, 1995.

Aristotel: *Nikomahova etika*, Ljubljana: Slovenska matica, 1994.

I. Kant: *Utemeljitev metafizike hravnosti*, Ljubljana: ZRC SAZU, 2005.

J. S. Mill: *Utilitarizem in O svobodi*, Ljubljana: ŠOU 2004.

P. Singer: *Praktična etika*, Ljubljana: Krtina, 2007.

Cilji:

Objectives:

Cilj pouka je poglobiti študentovo/-kino razumevanje lastnega moralnega izkustva (presaže, čustev, delovanja) in ga/jo usposobiti za kritično in informirano razmišljanje in razpravo o praktičnih in teoretičnih problemih, vprašanjih in dilemah, ki nam jih zastavlja naše vsakodnevno moralno mišljenje in delovanje.

The aim of the course is to help students reflect upon, systematize and critically assess different aspects of their own moral experience: their judgments, feelings, decisions and actions.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku pouka bodo študenti

- obvladali temeljne moralne pojme, načela in teorije;
- znali ločiti dobre moralne argumente od slabih;
- znali razpravljati, na bolj dosleden, reflektiran in informiran način, o celiem spektru filozofskih vprašanj, ki jih zastavlja naše vsakodnevno moralno razmišljanje in delovanje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- sposobnost razmišljanja in razpravljanja, v pisni in ustni obliku, o vrsti temeljnih in prepoznavno abstraktnih problemov (moralni resnici in vednosti, moralnih razhajanjih, pravilnosti in napačnosti, vrednotah, pravičnosti,...).
- večina prepoznavanja in artikuliranja filozofskih problemov v različnih razpravah.
- sposobnost natančnega razmišljanja in izražanja pri razčlenjevanju in formuliraju kompleksnih in kontroverznih moralnih problemov.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

By the end of the course the students should

- master basic moral concepts, principles and theories.
- be able to tell good moral arguments apart from bad ones
- be able to discuss, in a more consistent, reflective and informed way, a range of philosophical issues, raised by our everyday moral thought and action.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability to discuss - both orally and in writing – a wide variety of problems of a fundamental and recognisably abstract nature (moral truth and knowledge, moral disputes, right and wrong, value, justice).
- articulacy in identifying underlying philosophical issues in all kinds of debate.
- precision of thought and expression in the analysis and formulation of complex and controversial moral problems.

Metode poučevanja in učenja:

- problemsko zastavljena predavanja;
- kritično branje in interpretacija izbranih filozofskih spisov;
- zastavljanje vprašanj, kritično pretresanje zamisli, trditev in razlikovanj,
- rekonstruiranje in ocena predstavljenih argumentov,
- miselni eksperimenti,
- iskanje nasprotnih primerov v obliki polnokrvnih scenarijev/zgodb

Learning and teaching methods:

- problem-based lectures;
- critical analysis and interpretation of philosophical texts;
- asking questions, testing ideas, claims and distinctions,
- reconstruction and evaluation of arguments,
- use of thought-experiments and imagined scenarios as a way of testing general moral principles and theories.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Pisni izpit	60 %	Written exam
Seminarska naloga	20%	Presentation of a seminar paper
Prisotnost v seminarju in udeležba v razpravah	20%	Attendance and participation in discussion

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

lecture-room, personal computer, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Udeležba v seminarju, izdelava in predstavitev seminarske naloge ter opravljen pisni izpit.

Active participation in the seminar, presentation of a seminar paper, written exam

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Estetika

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:
Subject Title:

Estetika

Aesthetics

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		30			75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Kaj je umetnost : problem definicije, umetnost kot reprezentacija, formalistična teorija umetnosti, ekspresivna teorija umetnosti, institucionalna teorija umetnosti.
- Estetske lastnosti: estetske in ne-estetske lastnosti, ekspresivne lastnosti, vzročne teorije lepote, so estetske lastnosti subjektivne, objektivne ali odvisne od odziva.
- Ontologija umetnosti: umetnine kot fizični in psihični predmeti, tipi in primerki, umetnina in njena identiteta, alografske in avtografske umetnosti, problem ponaredkov.
- Umetnost in čustva: narava čustev, paradox fikcije, čustveni odgovori na paradox fikcije, umetnost in negativna čustva.
- Etično in estetsko: etična kritika umetnosti, ugovori etični kritiki, odgovori na ugovore proti etični kritiki umetnosti.
- Umetnost in vrednotenje: subjektivizem, intuicionizem, emotivizem, relativizem, partikularizem, instrumentalistične teorije.
- Estetsko izkustvo: estetsko izkustvo kot posebna vrsta izkustva, estetske teorije umetnosti, pojem nezainteresiranosti estetskega izkustva, pojem psihične distance.
- Umetnina in interpretacija: monizem, pluralizem, vloga intenc pri interpretaciji umetnin (aktualni intencionalizem, hipotetični intencionalizem), pragmatistične interpretacije.

- What is art: the problem of definition, art as representation, art as form, art as expression, institutional theory of art.
- Aesthetic properties: aesthetic and non-aesthetic properties, expressive properties, causal theories of beauty, are aesthetic properties subjective, objective or response dependent.
- Ontology of art: artworks as physical and mind dependent objects, types and tokens, artwork and its identity, allographic and autographic arts, the problem of forgeries.
- Art and emotions: the nature of emotions, paradox of fiction, emotional reactions to the paradox of fiction, art and negative emotions.
- Ethical and aesthetical: ethical criticism of art, objections to the ethical criticism, answers to the objections to the ethical criticism.
- Art and appreciation: subjectivism, intuitionism, emotivism, relativism, particularism, instrumental theories.
- Aesthetic experience: aesthetic experience as special kind of experience, aesthetic theories of art, the concept of disinterestedness of aesthetic experience, the concept of psychical distance.
- Art and interpretation: monism, pluralism, the role of intentions in the interpretation of artworks (actual intentionalism, hypothetical intentionalism), pragmatical interpretations.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Kante, B. 2001: *Filozofija umetnosti*. Jutro: Ljubljana.
- Kante, B. 2007: *Estetika – priročnik za študente*. (v pripravi).
- Noël C. 1999: *Philosophy of Art*. Routledge, London.
- Levinson, J. 2005: *The Oxford Handbook of Aesthetics*. Oxford: Oxford University Press.

Cilji:

Cilj tega predmeta je seznaniti udeležence kurza s temeljnimi pojmi in njihovim zgodovinskim razvojem ter problemi znotraj estetike, kritično ovrednotiti posamezne odgovore na te probleme in pokazati kakšen vpliv imajo na sodobna pojmovanja umetnosti in estetike.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- obvladovati in razumevati temeljne pojme znotraj estetike in njihovega zgodovinskega razvoja,
- razumevanja in kritičnega vrednotenja sodobnih umetniških praks,
- uporabe kritičkega aparata pri analizi umetnin.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja*: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Reševanje problemov*: prepoznavanje in vrednotenje konkretnih posameznih umetniških praks in del ter njihovih teoretičnih podlag.
- *Delo v skupini*: skupni seminarji.
- *Razvijanje kritičnega mišljenja*: prepoznavanje umetnin kot možnih sredstev družbene kritike.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja,
- Seminar,
- Obisk galerij in gledanje filmov.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- Lectures,
- Seminar,
- Visits to art exhibitions, performances and movies.

• Sodelovanje v diskusiji na predavanjih in v seminarju, • Seminarska naloga, • Ustni izpit.	30% 20% 50%	• Participation in lectures and seminars, • Student paper, • Oral exam.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor

Material conditions for the subject's realization

lecture-room, personal computer, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Ustni izpit, seminarska naloga, aktivna udeležba pri pouku

Students' commitments (obligations):

(written, oral examination, coursework, projects):

Oral exam, seminar paper, active participation in class

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Epistemologija

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Epistemologija
Subject Title:	Epistemology

Študijski program Study programme	Študijska smer Study option	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		2.	Zimski/Autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Seminarske vaje Tutorial	Laborat. vaje Lab work	Terenske vaje Field work	Samostojno delo Individual work	ECTS
45		30			75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	slovenski/Slovene slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.	None.
---------	-------

Vsebina:

- epistemologija - osnovni pojmi, vrste spoznanja, analiza vedenja.
- Pojem upravičenja.
- Internalizem, eksternalizem, naturalizem.
- Trilema Agripe in odgovori - zgradba spoznanja.
- Fundacionalizem.
- Descartes in kartezijanski krog.
- Koherentizem.
- Skepticizem.
- Anti-realizem in relativizem (epistemologija znanosti)
- Epistemologija religije.
- Zaznavno vedenje.
- Jaz in samo-spoznanje.
- Spoznanje apriori.

- Prerequisites:
- Epistemology – basic concepts, types of knowledge, the analysis of knowledge.
  - The concept of justification.
  - Internalism, externalism, naturalism.
  - The trilemma of Agrippa and replies.
  - Foundationalism.
  - Descartes and Cartesian circle.
  - Coherentism.
  - Skepticism.
  - Epistemology of religion.
  - Anti-realism and relativism (epistemology of science).
  - Perceptual knowledge.
  - Self-knowledge.
  - Apriori knowledge.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Ule, A. 2001: *Logos Spoznanja - Osnove spoznavne teorije*, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana.
- Šuster, D. (ur.): *Epistemologija*. Čitanka (Izbor člankov). V pripravi (Univerza v Mariboru. Pedagoška fakulteta).
- Kim, J. & Sosa, E. (ur.) (2000): *Epistemology. An Anthology*, Oxford: Blackwell.
- Audi, R. 1998: *Epistemology. A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge*, London / New York: Routledge.

Cilji:

Cilj predmeta je dati znanje o osnovnih pojmih epistemologije ter seznaniti s sodobnimi smermi raziskovanja v teoriji spoznanja.

Objectives:

The objective of this course is to acquaint with basic concepts of epistemology and give knowledge about contemporary research in the area of epistemology.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p><u>Znanje in razumevanje:</u></p> <p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izkazati znanje o osnovnih epistemoloških pojmih, osnovnih stališčih glede zgradbe spoznanja ter o nekaterih pomembnih filozofskih klasičnih besedilih, • razumeti in analizirati sodobne epistemološke probleme in pristope k njihovemu reševanju, • uporabiti zgodovinske vire v sodobnih razpravah. <p><u>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spretnosti komuniciranja:</i> pisno izražanje v seminarjem delu, ustno izražanje pri seminarju in ustnem izpitu. • <i>Reševanje problemov:</i> spoznavno-teoretska izhodišča filozofskih problemov; epistemološke osnove teorije znanosti. 	<p><u>Knowledge and understanding:</u></p> <p>On completion of this course the student will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstrate knowledge on basic epistemological concepts, basic views on the structure of knowledge and some classical philosophical texts, • understand and analyse contemporary epistemological problems, • use historical sources in contemporary epistemological issues. <p><u>Transferable/Key skills and other attributes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills:</i> writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (exams). • <i>Problem solving:</i> epistemological starting-points for philosophical problems in any area of philosophical enquiry, epistemological fundamentals of theory of science.
--	---

<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Seminar • Domače naloge 	<p>Teaching and learning methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Seminar • Homework assignments 										
<p>Načini ocenjevanja:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; width: 50%;">Delež (v %) / Weight (in %)</th> <th style="text-align: left; width: 50%;">Assessment methods:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">40%</td> <td style="text-align: left;">• oral examination</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">30%</td> <td style="text-align: left;">• completed seminars</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">20%</td> <td style="text-align: left;">• completed homeworks</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">10%</td> <td style="text-align: left;">• collaboration in lectures and seminar</td> </tr> </tbody> </table>	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment methods:	40%	• oral examination	30%	• completed seminars	20%	• completed homeworks	10%	• collaboration in lectures and seminar	
Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment methods:										
40%	• oral examination										
30%	• completed seminars										
20%	• completed homeworks										
10%	• collaboration in lectures and seminar										
<p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta :</p> <p>predavalnica, osebni računalnik, videotehnika</p>	<p>Material conditions for the subject's realization</p> <p>lecture-room, personal computer, video-technics</p>										
<p>Obveznosti študentov:</p> <p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>ustni izpit, seminarji in domače naloge, sodelovanje pri pouku</p>	<p>Students' commitments (obligations):</p> <p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <p>oral examination, seminar papers, class participation</p>										

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Zgodovina filozofije II

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Zgodovina filozofije II
Course title:	History of Philosophy II

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija (1. st.)		2.	Zimski
Teaching philosophy (1. degree)		2.	Autumn

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Srednjeveška filozofija:
krščanstvo in filozofija, zlitje platonizma in krščanstva.
- Preinterpretacija Platona in Aristotela: zgodnja sholastika, spor o univerzalijah, realizem, nominalizem, konceptualizem, Boetij, Eriugena, Abelard, visoka sholastika, Tomaž Akvinski, pozna sholastika, Duns Scotus, Viljem Ockham, pot k znanstveni obravnavi, Ockhamova britev.
- Začetki moderne znanosti: od Kopernika do Newtona, razkritje vesolja, Galilej, načelo objektivnosti v znanosti, Newton, zakoni gibanja, razmerje med vero in znanstvenimi odkritji.

Content (Syllabus outline):

- Medieval philosophy: christianity and philosophy, the fusion of platonism and christianity.
- The preinterpretation of Plato and Aristotle: early scholasticism, the dispute about universals, realism, nominalism, conceptualism, Boetius, Eriugena, Abelard, high scholasticism, St. Thomas Aquinas, late scholasticism, Duns Scotus, William Ockham – the way to scientific debate, Ockham's razor.
- The beginnings of modern science from Copernicus to Newton, uncovering of universe, Galileo, the principle of objectiveness in science, Newton, laws of motion, relation between religion and scientific discoveries.
- Renaissance and Humanism: Bruno, Erasmus of Rotterdam, Morus, Michel

- Renesansa in humanizem:
Bruno, Erazem Rotterdamski, More, Michel de Montaigne in Machiavelli .
- Reformacija: Luther, Calvin, religija in etika.
- Racionalizem 17. stoletja: skupne značilnosti, vloga in pomen razuma, vrojene ideje, Descartes, nova metoda, metodični dvom, mathesis universalis, cogito, dualizem duše in telesa, Spinoza, panteizem, deus sive natura, etika, Leibniz, monadologija, prestabilirana harmonija, etični optimizem, znanost in filozofija, logični zakoni, razumske in dejstvene resnice.
- Britanski empirizem: F. Bacon, znanost in filozofija, znanstvena metoda, obvladovanje narave, kritika idolov, znanje je moč, indukcija, Hobbes , mentalni procesi kot snovna gibanja v človekovi glavi, gon po samoohranitvi, boj vseh proti vsem, homo homini lupus, Locke, pomen izkustva, človek kot tabula rasa, Berkeley, irski filozof, teorija imaterializma, Hume, škotski filozof – zmerni skepticizem, raziskovanje človeškega razuma, kritika metafizike, vzročnost kot navada.
- Razsvetljenstvo: Voltaire, liberalizem, kritika političnih enostranosti in dogmatizma, revolucionarno svobodomiselno mišljenje, problem zla v svetu, Montesquieu, Enciklopedija, Diderot, Rousseau, prehod h kritiki razsvetljenstva, kritika civilizacije, človek kot svobodno rojeno bitje, čustvo kot vodnik v življenju in presojanju, človeška družba, suveren ali kolektivno bitje z lastno voljo, družbena pogodba, vzgoja, svoboda, enakost, bratstvo.
- Nemška klasična filozofija:

- de Montaigne and Machiavelli.
- Reformation: Luther, Calvin, religion and ethics.
  - Rationalism of the 17th century: common characteristics, role and importance of reason, innate ideas, Descartes, new method, methodical doubt, mathesis universalis, cogito, dualism of mind and body, Spinoza, pantheism, deus sive natura, ethics, Leibniz, monadologie, pre-establish harmony, science and philosophy, logical laws, reason's and fact's truths.
  - British empiricism: F. Bacon, science and philosophy, scientific method, mastery of nature, criticism of idols, knowledge is power, induction, Hobbes, mental processes as material motions in the human head, an instinct of self-preservation, everybody fighting against everybody, homo homini lupus, Locke, importance of experience, man as tabula rasa, Berkeley, Irish philosopher, theory of immaterialism, Hume, Scottish philosopher, moderate scepticism, enquiry concerning human understanding, criticism of metaphysics, causation as habitude.
  - The Age of enlightenment: Voltaire, liberalism, criticism of political partialities and dogmatism, revolutionary open-minded thinking, problem of evil in the world, Montesquieu, Encyclopedie, Diderot, Rousseau, the transition to criticism on the Age of enlightenment, criticism of civilization, man as a free-born being, emotion as the guide in life and judgement, human society, a sovereign or collective being with his own will, social contract, education, liberty, equality, fraternity.
  - German classical philosophy: philosophizing in the system, influence of French revolution, revolution in thoughts, importance of the Age of enlightenment, Kant, pre-critical and critical period, Copernicus' turn, transcendental idealism, analytics of concepts, antinomies, transcendental

<p>filozofiranje v sistemu. vpliv francoske revolucije, revolucija v mislih, pomen razsvetljenstva, Kant, predkritično in kritično obdobje, kopernikanski obrat, transcendentalni idealizem, analitika pojmov, antinomije, transcendentalna dialektika, kategorični imperativ, Fichte, vedoslovje kot realni idealizem, antisemitizem in antifeminizem, Schelling, sistem transcendentalnega idealizma, Hegel, sistem absolutnega idealizma, dialektika, fenomenologija duha, znanost logike, filozofija zgodovine.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Filozofija življenja: Schopenhauer, predhodnik, voluntarizem, pesimizem, Nietzsche, bog je mrtev, nadčlovek, večno vračanje, nihilizem, volja do moči, imoralizem, Dilthey, utemeljitev hermenevtike, Bergson, ustvarjalna evolucija. • Pozitivizem: Comte, utemeljitev pozitivizma, razmerje med filozofijo in sociologijo, J. S. Mill, utilitarizem, individualna svoboda in družbeni pluralizem nasproti tiraniji množice in javnega mnenja. • Novokantovstvo: metafizična reakcija na pozitivizem, marburška logicistična šola, Cohen, Natorp, Cassirer, Vorländer, badenska kulturnozgodovinska in aksiološka šola, Windelband, Rickert, Bauch. • Historični materializem ali znanstveni socializem: Feuerbach, Marx in Engels, socializem in revolucija, kritika kapitalizma in meščanskega kozmosa, revolucionarna sprememba sveta, zgodovinska perspektiva. 	<p>dialectics, categorical imperative, problem of science and society, Fichte, the science about science as real idealism, anti-Semitism and antifeminism, Schelling, the system of transcendental idealism, Hegel, the system of absolute idealism, dialectics, phenomenology of spirit, science of logics, philosophy of history.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Philosophy of life: Schopenhauer, the precursor, voluntarism, pessimism. Nietzsche, God is dead, superman, eternal returning, nihilism, desire for power, immoralism, Dilthey, the foundation of hermeneutics, Bergson, creative evolution. • Positivism: Comte, foundation of positivism, relation between philosophy and sociology, J. S. Mill, utilitarianism, individual liberty and social pluralism against the tyranny of crowd and public opinion. • New-Kantism: the metaphysical reaction against positivism, Marburg's logicistical school, Cohen, Natorp, Cassirer, Vorländer, Baden's school of cultural history and axiology, Windelband, Rickert, Bauch. • Historical materialism or scientific socialism: Feuerbach, Marx and Engels, socialism and revolution, criticism of capitalism and bourgeois cosmos, the revolutionary change of the world, historical perspective.
--	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Magee, B. (2002). *Poti filozofije*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Descartes, R. (1956). *Razprava o metodi. Pravila, kako naravnati umske zmožnosti*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Spinoza, B. (1988). *Etika*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Hume, D. (1986). *A Treatise of Human Nature*. Oxford: Oxford University Press.
- Kant I. (2001). *Kritika čistega uma*. Ljubljana: Problemi
- Hegel G. F. W. (1998). *Fenomenologija duha*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je poznavanje razvoja filozofije, razumevanje zgodovinske in miselne logike, povezovanje in primerjanje filozofskih spoznanj iz različnih obdobij, kritično mišljenje.

Objectives and competences:

The aim of the course is acquisition of the knowledge of philosophy's development, understanding of historical and mind logics, connecting and comparing of the philosophical comprehensions from different periods, critical thinking.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- poznavanja poglavitnih smeri v zgodovini filozofije in njihovih predstavnikov,
- prepoznavanja zgodovinskega ozadja v sodobnih filozofemih,
- kritičnega in samostojnega mišljenja,
- zmožen analize in sinteze.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- pisanje samostojnih in izvirnih strokovnih člankov oziroma esejev.

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will gain

- knowledge of principal courses in the history of philosophy and its representatives,
- the recognition of historical background in contemporary philosophems,
- critical and autonomous thinking,
- the ability of analysis and synthesis

Transferable/Key Skills and other attributes:

- writing of autonomous and original scientific articles and essays respectively.

Metode poučevanja in učenja:

- frontalna metoda,
- eksplikacija poglavitnih problemov,
- analiza najpomembnejših filozofske besedil, dialoško razčlenjevanje in razprava.

Learning and teaching methods:

- frontal method,
- explanation of the main problems,
- analysis of most important philosophical texts, dialogical analysis and discussion.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)   Assessment:

- sodelovanje v razpravi
- seminarska naloga
- ustni izpit

10	
30	
60	

- class participation
- student paper
- oral exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KANTE, Božidar. Descartes, introspekcija in zaznavanje. *Filoz. vestn.*, 1996, vol. 17, no. 3, str. 39-49. [COBISS.SI-ID [5856776](#)];
2. KANTE, Božidar. Spinoza: nativizem, funkcionalizem, naturalizacija. *Anthropos (Ljublj.)*, 18, 4-6, str. 153-159. [COBISS.SI-ID [5805826](#)];
3. KANTE, Božidar. Racionalizem ali empirizem - primer Chomsky. V: CHOMSKY, Noam. *Znanje jezika : o naravi, izviru in rabi jezika*, (Zbirka Tokovi). Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989, str. 245-265. [COBISS.SI-ID [6616072](#)].

Ontologija

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Ontologija Ontology
----------------------------	------------------------

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		2.	Zimski/Autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
45		30			75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Uvod v filozofijo.

Introduction to philosophy.

Vsebina:

- Ontologija in odnos do metafizike; splošna in specialne metafizike. Veda o bivajočem kolikor je bivajoče (being qua being, Wissenschaft vom Seiden als Seiendem). Kaj je vsemu bivajočemu skupno? Bit (Being, das Sein) – je (is, ist). Vedno le v oblikih Aristotel je – filozofska raba. Običajna raba “Aristotel je = Aristotel obstaja/eksistira”. “Je” kot kopola (povezuje osebek in povedek / subjekt in predikat): Aristotel je človek, Aristotel je plešast. Človek na sliki je Aristotel – še vedno “je” kot kopola, vendar ima še dodatno vlogo – identiteta. “Je” ima v ontologiji vsaj tri uporabe: Je-obstoj/eksistanca; Je-predikacija (izrekanje); Je – identiteta.
- Kategorije kot temeljna naloga ontologije. Kategorije kot najvišji rodovi bivajočega. Pomen ontoloških fenomenov – elementarni, fundamentalni in ne zgorlj časovno uporabni.
- Šest osnovnih ontoloških fenomenov:
- Bit (obstoj/eksistanca).
- Kompleksnost (tradicionalna opredelitev Problem enosti/enotnosti)
- Številčna razlika in enakost. (tradicionalna opredelitev – problem oposameznevanja / individuacija)
- Relacije (odnosi).
- Trajanje v času in spremenjanje. (tradicionalna opredelitev – problem identitete)
- Kvalitativna enakost in različnost (tradicionalna opredelitev – problem univerzalij).

Content (Syllabus outline):

- Ontology and metaphysics; general metaphysics and special metaphysics. Science of being qua being. What is common to all being? Esse, Being, Sein – is (ist, je). Different applications of is (to be). Philosophical way: Aristotle is. Everyday usage: “Aristotle is = Aristotle exists.” “Is” as a copula — it connects subject and predicate: Aristotle is a man. Aristotle is bald. Man at the picture is Aristotle — “is” still as a copula but with additional function — identity. “Is” has at least three different interpretations in logic: as existence, as predication; as identity.
- Categories as a basic aim of ontology. Categories as highest genera of being. The role of ontological phainomena — elementar. Fundamental and not just determined by time.
- Six basic ontological phainomena:
- Being — Existence.
- Complex (traditionally presented as Problem of Unity)
- Numerical difference and equality (traditionally presented as problem of Individuation)
- Relations.
- Duration in time and the problem of change (traditionally presented as Problem of Identity)
- Qualitative identity and difference (traditionally presented as Problem of Universals).

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

Viri (odломki iz tekstov):

Berilo/Reader – odломki iz klasičnih tekstov Tomaža Akvinskega, Alberta Velikega, Aristotela, D. Armstronga, G. Bergmanna, A. Boetija, B. Bolzana, F. Brentana, R. Chisholma, R. Descartesa, Dunsa Scota, G. Fregeja, N. Goodmana, N. Hartmanna, M. Heidegraga, D. Huma, E. Husserla, I. Kanta, G. Leibniza, M. Louxa, A. Meinonga, W. Ockhama, Parmenida, Platona, Plotin, Quine, Russell, W. Sellarsa, P. Strawsona, L. Wittgensteina.

Cilji:**Objectives:****Študenti bodo razumeli:**

- ontologijo kot temeljno disciplino filozofije
- kako ontologija prispeva k izgrajevanju filozofskega sistemov.
- vlogo kategoriziranja in pomen naravnih ali pa socialnih podlag za le to.
- status kategorialnih shem in možnosti njihovega primerjanja

Students should understand:

- ontology as a basic philosophical discipline
- role of ontology in philosophical systems
- status of categories and social and or natural basis for them.

different categorial schemes and possibility of comparison between them

Predvideni študijski rezultati:**Intended learning outcomes:****Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- brati in razumeti filozofske tekste.
- filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja o tem, kar v svetu je
- racionalno argumentirati posamezne pozicije za in proti v ustni in pisni obliki.
- ponuditi kritične poglede na različne kategorialne sheme in pristope.
- racionalno zagovarjati varčne ali razsipne ontologije.
- utemeljiti ontološke odločitve in izbire v odnosu do vsakdanjih dejavnosti.

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to

- read and interpret philosophical texts
- critically assess of different positions on what there is
- rational argumentation of different positions in oral and written way
- evaluation of some basic categorial systems
- rational argumentations for or against sparse and abundant ontologies.
- rational justification of ontological decisions in everyday's life.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:**Transferable/Key Skills and other attributes:**

- zmožnost kritičnega preučevanja različnih argumentov in tez
- zmožnost pisati jasno in razumljivo o abstraktnih problemih
- zmožnost organiziranja argumentov v koherentno obliko
- zmožnost raziskovanja na podlagi monografskih in periodičnih virov

- an ability to critically examine arguments and theses;
- be able to write clearly about abstract debates;
- be able to marshall arguments into a coherent case;
- be able to conduct research based on monographic and periodical literature.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

- Predavanja,
- Vaje,
- Predstavitev krajših tekstov.

- Lectures,
- Tutorials,
- Short entry presentations.

Delež (v %) /
Weight (in %)

Načini ocenjevanja:**Assessment:**

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)

Type (examination, oral, coursework, project):

• Aktivna udeležba pri pouku	5%
• Predstavitev seminarskega referata	20%
• Raziskovalni seminarski tekst	35%
• Ustni izpit.	40%

- Student's activity in the course,
- Student paper presentation
- Research paper
- Oral exam.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :**Material conditions for subject realization**

predavalnica, osebni računalnik, videotehnika

lecture-room, personal computer, video-technics

Obveznosti študentov/študentk:**Students' commitments:**

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

(written, oral examination, coursework, projects):

ustni izpit, seminarska naloga, sodelovanje v seminarju

oral exam, coursework, participation in the seminar

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Logika

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

**(znak
članice UM)**

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Logika
Subject Title: Logic

Študijski program
Study programme

Študijska smer
Study option

Letnik
Year

Semester
Semester

Filozofija/Philosophy

2.

Poletni/Spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Seminarske vaje Tutorial	Laborat. vaje Lab work	Terenske vaje Field work	Samostojno delo Individual work	ECTS
60		45			75	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster

Jeziki / Languages: Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Kritično mišljenje z osnovami argumentacije.

Critical thinking with elementary argumentation.

Vsebina:

- Argument in logična posledica.
- Simbolizacija in umetni jezik.
- Semantično preverjanje veljavnosti - tabele in drevesa v propozicionalni logiki.
- Sistem naravne dedukcije v propozicionalni logiki.
- Osnove metalogike.
- Predikatna logika.
- Simbolizacije v enomestni predikatni logiki.
- Relacije in istovetnost.
- Semantika predikatne logike in drevesa.
- Naravna dedukcija v predikatni logiki.

Content (Syllabus outline):

- Argument and logical consequence.
- Symbolization and artificial languages.
- Semantical methods – truth tables and propositional truth trees (tableaux).
- Natural deduction in propositional logic.
- Basic themes in metalogic.
- Predicate logic.
- Symbolizations in predicate logic.
- Relations and identity.
- Semantical methods – truth trees (tableaux) in predicate logic.
- Natural deduction in propositional logic.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. Šuster, D. 2000: *Simbolna logika*, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor.
2. Šuster, D. 1998: *Moč argumenta*, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor.
3. Uršič M., Markič O. 2003: *Osnove logike*, 2.izdaja, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta,Ljubljana.

Cilji:

Cilj predmeta je dati znanje o osnovnih logičnih pojmih ter seznaniti s standardno logiko prvega reda z identiteto.

Objectives:

The objective of this course is to give knowledge about basic logical concepts and to acquaint students with standard first-order logic with identity.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<u>Znanje in razumevanje:</u>	<u>Knowledge and understanding:</u>
<p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben</p> <ul style="list-style-type: none"> • izkazati znanje o logični simbolizaciji stavkov naravnega jezika, • preverjati veljavnost sklepanj s semantičnimi in sintaktičnimi metodami, • razumeti osnovne logične pojme • uporabiti logična orodja v analizi filozofskih in drugih argumentov. <p><u>Prenosljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spremnosti komuniciranja:</i> pisno izražanje pri pisnem izpitu, ustno izražanje pri ustnem izpitu. • <i>Reševanje problemov:</i> uporaba osnovnih logičnih orodij v reševanju filozofskih problemov. 	<p>On completion of this course the student will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstrate knowledge about logical symbolisation of natural language, • test validity of arguments using semantic and syntactical methods, • understand basic logical concepts, • use logical tools in the analysis of philosophical and other arguments. <p><u>Transferable/Key skills and other attributes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills:</i> understanding the logical structure of natural language, written and oral skills of expression (exams). • <i>Problem solving:</i> use of basic logical tools in solving philosophical problems.

Metode poučevanja in učenja:	Teaching and learning methods:								
<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Laboratorijske vaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Lab work 								
Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)								
<ul style="list-style-type: none"> • Pisni izpit • Kolokvij • Ustni zagovor • Sodelovanje pri predavanjih in vajah 	<table border="1"> <tr> <td>40</td> <td>• Written examination</td> </tr> <tr> <td>30</td> <td>• Colloquium</td> </tr> <tr> <td>20</td> <td>• Oral examination</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>• Collaboration in lectures, tutorials and lab work</td> </tr> </table>	40	• Written examination	30	• Colloquium	20	• Oral examination	10	• Collaboration in lectures, tutorials and lab work
40	• Written examination								
30	• Colloquium								
20	• Oral examination								
10	• Collaboration in lectures, tutorials and lab work								
Materialni pogoji za izvedbo predmeta :	Material conditions for subject realization								
Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor	lecture-room, personal computer, LCD projector								
Obveznosti študentov/študentk:	Students' commitments:								
(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)	(written, oral examination, coursework, projects):								
pisni izpit in ustni zagovor, kolokvij, prisotnost pri laboratorijskih vajah	Written and oral exam, colloquium, participation in lab exercise								

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Zgodovina filozofije III

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Zgodovina filozofije III
Course title:	History of Philosophy III

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija (1.st.)		3.	Poletni
Philosophy (1. degree)		3.	Spring

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenski/ Slovene
	Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

Jih ni.

Vsebina:

- Splošni in kronološki pregled razvoja sodobne filozofije, prikaz predhodnih in dejanskih smeri.
- Fenomenologija: poskus definiranja in prikaz poglavitnih problemov, vprašanja fenomenološke redukcije, filozofije kot stroge znanosti, fenomenov, intencionalnosti, intencionalnih korelatov, čistih doživljajev, bistvogledja itd.
- Pragmatizem: Peirce kot začetnik pragmatizma-pragmaticizma, James in preinterpretacija Peircevega pragmatizma, Dewey in vrhunec pragmatizma, Lewis in stavljanje pragmatizma z logičnim pozitivizmom, enačenje resnice in koristi.
- Logični pozitivizem: dunajski krog, pomen logike, kritika metafizike, protokolni stavki.
- Eksistencializem: eksistenza, zgodovina in transcendanca, problem angažiranosti in resignacije, eksistenza in rezistence, razmerje med filozofijo in znanostjo, eksistenza in eksistencialije, metafizika in kriza evropske filozofije, Heideggerjevo mišljenje biti, eksistencializem in personalizem.
- Strukturalizem: kritika individualizma in subjektivizma, pojmi strukture, sistema, sinhronije, diahronije, struktura, znanost in zgodovina, semantika in semiologija, Lévi-Straussova

Content (Syllabus outline):

- General and chronological overview of contemporary philosophy, a survey of historic roots and current development.
- Phenomenology: definition and survey of the principal problems, notions of phenomenological reduction, philosophy as a strict science, phenomena, intentionality, intentional correlates, pure sensation, essence-viewing.
- Pragmatism: Peirce as the pioneer of pragmatism-pragmaticism, James and reinterpretation of Peirce's pragmatism, Dewey and the eclipse of pragmatic movement, Lewis and the fusion of pragmatism and logical positivism, identification of truth and utility.
- Logical positivism: Vienna circle, the importance of logics, criticism on metaphysics, protocol sentences.
- Existentialism: notions of existence, history and transcendence, the problem of engagement and resignation, existence and resistance, the relation between philosophy and science, existence and existentialities, metaphysics and the crisis of European philosophy, Heidegger's thinking of the being; existentialism and personalism.
- Structuralism: critique of individualism and subjectivism, notions of structure, system, synchronia,

<p>strukturalna antropologija, Derridajeva gramatologija, Lacanova teoretska psihanaliza, Foucaultova teorija diskurza.</p> <ul style="list-style-type: none"> Sodobna analitična filozofija: filozofija običajnega jezika, obnovitev zanimanja za tradicionalne 'metafizične' teme (duh-telo, svoboda, modalnost, resnica, vednost), oživitev politične in moralne filozofije, kritični premisleki o filozofski metodi (eksperimentalna filozofija in metafilozofija) 	diachronia, structure, science and history, semantics and semiology, Lévi-Strauss's structural anthropology, Derrida's grammatology, Lacan's theoretical psychoanalysis, Foucault's discourse analysis.
---	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Husserl, E. (1975). *Kartezijske meditacije*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Heidegger, M. (1997). *Bit in čas*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Peirce, C.S. (2004). *Izbrani spisi o teoriji znaka in pomenu ter pragmatizmu*, Ljubljana: Krtina.
- Wittgenstein, L. (1976), *Logično-filozofski traktat*, Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Sartre, J. P. (1981). *Izbrana dela*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Kripke, S. (1990). *Imenovanje in nujnost*. Ljubljana: Krtina.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je, da v obliki izbranih tem in razprav seznaniti študent/ke s poglavitnimi problemi, smermi in osebnostmi v razvoju sodobne filozofije 20. stoletja. Posebna pozornost je namenjena prizadevanjem filozofije po ohranitvi samostojnega statusa v razmerju do znanosti, ter umestitvi filozofskega razmišljanj znotraj burne intelektualne zgodovine prejšnjega stoletja. Študenti/ke spoznajo oblike, domet in meje filozofske samo-refleksije.

Objectives and competences:

The aim of this course is to introduce students to general problems, currents and personalities in contemporary philosophy, through the study of selected topics and arguments. It explores how philosophy struggled to preserve its autonomous status in relation to science and situates it within a broader picture of the 20th century intellectual history. And it offers students an insight into forms, scope and limits of philosophical self-reflection.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent

- Poznal mejnike v razvoju filozofije 20. stoletja, njene poglavitne predstavnike in osrednje razprave,
- razumel poglavitne dileme, probleme in rešitve,
- obvladal osnovni pojmovni repertoar,
- razumel notranjo logiko in morebitne zakonitosti v razvoju filozofije.

Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will

- be acquainted with historic roots and current trends in the 20th century's philosophy, its main representatives and issues,
- understand main issues, debates and discussions,
- master basic vocabulary and concepts,
- gain an insight into the internal logic and regularities in the development of philosophical themes and strands.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

- Uvodna predavanja,
- vodenje in usmerjanje razprave,
- komentarji referatov v ustni obliki, pisanje in razlaganje navodil za seminarско delo, povezovanje informacijskih in problemskih vidikov.

- Introductory lectures,
- Debating issues,
- Presenting student papers, providing information and questioning claims and evidence for them.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)

Type (examination, oral, coursework, project):

- seminarski referati,
- sodelovanje v razpravi
- seminarska naloga.

20 %
10 %
70 %

- short paper presentations,
- participation in discussion
- final essay.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. MIŠČEVIĆ, Nenad. Kripkejev zagovor esencializma. *Analiza* (Ljubl.), 2002, letn. 6, št. 4, str. 77-83. [COBISS.SI-ID [12894984](#)]
2. MIŠČEVIĆ, Nenad. Science, commonsense and philosophy : a defense of continuity (a critique of "network apriorism"). *Int. stud. philos. sci.*, 2001, vol. 15, no. 1, str. 19-31. [COBISS.SI-ID [10544136](#)]
3. MIŠČEVIĆ, Nenad. Imagination and necessity : the contemporary relevance of Meinong's view on the evident cognition. *Grazer philos. Stud.*, 1995, vol. 50, str. [433]-444. [COBISS.SI-ID [5593608](#)]
4. MIŠČEVIĆ, Nenad. Relativism-pragmatism and the goals of cognition. *Pragmatics & cognition*, 1994, vol. 2, no. 2, str. 111-131. [COBISS.SI-ID [5409800](#)]
5. MIŠČEVIĆ, Nenad. Što je analitička filozofija?. *Dometi* (Rij.), 23, 4-6, str. 301-309. [COBISS.SI-ID [14774786](#)]

Filozofija znanosti

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Filozofija znanosti Philosophy of Science		
Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. Work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	30				60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Predavanja / Lecture:
Languages: Vaje / Tutorial:

Slovenščina/Slovene

Slovensčina/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Oblike znanstvene pojasnitve in poti do znanstvenega spoznanja: indukcija, dedukcija, hipoteze, eksperimenti, kontekst odkritja in kontekst utemeljevanja, potrditev in ovržba.
- Vloga znanstvenih zakonov: osnovne značilnosti zakonov, zakoni narave in drugi zakoni.
- Zgradba znanstvenih teorij: teorije in modeli, teoretično in empirično v znanostih, vsebina in formulacija teorije, odnos med teorijo in realnostjo, spreminjanje in dopolnjevanje znanstvenih teorij.

- Forms of scientific explanation and ways leading to scientific discoveries: induction, deduction, hypotheses, experiments, confirmation and rejection.
- The role of scientific laws: basic features of laws, laws of nature and other laws.
- Structure of scientific theories: theories and models, theoretical and empirical in science, content and formulation of theories, relation between theories and reality, changing and complementing scientific theories.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Newton-Smith, W. H. (1999): *The Rationality of Science*, Routledge, London.
 Boyd, R., Gasper, P., Trout, J. D. (ur.) (1991): *The Philosophy of Science*, The MIT Press, Cambridge.
 Kim, J. (2005): *Physicalism, or Something Near Enough*, Princeton University Press, Princeton.
 Bregant, J., Markič, O. (ur.) (2007): *Narava mentalnih pojavov: klasični analitični teksti*, Aristej, Šentilj.
 Ule, A. (1992): *Sodobne teorije znanosti*, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana.

Cilji:

Cilj tega predmeta je razvijati filozofske kompetence in argumentativne sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov sodobnih znanosti (naravoslovnih in družboslovnih) ter razpravljanja o njihovih rešitvah, ki temelji na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov in iskanju samostojnih ter izvirnih rešitev.

Objectives:

The objective of this course is to evolve philosophical competence and argumentative capacities by understanding problems of contemporary sciences (natural and social) and by discussing their solutions based on a critical evaluation of proposed answers and on a search for autonomous and original solutions.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Knowledge and Understanding:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

On completion of this course the student will be able to:

- Znanje in razumevanje: prepozнатi filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav, jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih

- Knowledge and understanding: identify underlying issues in all kinds of debates, sensitively interpret texts drawn from a variety of ages and traditions, express

<p>tradicij, natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov.</p> <ul style="list-style-type: none"> Uporaba in analiza: analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepozнатi v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti, izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper neko stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso. Sinteza in vrednotenje: kritično preučevati in samostojno oblikovati najboljše argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejše korake, strpno in odprto vrednotiti poglede in argumente drugih, konceptualizirati lastno filozofska dejavnost. <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Spremnosti komuniciranja:</i> ustno izražanje pri ustnem izpitu, pisno izražanje pri pisanju kolokvijev, pisno izražanje pri pisanju seminarja, pisno izražanje pri opravljanju domačih nalog, ustno izražanje pri sodelovanju v razpravi, nastop. <i>Uporaba informacijske tehnologije:</i> iskanje informacij na svetovnem spletu. <i>Reševanje problemov:</i> znanstveno-filozofska problemi. 	<p>and formulate complex and controversial problems precisely.</p> <ul style="list-style-type: none"> Use and analysis: analyse and construct sound arguments and recognise logical fallacies, methodological errors, rhetorical devices or unexamined conventional wisdom, invent or discover cases to support or challenge a position, and distinguish those that are relevant from those that are not. Synthesis and evaluation: critically examine and independently formulate the best arguments for variety of positions and look for their weakest parts, evaluate views and arguments of others tolerantly and openly, conceptualize her own philosophical activity. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Communication skills:</i> oral expression at oral exam, writing expression at completing colloquiums, writing expression at making a seminar, writing expression at doing house works, oral expression at collaborating in a discussion, presentation. <i>Use of information technology:</i> search for information on the internet. <i>Problem solving:</i> scientific-philosophical problems.
--	--

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> Predavanja, Seminar z razpravo, Predstavitev esejev, Domače naloge. 	<ul style="list-style-type: none"> Lectures, A seminar with a discussion, Presentations of essays, Home works. 										
Načini ocenjevanja: <ul style="list-style-type: none"> Ustni izpit, Opravljeni kolokviji, Sodelovanje pri predavanjih in pri seminarju, Opravljene domače naloge, Opravljen seminar. 	Delež (v %) / Weight (in %) <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; padding: 5px;">25%</td> <td style="width: 50%; padding: 5px;">• Oral examination,</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">25%</td> <td style="padding: 5px;">• Completed colloquiums,</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">25%</td> <td style="padding: 5px;">• Collaboration in lectures and in a seminar,</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">12.5%</td> <td style="padding: 5px;">• Completed house works,</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">12.5%</td> <td style="padding: 5px;">• A completed seminar.</td> </tr> </table>	25%	• Oral examination,	25%	• Completed colloquiums,	25%	• Collaboration in lectures and in a seminar,	12.5%	• Completed house works,	12.5%	• A completed seminar.
25%	• Oral examination,										
25%	• Completed colloquiums,										
25%	• Collaboration in lectures and in a seminar,										
12.5%	• Completed house works,										
12.5%	• A completed seminar.										

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

predavalnica s tablo osebni računalnik projektor (za rač. prezentacije)

Material conditions for subject realization

A lecture hall with a table-board, PC and LCD projector (for computer presentations)
--

Obveznosti študentov:

<p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ustni izpit Sodelovanje v seminarju, Opravljanje domačih nalog, Opravljanje kolokvijev, Izdelava seminarja. 	<p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <ul style="list-style-type: none"> Oral exam Collaboration in a seminar, Completing house works, Completing colloquiums, Student paper.
---	--

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Socialna in politična filozofija

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

**(znak
članice
UM)**

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Socialna in politična filozofija
Subject Title:	Social and political philosophy

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
45	30				75	5

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene
--------------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Posameznik in (politična) skupnost. Vrste in značaj človeških skupnosti in/ali kolektivnih identitet. Politični liberalizem in konzervativizem.
- Družbeni ideali: pravičnost; enakost; osebna in politična svoboda; demokracija; mir.
- Politični ideali: strpnost; participacija; avtonomnost, tradicija.
- Normativni vidiki prevladujočih družbenih ustanov in praks (vzgoje, izobraževalnega sistema, družine, zakonske zveze, nacionalne države, prava, kaznovalnega sistema, vojske, zasebne lastnine, najemnega dela, delitve dela).
- Kritike tradicionalnih družbenih ustanov: anarhizem, marksizem, feminizem, globinska ekologija,...

Contents (Syllabus outline):

- Individual and (political) community. Nature and types of communities and/or collective identities. Political liberalism and conservatism.
- Soci(et)al ideals: justice, equality, personal and political freedom, democracy, peace.
- Political ideals: tolerance, participation, autonomy, tradition.
- Normative aspects of prevalent social institutions and practices: upbringing, education, family, marriage, national state, law and penal system, army, private property, paid work, division of labour,...
- Challenges to traditional social institutions and practices: anarchism, marxism, feminism, deep ecology,...

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Will Kymlicka: *Sodobna politična filozofija*, Ljubljana: Krtina, 2005.
G. Sher & B. Brody (ur.): *Social and Political Philosophy. Contemporary Readings*, Harcourt Brace.
Steven Lukes: *Nenavadno potovanje profesorja Caritata*, Ljubljana: Založba Sophia, 2004.
Alexis de Tocqueville: *Demokracija v Ameriki I, II* (izbrana poglavja), Ljubljana: Krtina 1996.
R.E. Goodin & P. Pettit (eds.): *A Companion to Contemporary Political Philosophy*, Oxford: Blackwell, 1993.

Cilji:

Cilj predmeta je usposobiti študent(k)e za kritično in sistematično razmišljanje o genezi, naravi in zakonitostih specifičnih družbenih ustanov, tradicij in konvencij (družina, vzgoja, šola, etnična in kulturna skupina, država, oblast, zakon, norme, vrednote,...), da bi lahko bolje ocenili njihovo legitimnost z vidika osrednjih družbenih vrednot in idealov: pravičnosti, svobode, avtonomije, enakosti, dostenjanstva, solidarnosti, strpnosti.

Objectives:

The aim of the course is to help students reflect, in a critical and systematic way, on the genesis, the nature and the logic of various social institutions, traditions and conventions (family, upbringing, school, ethnic and cultural belonging, state, authority, law, norms, values), as well as assess their legitimacy from the point of view of some of our central social values and ideals: justice, freedom, autonomy, equality, dignity, solidarity, tolerance.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

- Poznavanje miselnih podlag in širšega zgodovinskega konteksta družbenih teorij, njihovih podmen in implikacij;
- analiza in osmislitev lastnega družbenega izkustva;
- poznavanje sodobnih družbenih problemov ter prednosti in slabosti njihovih najbolj filozofska priljubljenih rešitev;
- obvladovanje temeljnih družbenih pojmov in teorij;
- globje razumevanje izvora in značaja različnih družbenih ustanov in praks kot pogoj za oceno njihove legitimnosti;
- poznavanje vplivnih modernih kritik tradicionalnih družbenih ustanov in praks.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- *Spremnost komuniciranja:* ustno izražanje pri predstavitvi seminarja in v razpravi, pisno izražanje pri pisanju izpitnega eseja, nastop.
- *Uporaba informacijske tehnologije:* iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Reševanje problemov:* znanstveno-filozofski problemi.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja;
- kritično branje in razčlemba klasičnih in sodobnih filozofskih besedil z vidika njihove argumentativne strukture
- vodena razprava.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Izpit(ni esej)
seminarska naloga
prisotnost pri pouku in udeležba v njem

Assessment:

- Lectures
- Critical analysis of classical and contemporary philosophical texts, evaluation of their logical structure,
- discussion

Exam in the form of an essay
Student paper presentation
Class attendance and participation

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Sodelovanje v razpravi, izdelava in predstavitev seminarske naloge, izpitni esej na izbrano temo.

Material conditions for subject realization

classroom with table-board, PC, LCD projector

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Participation in discussion, presentation of a seminar paper, exam in the form of an essay.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Filozofija jezika

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Filozofija jezika Philosophy of language
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		3.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	30				60	4

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski / Slovene Slovenski / Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih
obveznosti: Opravljena matura

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Narava vednosti o jeziku (razprava o nativizmu).
- Filozofska semantika
  - pomen, resničnostno-orientirane in vlogovno orientirane teorije;
  - referenca (vključno z kavzalnimi in deskriptivnimi teorijami);
  - kontekstualizem, invariantizem in minimalizem v semantiki;
  - deflacijska teorija pomena.
- Pragmatika in teorija govornih dejanj.
- Jezikovna analiza kot orodje filozofskega razmišljanja
  - Wittgensteinovska tradicija;
  - naturalistični izziv,
  - dvodimensionalni pristop.

Contents (Syllabus outline):

- the nature of knowledge of language (the nativism debate).
- philosophical semantics
  - meaning, truth-centered and role-centered theories;
  - reference, including causal and descriptive theories;
  - contextualism, invariantism and minimalism in semantics;
  - deflationary view of meaning.
- pragmatics and speech-act theory.
- the analysis of language as a tool for philosophical thinking
  - Wittgensteinian tradition;
  - naturalist challenge,
  - two-dimensional approach.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. Chomsky, Noam: *Znanje jezika*, Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989.
2. Davidson, Donald: *Raziskave o resnici in interpretaciji*. Ljubljana: ŠKUC, 1988.
3. Miščević, Nenad: *Jezik in dejavnost*, Ljubljana: Anelecta, 1985.
4. Kripke, Saul: *Nujnost in imenovanje*, Ljubljana: Študentska založba, 2004.

Cilji:

Cilj tega predmeta je razumevanje osnovnih pojmov (referenca, pomen,), razumevanje osnovnih stališč glede upravičenja (fundacionalizem, koherentizem), razumevanje sodobnih problemov teorije vedenja (naturalizem, internalizem/eksternalizem, kontekstualizem, epistemologija vrlin ...)

Objectives:

The aim of this course is understanding basic concepts (reference, meaning, truth-condition, speech-act), mastering basic positions with respect to meaning(truth-based and role-based theories, deflationism, contextualism), understanding contemporary problems in philosophy of language and its importance for philosophical methodology.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

- razumevanje osnovnih pojmov in argumentov v teoriji spoznaja
  - seznanjenost z deli nekaterih glavnih filozofov
  - seznanjenost z glavnimi teorijami in argumenti na področju filozofije jezika
  - zavest o priložnostih uporabe zgodovinskih teorij za osvetlitev sodobnih razprav
- Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:
- Spoznavno-teoretska izhodišča filozofskih problemov,
  - osnove lingvistike

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- Vaje

- understanding basic concepts of philosophy of language.
- familiarity with the writings of some of the major philosophers
- familiarity with central theories and arguments in the field of philosophy of language
- alertness to opportunities for illuminating contemporary debates with the help of historical doctrines

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Epistemological starting-points for philosophical problems,
- fundamentals of linguistics

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Group seminars

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> • Pisni izpit • Ustni zagovor • Sodelovanje pri predavanjih 	50 % 30 % 20 %	<ul style="list-style-type: none"> • Written examination • Oral examination • Class participation
---	----------------------	--

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem
(za rač. prezentacije)

Material conditions for subject realization

- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Pisni izpit in ustni zagovor, udeležba pri pouku.

Written and oral examination, class participation.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

II. Izbirni predmeti

Obstoj Boga

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Obstoj Boga
Subject Title:	Does God exist?

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Filozofsko raziskovanje problema božjega obstoja.
- tradicionalni argumenti za (ne)obstoj boga (ontološki, kozmološki, teleološki).
- sodobni argumenti za (ne)obstoj boga (skrivnost obstoja, prvi vzrok, modalni ontološki dokaz, verjetnostni teleološki dokaz, teleološki dokaz brez vzročne redukcije).
- dokaz iz pojava zla v svetu (za in proti božjemu obstoju).
- čudeži in problem racionalnosti.
- religija brez boga in bog brez dokaz(a)ov za obstoj.
- urejenost sveta in nujnost inteligenčnega načrtovalca.
- sodobna znanstvena odkritja in njihove implikacije za tradicionalno razpravo.

Content (Syllabus outline):

- the perennial problem of God's existence.
- traditional arguments (ontological, cosmological, teleological).
- contemporary arguments (riddles of existence, first cause, modal ontological argument, teleological argument without causal reduction, ...).
- argument from evil.
- miracles and the problem of rationality.
- religion without god(s) and god(s) without proofs.
- world-design and the need for (intelligent) designer.
- recent scientific discoveries of the origins and nature of physical universe and their implications for traditional debate.

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

Izbor (odломki) iz tekstov:

1. Berilo/Reader – izbor klasičnih tekstov T. Akvinskega, Anzelma, Aristotela, R. Descartesa, D. Huma, I. Kanta, B. Pascala, Platona, L. Wittgensteina.
2. Hick, J. (1983) *Philosophy of Religion*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
3. Pojman, L.(ur.) (1997) *Philosophy of Religion*. Atheneum, CA.: Wadsworth Publishing Company.

Cilji:

Cilj tega predmeta je

- razviti kritično in analitično mišljenje v kontekstu vrednotenja filozofskih tekstov in argumentov, ki jih vsebujejo,
- razširiti svoje raziskovalne spremnosti in pridobiti spoznanje o zgodovinskem in disciplinarnem cilju predmetnega področja kurza,
- učinkovito uporabljati in vrednotiti bibliografske vire,
- razviti svojo intelektualno avtonomno pozicijo, še posebej v odnosu do posameznih etičnih teorij in izboljšati svoje ustne in pisne spremnosti sporočanja.

Objectives:

On completion of this course the students will

- develop their critical and analytical thinking in the assessment of philosophical texts and the arguments they contain
- extend their research skills and grasp historical and disciplinary scope of the subject.
- become effective in evaluating and using a complex range of bibliographic resources
- start to develop intellectual autonomy, particularly with regard to ethical theory
- enhance their written and verbal communication skills.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- zmožnost kritičnega preučevanja različnih argumentov in tez,
- zmožnost pisati jasno in razumljivo o abstraktnih problemih,
- zmožnost organiziranja argumentov v koherentno obliko,
- zmožnost raziskovanja na podlagi monografskih in periodičnih virov.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability to critically examine arguments and theses,
- ability to write clearly about abstract debates,
- ability to shape arguments into a coherent case,
- ability to conduct research based on monographic and periodical literature.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- Vaje
- Kratke predstavitev in zagovori stališč

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Tutorials
- Presentation of a short argumentative paper

Načini ocenjevanja: Delež (v %) /
Weight (in %)**Assessment:**

• Vsakokratna aktivnost pri pouku.	5%	• Student's activity in course.
• Seminarski referat.	20%	• Short paper presented in course.
• Raziskovalna seminarska naloga.	35%	• Research paper and its presentation.
• Ustni izpit.	40%	• Oral exam.

Materinalni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

aktivnost pri pouku, seminarski referat, raziskovalna seminarska naloga, ustni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Student's activity in course, short paper presentation, research paper, oral exam.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Estetika okolja

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Pedagoška fakulteta

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Estetika okolja Aesthetics of the environment
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Zimski/Autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Zgodnje teorije estetskega cenjenja narave: lepo, sublimno in piktoreskno, romantika in njen vpliv.
- Umetnost in okolje: narava in kultura, vrednotenje umetnosti in vrednotenje naravnega okolja, pomen, interpretacija in kulturna krajina.
- Sodobne teorije estetskega vrednotenja narave: kognitivne teorije, kritika kognitivnih teorij, nekognitivne teorije, kritika nekognitivnih teorij.
- Narava, domišljija, čustva in vednost: domišljija in naravno okolje, čustva, ekspresivne lastnosti in narava, vednost in okolje.
- Estetske sodbe o naravnem okolju: estetske sodbe in objektivnost, estetske sodbe o naravi, estetska kritika in okoljska estetska vzgoja.
- Estetika, etika in ohranjanje narave: vloga estetske vrednosti v ohranjanju okolja, estetika, etika in ohranjanje narave, estetika in spoštovanje narave.
- Estetika okolja in metafizika.
- Estetika arhitekture.
- Okoljska umetnost.

- Early theories of aesthetic appreciation of nature: the beautiful, the sublime and the picturesque, romanticism and its impact.
- Art and environment: nature and culture, appreciating art and natural environment, meaning, interpretation and cultural landscapes.
- Contemporary theories of aesthetic appreciation of nature: cognitive theories, criticism of cognitive theories, non-cognitive theories, objections to the non-cognitive theories.
- Nature, imagination, emotions and knowledge: imagination and natural environment, emotions, expressive properties and narave, knowledge and nature.
- Aesthetic judgements of natural environment: aesthetic judgements of nature, aesthetics criticism and environmental aesthetic education.
- Aesthetic, ethics and conservation of nature: the role of aesthetic value in the conservation of nature, aesthetics and respect for nature.
- Aesthetics and metaphysics.
- Aesthetics of architecture.
- Environmental art.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Kemal, S. in Gaskell, I. (ur) 1993: *Landscape, Natural Beauty and the Arts*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Berleant, A. 1992: *The Aesthetics of Environment*, Temple University Press , Philadelphia.
- Carlson, A. 2000: *Aesthetics and the Environment*, Routledge , London.
- Berleant, A. in Carlson, A. 2004: *The Aesthetics of Natural Environments*, Broadview Press, Peterborough.

Cilji:

Pregled in seznanitev s preteklimi in sodobnimi teorijami vrednotenja okolja, pokazati razlike med estetskim dojemanjem umetnosti in estetskim dojemanjem narave, pokazati, kako naše estetsko gledanje na naravo vpliva na politiko do okolja, kako je lahko narava vir metafizičnih kvalitet, pregled etičnih in estetskih razsežnosti arhitekture.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- Razumevanja argumentov, zakaj ohranljati in spoštovati naravo,
- razvijanja estetske občutljivosti, posebej domišljije in zaznavanja, da bi lahko bolje razločevali estetske vrednote v okolju,
- dojeti razlike med estetskim izkustvom umetnosti in estetskim izkustvom narave.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- *Spremnosti komuniciranja:* sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije:* iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Delo v skupini:* skupni seminarji.
- *Reševanje problemov:* Prenašanje abstraktnih teoretskih modelov našega estetskega izkustva o okolju v praktično odločanje o posameznih okoljskih vprašanjih.
- *Obvladovanje strategij za ravnanje z okoljem na podlagi poznавanja različnih pristopov do našega estetskega izkustva okolja.*
- *Pridobivanje spoštovanja do narave.*

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja,
- Seminar,
- Obisk naravnih parkov.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- Lectures,
- Seminar,
- Visiting national parks.

- Sodelovanje v diskusiji na predavanjih in v seminarju,
- Seminarska naloga,
- Ustni izpit.

20%
30%
50%

- Collaboration in lectures and seminars,
- Completed seminar,
- Oral exam.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Udeležba pri pouku, seminarska naloga in ustni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Participation in class, seminar paper and oral exam.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Sekundarne lastnosti

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Sekundarne lastnosti Secondary qualities
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		1.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski / Slovene Slovenski / Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.	None.
---------	-------

Vsebina:

Ontologija sekundarnih kvalitet znotraj ontologije fizičnega sveta

- Glavne alternative:
  - eliminativizem
  - dispozionalizem ali teorija odvistnosti od odziva (Locke)
  - realizem, ki se deli na teorijo da su sekundarne kvalitete primitivne in na množico redukcionističnih teorij (tako imenovan "primary quality view").
  - Pospolitev dispozionalizma na moralne lastnosti (Hume)
- Sekundarne kvalitete kot zgled za razumevanje vseh kvazi-subjektivnih lastnosti od barv, do moralnih in estetskih kvalitet

- The ontology of secondary qualities, within the ontology of physical world.
- Main options
  - eliminativism,
  - dispositionalism or response-dependence view (proposed by Locke, and defended by many authors)
  - realism, which branches into primitivism and more reductionist views (the so-called primary quality view).
  - generalized dispositionalism (Hume) and ethical properties.
- secondary qualities as a model for understanding the whole range of quasi-subjective properties, from color, through moral to aesthetic properties.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- John Locke: *Ogled o človeškem razumu*, slov. prev. 1926.
- Anton Trstenjak: *Psihologija barv*, Inštitut A. Trstenjaka, 1996.
- David Hume: *A Treatise on Human Nature* (različne izdaje).
- Immanuel Kant: *Kritika čistegauma* (izbrani odlomki).

Cilji:

Cilj tega predmeta je razumevanje temeljnih pojmov (primarne, sekundarne in terciarne lastnosti) i glavna stališča glede na sekundarne kvalitete (eliminativizem, dispozionalizem, realizem) in rezumevanje vloge teh kvalitet v ontologiji.

Objectives:

The aim of the course is understanding of basic concepts (primary, secondary and tertiary properties, mastering basic positions with respect to sec. qualities (eliminativism, dispositionalism and realism, primitivism, primary quality view), understanding the role of secondary quality model in ontology.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje: Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben razumeti:	Knowledge and understanding: On completion of this course the student acquire
<ul style="list-style-type: none"> • Temeljne pojme. • Spise filozofov ki so se z njimi ukvarjali. • Temeljne teorije in argumente na področju odvisnosti od odziva. • Naravo barve. 	<ul style="list-style-type: none"> • Basic concepts involved, • Familiarity with the writings of some of the major philosophers, • Familiarity with central theories and arguments in response dependence, • understanding color.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:
<ul style="list-style-type: none"> • Razumevanje barv je korisno za razumevanje umetnosti in vizualne komunikacije • Razumevanje osnov človeških čustev

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Vaje 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Group seminars
--	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<ul style="list-style-type: none"> • Pisni izpit • Ustni zagovor • Udeležba pri pouku 	70 % 20 % 10%	<ul style="list-style-type: none"> • Written examination • Oral examination • Continuous assessment

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :	Material conditions for subject realization
- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)	- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)
Obveznosti študentov:	Students' commitments:
(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)	(written, oral examination, coursework, projects):
Pisni izpit in ustni zagovor, udeležba pri pouku.	Written and oral examination, class participation.

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Etika življenja in smrti

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Etika življenja in smrti Moral issues in life and death		
----------------------------	--	--	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovenian Slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.	None.
---------	-------

Vsebina:

- vrednost življenja in zlo smrti - pregled različnih pojmovanj
- načelo svetosti in nedotakljivosti življenja. Kritike.
- načelo kakovosti življenja. Kritike.
- ubijanje in puščanje umreti.
- moralne dolžnosti v zvezi z ustvarjanjem in ohranjanjem človeških življenj. Moralne dileme spočenjanja: zunajtelesna oploditev, nadomestno materinstvo, kloniranje,...
- pravica do reproduktivne svobode - utemeljitev in implikacije.
- kontracepcija in druge metode načrtovanja rojstev.
- nekatere moralne dileme sodobne medicine: splav, pomoč pri samomoru, evtanazija, sodelovanje pri izvrševanju smrtnih kazni, poskusi na zarodkih, terapevtsko kloniranje, vzreja živali za prehrano, presajanje in prodaja organov in tkiv, prenatalna diagnostika, genska tehnologija.

- the value of life and the evil of death – a survey of competing accounts
- the principle of sanctity and inviolability of human life; critiques.
- the principle of the quality of life; critiques.
- killing and letting die
- moral obligations regarding creation and preservation of human life. Moral issues in conception: in vitro fertilization, surrogate motherhood, cloning,...
- the right of reproductive freedom – its grounds and implications.
- contraception and other methods of birth control.
- some pressing moral dilemmas: abortion, assisted suicide, euthanasia, assistance in capital punishment, experiments on human embryos, therapeutic cloning, raising animals for food, transplantation and sale of human organs and tissues, prenatal diagnostics, genetic technology

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. T.L. Beauchamp & J. Childress: *Principles of Biomedical Ethics*, 4. izdaja, Oxford: Oxford University Press, 1994.
2. A. Buchanan & D.W. Brock: *Deciding for Others. The Ethics of Surrogate Decision Making*, Cambridge: Cambridge University Press, 1990.
3. John Harris: *Vrednost življenja*, Ljubljana: Krtina, 2002.
4. Helga Kuhse: *The Sanctity of Life Doctrine in Medicine. A Philosophical Critique*, New York: Oxford University Press, 1987.
5. H. Kuhse & P. Singer (ur.): *Bioethics. An Anthology*, Oxford: Blackwell, 1999.

Cilji:

Predmet seznanja študente s temeljnimi etičnimi pojmi, načeli in teorijami, ki zadevajo ustvarjanje, ohranjanje in uničevanje človeških življenj v konteksta sodobnega zdravstvenega sistema ali zunaj njega.

Objectives:

The aim of the course is to introduce and discuss those moral concepts, principles and theories that shape our judgment on the creation, preservation and destruction of human lives either within public health service or outside it.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sposobnost identificirati, razumeti in v presoji uporabiti temeljne bioetične pojme, načela in teorije • poznavanje različnih modelov moralne presoje, od t.i. principizma prek kazuistike do kontekstualizma in partikularizma • poznavanje vloge poklicnih etičnih kodeksov in etičnih komisij in njihovega omejenega dometa. <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznavati filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav; - natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov; - jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij; - analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepoznavati v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotriene ljudske modrosti; - izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso; - oblikovati in preučevati najboljše argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejše korake; - odprtost, strpnost in zmožnost vrednotenja pogledov in argumentacije drugih; - konceptualizacija lastne filozofske dejavnosti. 	<p>Knowledge and Understanding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ability to identify, understand and employ basic bioethical concepts, principles and theories • knowledge of various models of moral reasoning, from principlism and casuistics to contextualism and particularism • knowledge of comparative strengths and weaknesses of competing accounts of the value of human life • knowledge of the role, and the limited scope, of professional ethical codes and committees <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifying underlying issues in all kinds of debate; - precision of thought and expression in the analysis and formulation of complex and controversial problems; - sensitivity in interpretation of texts drawn from a variety of ages and traditions; - analysing and constructing sound arguments and recognising logical fallacies, methodological errors, rhetorical devices or unexamined conventional wisdom; - inventing or discovering examples to support or challenge a position, and distinguishing those that are relevant from those that are not; - readiness for recognition, evaluation and tolerance of other's argument; - conceptualization of one's own philosophical activity.
---	--

<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • logičko-argumentativna analiza filozofskih besedil • predstavitev seminarских nalog • skupinsko delo • vodena razprava 	<p>Delež (v %) / Weight (in %)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th><th>20%</th><th>30%</th><th>50%</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Načini ocenjevanja:</td><td>udeležba in aktivnost v seminarju</td><td>seminarska naloga</td><td>izpitni esej</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td></tr> </tbody> </table>		20%	30%	50%	Načini ocenjevanja:	udeležba in aktivnost v seminarju	seminarska naloga	izpitni esej					<p>Learning and teaching methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analysis of philosophical texts • short paper presentation • joint projects • discussion groups <p>Assessment:</p> <ul style="list-style-type: none"> • participation in the class • written discussion of a chosen topic • final essay
	20%	30%	50%											
Načini ocenjevanja:	udeležba in aktivnost v seminarju	seminarska naloga	izpitni esej											

<p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta : Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor</p>	<p>Material conditions for subject realization lecture-room, personal computer, LCD projector</p>
<p>Obveznosti študentov: (pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p>	<p>Students' commitments: (written, oral examination, coursework, projects): Participation in class, seminar paper, final essay.</p>

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Azijske filozofije

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Azijske filozofije Asian philosophies
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- **Uvod;** prostorska in časovna opredelitev tematike, pregled problemskih sklopov. Različne interpretacije azijskih filozofij in njihovih konceptov – Saidov pojem orientalizma in postkolonialna kritika.
- **Hinduizem;** vedsko obdobje; temeljni koncepti filozofije *Upanišad*. Klasični filozofski sistemi. Temeljni pojmi indijske filozofije (*karma*, *samsara*, *dharma*...). Sankara in Patanjali.
- **Budizem;** zgodnje obdobje, temeljni budistični pojmi, razvoj treh smeri budizma. Filozofija mahayane. Prihod budizma na Kitajsko in kitajske budistične šole. Razvoj šol japonskega budizma, zen šoli soto in rinzai. Dogen. Vajrayana in tibetanska budistična filozofija.
- **Konfucijanstvo;** temeljne poteze Konfucijeve misli, vloga tradicije, etika človečnosti in ideal plemenitnika, teorija imen, pojmovanje Neba. Meng Zijev zagovor univerzalnega človeškega bistva. Razmerje med voljo Neba in naravo, etika svobode.
- **Daoizem;** osnovni pojmi *: *dao* in *de*, odsotnost in prisotnost, neizrekljivost. Razumevanje transformacije pri Zhuang Ziju. Pojem spontanosti *zi ran*. Etika nevmešavanja *wu wei*. Šola skrivenega učenja, Wang Bi in Guo Xiang. Razcep na religijski in filozofski daoizem.*
- **Neokonfucijanstvo;** kritika budizma in daoizma. Oblikovanje konfucijanske ontologije. Zhang Zaijeva teorija *qi*. Zhou Dunyjeva *Razlaga diagrama tai ji*. Cheng Yi in Zhu Xi, šola principa. Razmerje med principom, *daom* in *qijem*. Liu Jiuyuan. Wang Yangmingova vloga v oblikovanju šole srca. Konfucijanstvo v Koreji. Novo konfucijanstvo 20. stol.

- **Introduction;** spatial and temporal determination of the theme, overview of the main topics. Different interpretations of Asian philosophies and their concepts – Said's concept of Orientalism and postcolonial criticism.
- **Hinduism;** Vedic period, key concepts of the Upanishads. Classical philosophical systems. Key terms of the Indian philosophy (*karma*, *samsara*, *dharma* ...). Sankara and Patanjali.
- **Buddhism;** early period, key concepts of Buddhism, development of three branches of Buddhism. Philosophy of mahayana. Arrival of Buddhism to China and Chinese Buddhist schools. The development of the Japanese Buddhist schools, zen schools soto and rinzai. Dogen. Vajrayana and the Tibetan Buddhist philosophy.
- **Confucianism;** main elements of Confucius' thought, the role of tradition, ethics of humanness and the ideal of *jun zi*, theory of names, the understanding of Heaven (*tian*). Meng Zi's advocacy of the universal human essence. Relation between the will of Heaven and human nature, ethics of freedom.
- **Daoism;** important concepts of *: *dao* and *de*, absence and presence, inexpressibility. Understanding of the transformation in Zhuang Zi. The concept of spontaneity *zi ran*. The ethics of non-interference *wu wei*. The school of mysterious learning, Wang Bi and Guo Xiang. Division between religious and philosophical Daoism.*
- **Neo-Confucianism;** critics of Buddhism and Daoism, shaping of Confucian ontology. Zhang Zai's theory of *qi*. Zhou Dunyi's explanation of the *tai ji* diagram. Chen Yi and Zhu Xi, the school of principle. The relation between principle, *dao* and *qi*. Liu Jiuyuan. Wang Yangming's role in the development of the school of heart. Confucianism in Korea. New Confucianism in 20th century.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

1. *Klasiki daoizma*, Slovenska matica, Ljubljana 1992.
2. *Zhuang Zi: Klasik Dežele južne rože*, Sophia, Ljubljana 2004.
3. *Štiri knjige: Konfucij, Mencij, Nauk o sredini, Veliki nauk*, Mladinska knjiga, Ljubljana 2005.
4. *Vprašanja kralja Milinde : o Buddhovem nauku*, Mladinska knjiga, Ljubljana 1990.
5. Mishra, Rammurti S., *Filozofija in psihologija joge*, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana 2001.

Cilji:

Osrednji namen predmeta *Azijske filozofije* je pregled glavnih azijskih filozofskih šol in smeri. Cilj predmeta je tudi ozaveščanje in refleksija problematičnih metodoloških vidikov ukvarjanja z neevropskimi filozofijami in uvid v možnost filozofskega dialoga med Evropo in Azijo.

Objectives:

The main objective of the course is to introduce students into Asian philosophical schools. It touches upon problematic methodological aspects of the study of Non-European Philosophies and the possibility of a fruitful philosophical dialogue between Europe and Asia.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Temeljna znanja o azijskih filozofijah ter
- Poznavanje najpomembnejših besedil teh tradicij
- Uvid v povezanost evropskih in azijskih filozofij h
- Oblikovanje kritičnega metodološkega aparata za samostojno ukvarjanje z azijskimi filozofijami

Knowledge and Understanding:

- Basic knowledge of Asian philosophies
- Knowledge of the most important texts of Asian philosophical traditions
- Insight into the connectedness of European and Asian philosophies
- Development of critical methodological apparatus for independent study of Asian philosophies

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:	Transferable/Key Skills and other attributes:
<ul style="list-style-type: none"> Spremnost uporabe širokega spektra domače in tujje literature in virov Zmožnost kritične interpretacije in analize Osnove za kasnejše razvijanje drugih znanj in spremnosti s področja medkulturne komunikacije 	<ul style="list-style-type: none"> Skills of using a wide range of Slovenian and foreign literature and sources Ability of the critical interpretation and analysis Basic knowledge and skills for later development of other knowledge and skills in the field of intercultural communication.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja, seminarji, branje in interpretacija literature.	Lectures, seminar work, reading and interpretation of texts.						
Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)						
<ul style="list-style-type: none"> Sodelovanje pri predavanjih in seminarjih Seminarska naloga Ustni izpit 	<table border="1"> <tr> <td>10%</td> <td>• Collaboration in lectures and seminars</td> </tr> <tr> <td>40%</td> <td>• Completed seminar</td> </tr> <tr> <td>50%</td> <td>• Oral exam</td> </tr> </table>	10%	• Collaboration in lectures and seminars	40%	• Completed seminar	50%	• Oral exam
10%	• Collaboration in lectures and seminars						
40%	• Completed seminar						
50%	• Oral exam						

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Material conditions for subject realization

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor	lecture-room, personal computer, LCD projector
Obveznosti študentov: (pisni, ustni izpit, naloge, projekti)	Students' commitments: (written, oral examination, coursework, projects):

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Filozofija in etika športa

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Filozofija in etika športa Philosophy and ethics of sport
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija /Philosophy		1.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Predavanja / Lecture: Slovenski / English
Languages: Vaje / Tutorial: Slovenski / English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- preučevanje temeljnih pojmov, idej in vprašanj, ki se odpirajo v polju športov in z njimi povezanimi družbenimi praksami.
- narava in namen športnega udejstvovanja.
- enakost, spol, rasa, dovoljeno in nedovoljeno v športnem delovanju, ekscesi in vzpostavljanja navideznih identitet skozi športno delovanje, nacionalizmi in ksenofobija v športnih praksah, tekmovanje in spektakel, boj in igra
- nekatere etične dileme sodobnega športa: doping, kvarni vplivi profesionalizacije, brutalizacije, tekmovalnosti na človekov značaj, zloraba športa v politične in ideološke namene, sprememba spola.

- Content (Syllabus outline):**
- conceptual analysis and interrogation of key ideas and issues of sports and related practices.
  - articulating the nature and purposes of sporting activities.
  - research into diverse conceptions of sexual and racial equity; proper and improper means of performance enhancement and genetic engineering; illuminating the fascistic tendencies of elite sports or the xenophobia of modern sporting nationalism.
  - some moral dilemmas of contemporary sport: doping and other performance enhancement techniques, damaging effects of professionalization, brutalization, competitiveness on human character, political and ideological abuse of sport, issues raised by sex change,...

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

Izbor (odломki) iz tekstov:

1. Berilo/Reader - Klasični filozofski teksti – izbrani odlomki: Platon, Aristotel, Descartes, Locke, Mill, Rawls, Moore, Wittgenstein, Russell.

Temeljni teksti iz filozofije športa (Izbrani odlomki):

2. Holowchak, M. A. (Ed.). (2002). *Philosophy of sport: Critical readings, crucial issues*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

3. Kretchmar, R. S. (1994) *Practical philosophy of sport*. Champaign, IL: Human Kinetics.

4. Loland, S. (2002). *Fair play in sport: A moral norm system*. London: Routledge.

5. Mechikoff, R., & Estes, S. (2002). *A history and philosophy of sport and physical education: From ancient civilization to the modern world* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill

Cilji:

Objectives:

Študenti bodo razumeli:

- mesto filozofije športa med filozofskimi disciplinami.
- prispevki filozofije športa k športnim praksam.
- razliko med filozofijo in zdravorazumskim empirizmom. Naj bi vedeli, da filozofija vključuje spraševanje, iskanje novega, nepričakovanega in iskanje globnjega pomena različnih tem in področij. Na drugi strani pa empirizem vključuje iskanje dejstvene evidence – tistega, kar se lahko vidi, sliši, okusi, izmeri, ...
- da filozofiranje vključuje premišljanja razlike med »stvarnim svetom«, kjer sta vednost in resnica temeljita na konkretnem materialnem obstoju, in »idealnim svetom«, kjer sta vednost in resnica utemeljena v zavesti in duhu in sta zaznana kot realna.

- Students should understand the discipline of sport philosophy.
- Students should understand how sport philosophy contributes to the practice of sports.
- Students should understand the difference between philosophy and empiricism. They should know that philosophy involves asking questions, posing challenges, and searching for deeper meanings of various issues, while empiricism involves the search for factual evidence that can be seen, heard, felt, measured, etc.
- Students should understand that being a philosopher involves contemplating the differences between the “real world,” where knowledge and truth rest in concrete material existence and the “ideal world,” where knowledge and truth rest in what the mind and spirit perceive as real.

Predvideni študijski rezultati:

Zmožnost:

- brati in razumevati filozofske tekste.
- filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja v športu.
- racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki.
- ponuditi nove poglede na različne tekmovalne ali izobraževalne prakse v športu.
- racionalnega zagovora fizične (športne) aktivnosti v odnosu do drugih akademskih praks kot integralnega dela izobraževanja in vzgoje.
- utemeljevanja etičnih odločitev in izbir v odnosu do vsakdanjih športnih praks.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Zmožnost:

- kritičnega proučevanja pomembnih vprašanj in problemov.
- racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki.
- utemeljevanja etičnih odločitev in izbir.

Intended learning outcomes:

- The ability to read and comprehend philosophical writings.
- The ability to critically and philosophically examine significant issues in sport.
- The ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues
- The ability to offer new viewpoints on competitive and/or educational practices in sport in order to ultimately improve practices in sport.
- The ability to rationalize and defend physical education as having equal value with other academic disciplines and as being integral to the general educational process.
- The ability to make sound ethical decisions relative in sport education and practice.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability to critically examine significant issues in different fields of social practices.
- ability to cogently argue (verbally or in a written form) for or against a variety of issues
- ability to make sound ethical decisions relative to social processes and practices.

Learning and teaching methods:

Predavanja

Usmerjena diskusija temelječa na pripravljenih krajski predstavitevah pozicij pro et contra.

Razgovori s posameznimi vrhunskimi športniki in trenerji o izbranih problemih

Raziskovalni seminarski teksti in njihove predstavitev

Lectures

Position papers-controversial topics (pro et contra).

Guest speaker-topics of interest

Research papers and their presentations

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Vsakokratna aktivnost v kurzu	5%	Student's activity in course
Seminarski referat	20%	Short paper presentation
Raziskovalna seminarska naloga	35%	Research paper
Ustni izpit	40%	Oral exam

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

lecture-room, personal computer, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

udeležba in aktivnost v seminarju, seminarski referat, seminarska naloga, ustni izpit

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Participation in class, short paper presentation, research paper, oral exam

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (U.I. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Helenistična filozofija

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Helenistična filozofija Hellenistic philosophy
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Boris Vezjak

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: ☐ Slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: ☐ Slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.	None.
---------	-------

Vsebina:

- Uvod v stoicizem, epikurejstvo in skepticizem kot tri filozofske sisteme helenizma (med 323 pred in do 300 po Kristusu), njihov inovativnoprstropu k različnih filozofskim dilemam in vpliv na kasnejše filozofe v področjih od logike pa tja do etike.
- Kronologija, organizacija in struktura helenističnih šol.
- Epikurejska, stoiska in akademska epistemologija, fizika in metafizika.
- Kozmologija, teologija, razlaga in vzročnost, determinizem in indeterminizem.
- Epikurejska in stoiska psihologija.
- Filozofija in znanost, etika, teorija družbe in politika.

- Introduction into Stoicism, Epicureanism and Scepticism as three hellenistic systems (322 BC to 3. century AD), its innovative approaches to a variety of problems and influences on the thought of many later philosophers in fields ranging from logic to ethics.
- chronology of Hellenistic schools, their organization and structure,
- Epicurean, Stoic and Academic epistemology, physics and metaphysics.
- Cosmology, theology, explanation and causation, determinism and indeterminism.
- Epicurean and Stoic psychology.
- Philosophy and science, ethics and politics, social and political views.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Long, D. Sedley, 1987: *The Hellenistic Philosophers*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Julia E. Annas, 1992: *Hellenistic philosophy of mind*, University of California Press, Berkeley.
- T. Lucretius Carus, 1959: *De rerum natura (O naravi sveta)*, Slovenska matica, Ljubljana.
- Marcus Tullius Cicero, 1972: *Največje dobro in največje zlo*, Založba Obzorja, Maribor.
- R. Sharples, 2000: *Stoiki, epikurejci in skeptiki. Uvod v helenistično filozofijo*. Aristej, Šentilj.

Cilji:

Glavni smotri predmeta je v seznanitvi slušateljev z naravo in obsegom stoiske, epikurejske in skeptične filozofske šole in ga uvesti v helenistično obdobje filozofije. Predavanja so namenjena prikazu pomembnejših filozofov in njihovih filozofemov, tematizirajo poglavite zgodovinske preseke osnovnih filozofskih problemov in analizo argumentov, pri čemer je poudarek na tistih, ki so odigrali tehtnejšo vlogo v helenistični filozofiji. Študenta se o navaja na samostojno interpretativno delo in analitično branje tekstov.

Objectives:

The main aim is examine the nature and scope of Stoic, Epicurean and Skeptic school of philosophy and to introduce students into Hellenistic period of philosophy. Lectures follow the presentation of the basic ancient philosophers from this period and their theories, concentrating on main philosophical problems and analyzing the arguments, paying attention to those playing substantial role in Hellenistic philosophy. Students will be accustomed to work autonomously on interpretation of philosophical issues as well as analytical reading of texts.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta je študent sposoben

- izkazati znanja iz filozofskih šol stoicizma, epikurejstva in skepticizma, ki mu ponujajo uvid in razumevanje problemov iz tega obdobja zgodovine filozofije,
- razviti kompetence za samostojno razmišljjanje o teh problemih in prenašanje znanja ali poučevanje.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- sposobnost prepoznavati problem in prepoznavati argumente helenističnih filozofov,
- sposobnost skrbne interpretacije in primerjave različnih besedil in drobnih epistemoloških razlik v stoški in skeptični tradiciji,
- sposobnost razvijati kritične in filozofske spremnosti pri ukvarjanju z evidence, ki je po svoji naravi ohranjena v fragmentirani obliki,
- jasen vpogled v osnovne teorije in argumente v helenističnem filozofskem obdobju.

Metode poučevanja in učenja:

- na problem osredotočena predavanja in branje,
- interaktivne poučevalne strategije, kot so skupinske razprave in individualno delo doma,
- raziskovanje, razprava in stopnjevanje razumevanja skozi rekonstrukcijo in analizo različnih pogledov.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

• pisni izpit,	60 %	• written exam
• domače naloge,	20 %	• homework,
• udeležba pri pouku.	20 %	• participation in class.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

On completion of this course the student will be able to

- demonstrate knowledge of basic philosophical issues from Stoic, Epicurean and Skeptical schools of philosophy, which helps him to understand the problems and its solutions from these period of history of philosophy,
- develop his competences for individual thinking about these problems and transferring the knowledge or teaching others.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability to recognize the problems and arguments of hellenistic philosophers,
- ability for careful interpretations and comparison of variety of texts and fine epistemological distinctions between stoic and sceptical tradition,
- ability to develop critical and philosophical skills in dealing with highly fragmentary evidence,
- clear insight into basic theories and arguments within hellenistic period of philosophy.

Learning and teaching methods:

- problem-based lectures and reading,
- interactive teaching strategies: group sessions, debate and individual home work,
- exploration, discussion and the enhancement of understanding through reconstruction and analysis of different views.

Assessment:**Materialni pogoji za izvedbo predmeta :**

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Udeležba pri pouku, domače naloge, pisni izpit.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Participation in class, coursework, written exam.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Etika in estetika

**Univerza v Mariboru
University of Maribor**

**Filozofska fakulteta
Faculty of Arts**

**(znak
članice
UM)**

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Etika in estetika Ethics and Aesthetics		
----------------------------	--	--	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		1.	Poletni/Spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih
obveznosti:

Etika in Estetika.

Ethics and Aesthetics.

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- Odnos med etičnim in estetskim v umetnini: zgodovinski pregled (Platon, Aristotel, Hume, Kant, 19. in 20. stoletje).
- Etična kritika in estetsko vrednotenje umetnin: ugovori proti etični kritiki umetnosti (argument avtonomnosti, argument kognitivne trivialnosti in argument antikonsekvensionalizma).
- Argumenti v prid etični kritiki kot integralnemu delu estetskega vrednotenja umetnine: ugovori proti avtonomizmu, ugovori proti kognitivni trivialnosti in ugovori proti antikonsekvensionalizmu.
- Zmerni avtonomizem, eticizem in zmerni moralizem: kako negativne etične ocene vplivajo na estetsko in umetniško vrednost umetnine?
- Argument zasljenega odziva: neetični odzivi so nezasluženi tako, da je to pomembno za estetsko in umetniško vrednost umetnine, umetnina je lahko estetsko vredna tudi ravno zaradi svojih etično nezasluženih odzivov.
- Zmerni moralizem in njegovi kritiki: moralne lastnosti umetnine in njena razumljivost, razumljivost umetnine in njeno estetsko in umetniško vrednotenje.
- Etika in estetika naravnega okolja: etična in estetska vprašanja ohranjanja narave.
- Etika in sublimno.

- The relationship between ethics and aesthetics in the artwork: historical survey (Plato, Aristotle, Hume, Kant, 19th and 20th century).
- Ethical criticism and aesthetic appreciation of artwork: objections to ethical criticism of art (the autonomism argument, the argument from cognitive triviality, the anticonsequentialist argument).
- Arguments in favour of ethical criticism as integral part of aesthetic appreciation of artwork: objections to autonomism, objections to cognitive triviality, objections to anticonsequentialism.
- Moderate autonomism, ethicism and moderate moralism: the impact of negative ethical appraisals to the aesthetic and artistic value of artwork.
- Argument from prescribed response: nonethical responses are unmerited in the sense that is important for the aesthetic and artistic value of artwork, artwork can be aesthetically valuable just because of its ethically unmerited responses.
- Moderate moralism and its critics: moral features of artwork and its understandability, understandability of artwork and its aesthetic and artistic appreciation.
- Ethics and aesthetics of natural environment: ethical and aesthetical issues of conservation of nature.
- Ethics and sublime.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Kante, B. 2001. *Filozofija umetnosti*. Jutro, Ljubljana.
- Levinson, J. in Kemal, S. (ur.) 2001. *Aesthetics and Ethics : Essays at the Intersection*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Eaton, M. 2001. *Merit, Aesthetic and Ethical*. Oxford University Press, Oxford.
- Nussbaum, M. 1992. *Love's Knowledge*. Oxford University Press, Oxford.

Cilji:

Cilj tega kurza je pokazati, kako se v umetnini etično prepleta z estetskim; s primeri iz različnih obdobjij zgodovine ponazoriti, kako so stališča o razmerju med etičnim estetskim prehajala iz ene skrajnosti v drugo; pokazati etično funkcijo umetnosti.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- Razumeti ločevanja in prepletanja med etičnim in estetskim v umetnosti.
- Dojeti etično in pedagoško vlogo umetnosti (samoizgrajevanje moralne osebnosti preko umetnosti).
- Analizirati in ovrednotiti umetnino glede njenih etičnih in estetskih lastnosti.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- *Spremnost komuniciranja*: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Vrednotenje umetnin*: ovrednotenje tega, ali sploh lahko in kako etične sestavine prispevajo k estetski podobi umetnine.
- *Izstrojanje etično ustreznih veščin in zmožnosti* : zmožnost bolj prefinjenega zaznavnega razlikovanja, domišljije, čustev kot tudi uveljavljanje in oplemenitenje moralnega razumevanja umetnine.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja,
- Seminar (kombiniran s poslušanjem in analizo glasbe).

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

- Sodelovanje pri pouku
- Seminarska naloga
- Ustni izpit

Learning and teaching methods:

- Lectures,
- Seminar (combined with listening of music).

Assessment:

• Collaboration in lectures and seminars
• Seminar paper
• Oral exam

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Students' commitments:

Aktivna udeležba pri pouku, seminarska naloga, ustni izpit

(written, oral examination, coursework, projects):

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa in ležeči pisavi niso obvezne.

Filozofija duha

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Art

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Filozofija duha Philosophy of Mind
----------------------------	---------------------------------------

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		2.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Janez Bregant

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Uvod v filozofijo.

Introduction to philosophy.

Vsebina:

- Metafizika duha: problem duha in telesa (kakšna je relacija med mentalnimi in fizičnimi stanji), problem mentalne vzročnosti (ali mentalni dogodki lahko povzročajo fizične).
- Epistemologija duha: ali imajo tudi drugi duha, ali je njihov duh podoben našemu, ali imamo sposobnost notranjega opazovanja naših mentalnih pojavov, kaj pomeni imeti privilegiran dostop do vsebine mentalnih pojavov.
- Mentalni pojni: intencionalna stanja, fenomenalna stanja, problem intencionalnosti, problem takšnosti.

Contents (Syllabus outline):

- Metaphysics of mind: the mind-body problem (what is a relation between mental and physical states), the problem of mental causation (are mental events causally efficacious).
- Epistemology of mind: do others also have minds, are these minds similar to ours, do we have some special capacity of internal observation of our mental states, what is to have the privileged access to contents of our minds.
- Mental phenomena: intentional states, phenomenal states, the problem of intentionality, the problem of qualia.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Kim, J. (1996): *Philosophy of Mind*, Westview Press, Boulder.
 Miščević, N., Markič, O. (1998): *Fizično in psihično*, Aristej, Šentilj.
 Bregant, J. (2004): *Misel kot vzrok*, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor.
 Bregant, J., Markič, O. (ur.) (2007): *Narava mentalnih pojavov: klasični analitični teksti*, Aristej, Šentilj.
 Copeland, J. (1993): *Artificial Intelligence: A Philosophical Introduction*, Basil Blackwell, Oxford.

Cilji:

Cilj predmeta je razvijati filozofske kompetence in argumentativne sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov duha in telesa ter razpravljanja o njihovih rešitvah, ki temelji na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov in iskanju samostojnih ter izvirnih rešitev.

Objectives:

The objective of this course is to evolve philosophical competence and argumentative capacities by understanding problems of mind and body and by discussing their solutions based on a critical evaluation of proposed answers and on a search for autonomous and original solutions.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Znanje in razumevanje: prepozнати filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav, jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij, natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov.
- Uporaba in analiza: analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepozнати v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti, izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper neko stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso.
- Sinteza in vrednotenje: kritično preučevati in samostojno oblikovati najboljše argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejše korake, strpno in odprto vrednotiti poglede in argumente drugih, konceptualizirati lastno filozofsko dejavnost.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- *Spremnosti komuniciranja:* pisno izražanje pri pisanju kolokvijev, pisno izražanje pri pisanju seminarja, pisno izražanje pri opravljanju domačih nalog, ustno izražanje pri sodelovanju v razpravi, nastop.
- *Uporaba informacijske tehnologije:* iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Reševanje problemov:* znanstveno-filozofski problemi.

Metode poučevanja in učenja:

- Seminar z razpravo,
- Predstavitev esejev,
- Domače naloge.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

• Sodelovanje pri seminarju,	25%	
• Opravljene domače naloge,	25%	
• Opravljeni kolokviji,	25%	
• Opravljen seminar.	25%	

Assessment:

- A seminar with a discussion,
- Presentations of essays,
- Home works.

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to:

- Knowledge and understanding: identify underlying issues in all kinds of debates, sensitively interpret texts drawn from a variety of ages and traditions, express and formulate complex and controversial problems precisely.
- Use and analysis: analyse and construct sound arguments and recognise logical fallacies, methodological errors, rhetorical devices or unexamined conventional wisdom, invent or discover cases to support or challenge a position, and distinguish those that are relevant from those that are not.
- Synthesis and evaluation: critically examine and independently formulate the best arguments for variety of positions and look for their weakest parts, evaluate views and arguments of others tolerantly and openly, conceptualize her own philosophical activity.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Communication skills:* writing expression at completing colloquiums, writing expression at making a seminar, writing expression at doing house works, oral expression at collaborating in a discussion, presentation.
- *Use of information technology:* search for information on the internet.
- *Problem solving:* scientific-philosophical problems.

Learning and teaching methods:**Materialni pogoji za izvedbo predmeta :**

Predavalnica s tablo, osebni računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

- Sodelovanje pri seminarju,
- Opravljanje domačih nalog,
- Opravljanje kolokvijev,
- Izdelava seminarja.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

- Participation in a seminar,
- Completing house works,
- Completing colloquiums,
- Writing a seminar.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Pojmi in pojmovno vedenje

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Pojmi in pojmovno vedenje Concepts and conceptual knowledge
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		2.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski / Slovene Slovenski / Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Opravljena matura

Uvod v filozofijo.

Prerequisites: High school

Vsebina:

- Notranja zgradba pojma. Pojmovne povezave in propozicije, ki jih izražajo.
  - Tradicionalno pojmovanje analitičnosti in propozicije, ki razčlenjujejo pojme.
  - Quineov napad na razlikovanje med analitičnim in sintetičnim.
- Klasična definicija: Neka resnica je pojmovna, če jo lahko spoznamo zgolj na podlagi razmišljanja.
- Klasični platonizem: konceptualne resnice so samostojne ali neodvisne od sveta glede njihove resničnosti in nanašanja na predmete
- Pojmovna vednost ko neempirični način vednosti.
- Podvrste pojmovne vednosti:
  - empirično uporabna,
  - formalna,
  - kategorialna.
- Pomen pojmovne vednosti

- The internal structure of concept. Conceptual links and propositions expressing them.
  - The traditional notion of analyticity, and concept-analyzing propositions.
  - Quine's attack on the analytic/synthetic distinction.
- classical definition: something is a conceptual truth iff it is knowable on reflection alone.
- Classical Platonism: conceptual truths as being autonomous or "independent from the world" for their truth and reference
- Conceptual knowledge as non-empirical mode of knowledge,
- Varieties of conceptual knowledge:
  - empirically applicable,
  - formal,
  - categorial.
- Importance of conceptual knowledge

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- G. Frege: *Osnove aritmetike*, Ljubljana: Krtina, 2004.
- C. Peacocke: *The Study of Concepts*, The MIT Press, 1995.
- P. Boghosian & C. Peacocke (ur.): *New Essays on The A Priori*, OUP, 2001.
- E. Margolis & S. Laurence (ur.): *Concepts. Core Readings*, The MIT Press, 1999.

Cilji:

Namen tega predmeta je pomagati študentu razumeti kompleksnost rabe termina "pojem" in z njim povezane probleme. Termin "pojem" je eden najbolj uporabljenih v filozofiji, vendar označuje mnogo stvari: misli, pomene, reprezentacije in lastnosti.

Pojmi so včasih pojmovani kot abstraktne bitnosti, včasih kot zmožnosti in včasih kot miselne bitnosti. Študenti bodo spoznali vse te možnosti.

Objectives:

- The goal of this course is to help the student understand the complexity of the use of the term "concept", and the range of problems associated with it. The term "concept" is one of the most used in philosophy, but it is used for many things: thoughts, meanings, representations and properties. Concepts are sometimes seen as abstract items, sometimes as capacities and sometimes as mental tokens, sometimes equated with conceptions, sometimes contrasted with them. Students should

- Poznavanje osnovnih stališč o naravi našega dostopa do propozicij, ki razčlenjujejo pojme. Tradicionalna doktrina o neposrednem dostopu. Dostopnost in informativnost.
Alternativa: pojem kot sposobnost. Posreden dostop.
- Razumevanje sodobnih problemov o naravi pojmovne vednosti in konceptualizem kot pogled v epistemologiji.

learn all these possibilities.

- Mastering basic positions about the nature of our access to concept analysing propositions. The traditional doctrine of immediate accessibility. Accessibility and informativeness.
Alternatives: having a concept as a skill. Indirect access.
- Understanding contemporary problems about the nature of conceptual knowledge, and conceptualism as a view in epistemology.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- poznati osnove teorije pojmov,
- seznanjen z deli nekaterih pomembnejših filozofov,
- seznanjen z osrednjimi teorijami in argumenti tega področja,
- se bo zavedal možnosti uporabe zgodovinskih filozofske teorij za osvetlitev sodobnih razprav.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- Spoznavno-teoretska izhodišča filozofske problemov,
- osnove teorije znanosti

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

On completion of this course the student will acquire

- Basics of theory of concepts,
- Familiarity with the writings of some of the major philosophers,
- Familiarity with central theories and arguments in the field,
- Alertness to opportunities for employing historical doctrines to illuminate contemporary debates.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Epistemological starting-points for philosophical problems,
- fundamentals of theory of science

Learning and teaching methods:

- Predavanja
- Vaje

- Lectures
- Group seminars

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

• Pisni izpit	50 %	• Written examination
• Ustni zagovor	30 %	• Oral examination
• Sodelovanje pri pouku	20 %	• Class participation

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)

Material conditions for subject realization

lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Students' commitments:

Pisni izpit in ustni zagovor, sodelovanje pri pouku.

(written, oral examination, coursework, projects):

Written and oral examination, class participation.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Domišljija, fikcija in možni svetovi

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Domišljija, fikcija in možni svetovi
Subject Title:	Imagination, fiction and possible worlds

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		2.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Estetika.

Aesthetics

Vsebina:

Contents (Syllabus outline):

- Zgodovinski pregled pojmovanij domišljije: antika, srednji vek, novi vek, fenomenologija, eksistencializem, analitična filozofija in filozofija duha.
- Kognitivna psihologija: mentalne podobe, domišljija in spomin, beseda in podoba.
- Logika podob: realne podobe (realni prikazi realnih objektov), mentalne podobe (nerealne slike realnih objektov), imaginarne podobe (nerealne slike nerealnih objektov).
- Pojem možnega sveta v filozofiji: modalni realizem, zmerni realizem, anti-realizem.
- Možni svetovi in fikcijski svetovi: podobnosti in razlike med možnimi in fikcijskimi svetovi, nujnost in možnost v možnem in v fikcijskem svetu.
- Fikcijskost fikcijskega sveta: različne definicije fikcijskosti, logika in ontologija fikcijskih stavkov, logika in ontologija stavkov o fikciji, avtonomnost fikcije in pojem sveta.
- Fikcijske bitnosti kot nepopolna bitja: eksistence in fikcijska eksistence, nepopolnost fikcijskih bitij.
- Čas v realnosti in čas v fikciji.
- Fikcija, resnica in referenca.

- Historical survey of the conceptions of imagination: antique, middle ages, modern times, phenomenology, analytical philosophy and philosophy of mind.
- Cognitive psychology: mental images, imagination and memory, word and image.
- The logic of images: real images (real depictions of real objects), mental images (unreal pictures of real objects), imaginary images (unreal pictures of unreal objects).
- The concept of possible world in philosophy: modal realizem, moderate realism, anti-realism.
- Possible worlds and fictional worlds: similarities and differences between possible and fictional worlds, necessity and possibility in possible and fictional world.
- The fictionality of fictional world: various definitions of fictionality, logic and ontology of propositions about fiction, autonomy of fiction and the concept of world.
- Fictional entities as incomplete beings: existence and fictional existence, incompleteness of fictional entities.
- Time in reality and in fiction.
- Fiction, truth, and reference.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Brann, E. 1991: *The world of the imagination*. Rowman & Littlefield Publishers, Lanham.
- Ronen, R. 1994: *Possible worlds in literary theory*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Searle, J. 1995: »Logični status fikcijskega diskurza«. V *Sodobna literarna teorija*. Krtina, Ljubljana.
- Kieran, M. in Lopes, M. D. 2003: *Imagination, Philosophy, and the Arts*. London: Routledge.

Cilji:

Cilj tega predmeta je seznanjanje s pogledi na domišljijo v različnih zgodovinskih obdobjih, še posebej v 20. stoletju (fenomenologija, eksistencializem, analitična filozofija), podati pregled semantike možnih svetov (modalni realizem, zmerni realizem, anti-realizem), izpostaviti razliko med pojmomoma možnega in fikcijskega sveta, analizirati ontološka in epistemološka vprašanja v zvezi s fikcijskimi bitji.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- Razumeti filozofske argumente v razpravi o vlogi domišljije v našem mišljenju in v razpravi o možnih svetovih,
- razumeti ontološke, logične in epistemološke razsežnosti fikcije,
- aplicirati pojme iz semantike možnih svetov na umetnost, še posebej na literarno teorijo.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- *Spremnosti komuniciranja:* sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije:* iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Delo v skupini:* skupni seminarji.
- *Razvijanje in izstrovjanje domišljije ob fikcijskih bitjih kot nepopolnih bitjih.*
- *Sposobnost razlikovanja med možnim in fikcijskim svetom.*
- *Uvid v povezavo med domišljijo in ustvarjalnim mišljenjem.*

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja,
- Seminar,
- Obisk galerij in gledanje filmov.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

• Sodelovanje pri pouku,	30%
• Seminarska naloga,	30%
• Ustni izpit.	40%

Objectives:

The objective of this course is to acquaint with the different views on the imagination in different historical periods, especially in 20th century (phenomenology, existentialism, analytical philosophy), to offer the survey of semantics of possible worlds (modal realism, moderate realism, anti-realism), to emphasize the difference between possible and fictional world, to analyse the ontological and epistemological issues concerning the fictional beings.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

On completion of this course the student will be able to

- understand the philosophical arguments in the discussion of the role of imagination in our thinking and in the discussion of possible worlds,
- understand ontological, logical and epistemological dimensions of fiction,
- to apply the concepts of semantics of possible worlds to the art, especially to the literary theory.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Communication skills:* participation in the discussions in seminar, writing and oral representation of seminar work.
- *Use of information technology:* searching of informations on the web.
- *Working in a group:* joint seminars.
- *Development and mastering of imagination.*
- *Ability to differentiate between possible and fictional world.*
- *Insight in the connection between imagination and creative thinking.*

Learning and teaching methods:

- Lectures,
- Seminar,
- Visiting the art exhibitions, performances and movies.

Assessment:

- Participation in class,
- Student paper,
- Oral exam.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)

Material conditions for subject realization

lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Ustni izpit, seminarska naloga, aktivna udeležba pri pouku.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Oral examination, seminar paper, participation in class.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Etika v azijskih filozofijah

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Etika v azijskih filozofijah
Course title:	Ethics in Asian Philosophies

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija (1. st.)		2.	Poletni
Teaching philosophy (1. degree)		2.	Spring

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Božidar Kante

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:
	Slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:**

Jih ni.

None.

Vsebina:

<ul style="list-style-type: none"> • Uvod; kronološki pregled osrednjih etičnih filozofij Azije; problematizacija evropskega soočenja z azijskimi etikami v zgodovini, konstitutivna vloga tega soočenja za pojmovanje etičnega relativizma. • Etika v hinduizmu; etične implikacije filozofskega konceptov hinduizma. Pojnovanje dharme, karme in samsare v povezavi s doktrino reinkarnacije. Etika osvoboditve (<i>mukti</i>) v vedanti. Etika Patanjalievega sistema rajayoge, <i>yama</i> in <i>niyama</i>. • Etika v budizmu; budistično razumevanje pojmov hinduizma, spremenjeno razumevanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Introduction; chronological overview of main ethical philosophies of Asia; problematisation of the European contact with the Asia ethics in history, constitutive role of these contacts for the conceptualisation of ethical relativism. • Hindu ethics; ethical implications of the philosophical concepts of Hinduism. The concepts of <i>dharma</i>, <i>karma</i> and <i>samsara</i> in relation to the doctrine of reincarnation. Ethics of liberation (<i>mukti</i>) in Vedanta. Ethics in Patanjali's system of <i>rajayoga</i>, <i>yama</i> and <i>niyama</i>. • Buddhist ethics; Buddhist understanding of the concepts of Hinduism, modified interpretation of liberation, concept of <i>nirvana</i>. Ethical implications of the concept of emptiness in hinayana and Mahayana
--	--

<p>osvoboditve, koncept <i>nirvane</i>. Etične implikacije koncepta praznine v hinayanski in mahayanski interpretaciji. Etika sočutja. Mahayanski pojem boddhisatve.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etika v konfucijanstvu; etika samokultivacije in pojem izvirne dobrote človeških zasnov pri Konfuciju in Meng Ziju. Teorija imen, razmerje med obrednostjo <i>li</i> in nравностjo <i>ren</i>. Pojem pristnosti v <i>Naku o sredini</i>. Kanonizacija konfucijanske etike pri Zhu Xiju. Wang Yangmingova kritika. • Etika v daoizmu; daoistično razumevanje konceptov poti (<i>dao</i>) in kreposti (<i>de</i>). Spremenjeno razumevanje notranje narave (<i>xing</i>) in daoistična kritika konfucijanske etike. Pojmovanje spontanosti pri Lao Ziju in Zhuang Ziju. Etični imperativ nevmešavanja (<i>wu wei</i>). • Sodobni etični problemi v luči azijskih etik: ekološki vidiki azijskih filozofij (daoistični koncept nevmešavanja, budistično pojmovanje soodvisnosti, neokonfucijanska kozmološka etika). Socialna in politična filozofija (etika odnosov posameznik-kolektiv, problematika univerzalnosti koncepta človekovih pravic ...). Problematizacija biotehnologije (bioetika v azijskih filozofijah). 	<p>interpretation. Ethics of compassion. Mahayana concept of <i>bodhisattva</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Confucian ethics; ethics of self-cultivation and the concept of original goodness of human nature in Confucius and Meng Zi. Theory of names, relation between rituality <i>li</i> and humanness <i>ren</i>. The concept of sincerity in <i>Zhong yong</i>. Canonisation of the Confucian ethics in Zhu Xi's philosophy. Wang Yangming's criticism. • Daoist Ethics; Daoist understanding of the concepts of <i>dao</i> and <i>de</i>. Modified understanding of inner nature (<i>xing</i>) and Daoist criticism of Confucian ethics. Conceptualisation of spontaneity in Lao Zi and Zhuang Zi. Ethical imperative of non-interfering (<i>wu wei</i>). • Contemporary ethical topics in Asian ethics; ecological aspects of Asian philosophies (Daoist concept of non-interfering, Buddhist understanding of interrelation, Neo-Confucian cosmological ethics). Social and political ethics (relations between an individual and a collective, problematisation of the universality of the concept of human rights ...), biotechnology (bioethics in Asian philosophies).
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Kwong-Loi Shun (ur), David B. Wong (ur.) (2004). *Confucian Ethics: A Comparative Study of Self, Autonomy, and Community*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kalupahana, David J. (1995). *Ethics in Early Buddhism*. University of Hawaii Press.
- Chapple, C.K. & Tucker, M.E. (ur.) (2000). *Hinduism and Ecology: The Intersection of Earth, Sky, and Water*. Harvard: Harvard Center for the Study of World Religions.
- Girardot N. J. & Miller, J. & Xiaogan Liu (ur.): *Daoism and Ecology: Ways within a Cosmic Landscape*, Harvard Center for the Study of World Religions, 2001.
- Bauer J.R. & Bell, D.A. (ur.): *The East Asian Challenge for Human Rights*, Cambridge University Press, 1999.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Osrednji namen predmeta *Etika v azijskih filozofijah* je prikaz azijskih filozofskih tradicij s stališča etičnih tem, konceptov in stališč. Pomemben cilj predmeta je tudi tematska osvetlitev ključnih etičnih konceptov in aktualnih etičnih tem s stališča azijskih filozofij.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Temeljna znanja o etični misli v azijskih filozofskih tradicijah
- Poznavanje najpomembnejših besedil teh šol, ki obravnavajo etiko in etične teme
- Uvid v problematiko medkulturnih etičnih teorij
- Oblikovanje kritičnega metodološkega aparata za samostojno ukvarjanje s problemi etike v azijskih filozofijah

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- Spremnosti uporabe širokega spektra domače in tujе literature in virov
- Zmožnost kritične interpretacije in analize
- Osnove za kasnejše razvijanje drugih znanj in spremnosti na področjih medkulturne etične misli in prakse

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja, seminarji, branje in interpretacija literature

The central objective of the course *Ethics in Asian Philosophies* is an overview of main Asian philosophical traditions from the viewpoint of ethical topics and concepts. Course also aims at thematic reflection on the key ethical concepts and the current ethical topics from the viewpoints of Asian philosophies.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- Basic knowledge of ethical thought in Asian philosophical traditions
- Knowledge of the most important texts of these schools that focus on ethics and ethical topics
- Insight into the topics of intercultural ethical theories
- Development of critical methodological apparatus for independent study of ethical topics in Asian philosophies

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Skills of using a wide range of Slovenian and foreign literature and sources
- ability of the critical interpretation and analysis
- Basic knowledge and skills for later development of other knowledge and skills in the field of intercultural theory and practice

Learning and teaching methods:

- Lectures, seminar work, reading and interpretation of texts.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

• sodelovanje v razpravi	10	• class participation
• seminarska naloga	60	• student paper
• ustni izpit	30	• oral exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

4. KANTE, Božidar. Lepa duša in narava ali kar se nas tiče, smo že razglasili, da sta lepota in dobro še vedno eno in isto. *Analiza (Ljubl.)*, 2009, letn. 13, št. 1/2, str. 65-91. [COBISS.SI-ID [17404680](#)];
5. KANTE, Božidar. Metodološki individualizam i povijest : ili u kakvom smislu imaju društvena djelovanja uzročnu snagu?. *Filoz. istraž.*, 1999, god. 19, sv. 3, str. 477-488. [COBISS.SI-ID [9217288](#)];

6. KANTE, Božidar. Deontologija uma ali srca? : modeli sveta etike : Kant in/ali Dostojevski. V:
URŠIČ, Marko (ur.). *Modeli sveta*, (Poligrafi, letn. 16, št. 63-64). Ljubljana: Nova revija,
2011, str. 269-285. [COBISS.SI-ID [19025928](#)]

Izbrane teme iz metaetike

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Izbrane teme iz metaetike Selected issues in meta-ethics
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/philosophy		2.	poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Etika.

Vsebina:

- Pojem morale. Zdravorazumno in filozofska pojmovanja morale. Nepristranskost in moralni zorni kot.
- Moralna semantika. Praktičnost in objektivnost moralnih sodb.
- Etične teorije - značaj, vloga in domet. Kritike etičnega principizma. Teoreticizem. Intuicionizem. Kompromisna metoda reflektivnega ravnovesja.
- Moralna ontologija. Moralni realizem. Etični naturalizem (etični hedonizem, utilitarizem, semantični naturalizem). Etični anti-naturalizem. Moralni anti-realizem: emotivizem, projekтивizem, preskriptivizem, kvazi-realizem, eliminativizem, konstruktivizem. Pojasnjevalna (ne-)moč moralnih dejstev in lastnosti. "Nenavadnost" moralnih dejstev in lastnosti. Moralni absolutizem, relativizem in nihilizem.
- Moralna epistemologija. Moralno znanje in etično izvedenstvo. Moralna razhajanja in moralna razprava. Moralna presoja. Etični generalizem in partikularizem. Moralno znanje in moralna izkušnja. Narativni pristopi k moralnemu spoznanju.
- Moralna psihologija. Moralna prepričanja. Moralna čustva. Moralno sebstvo, akter, značaj in moralna integriteta. Moralna motivacija. Vrline in hibe. Egoizem in altruizem. Nemoralne in amoralne osebe.
- Morala in razum. Hobbsov razumni norec. Zapornikova dilema. Etični racionalizem. Morala in razlogi za ravnanje. Svoboda in moralna odgovornost.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Ethics.

Contents (Syllabus outline):

- The concept of morality. Common-sensical and philosophical accounts of morality. Impartiality and the moral point of view.
- Semantics for moral terms and judgments. Practical and objective nature of moral judgments.
- Moral methodology. Nature, role in judgment and scope of ethical theory. Critiques of ethical 'principlism'. Theoreticism, intuitionism and the method of reflective equilibrium.
- Moral ontology. Moral realism. Ethical naturalism: hedonism, utilitarianism, semantic naturalism. Anti-naturalist accounts: emotivism, projectivism, prescriptivism, quasi-realism, eliminativism, constructivism. Explanatory force (redundance) of moral facts and properties. Their 'queerness'. Moral absolutism, relativism and nihilism.
- Moral epistemology. Moral knowledge and moral expertise. Moral disagreement and ways out of it. Models of moral reasoning. Ethical generalism and particularism. Moral experience - its nature and normative status. Narrative approaches to moral truth.
- Moral psychology. Moral beliefs and feelings. Moral self, moral agent, moral character and moral integrity. Moral motivation. Virtues and vices. Egoism and altruism. A-moral and immoral persons.
- Morality and reason(s). Hobbes's rational fool. Prisoner's dilemma. Ethical rationalism. Morality and reasons for action. Freedom and moral responsibility.

James Dreier (ur.), *Contemporary Debates in Moral Theory*, Oxford: Blackwell, 2005.
 Hugh LaFollette (ur.): *The Blackwell Guide to Ethical Theory*, Oxford: Blackwell, 2000.
 G. Harman & J.J. Thomson: *Moral Relativism and Moral Objectivity*, Oxford: Blackwell, 1996.
 M. Baron, P. Pettit & M. Slote: *Three Methods of Ethics*, Oxford: Blackwell, 1997.
 George E. Moore: *Principia ethica*, Ljubljana: ŠOU, 2000.
 Friedrich Nietzsche: *Onstran dobrega in zla. H genealogiji morale*, Ljubljana: Slovenska matica, 1988.

Cilji:

Predmet je namenjen seznanitvi študentov/-k s temami, vprašanji in problemi iz teoretične etike. Obravnava ontoloških, epistemoloških, semantičnih, metodoloških in drugih vprašanj o morali spodbuja študent(k)e h kritični uporabi pojmovnega in kategorialnega aparata, ki so ga poprej osvojili pri pouku ontologije, epistemologije, filozofije jezika in filozofije duha.

Objectives:

The aim of the course is to introduce students into philosophical issues and problems raised by the way we talk and think of morality. In dealing with various ontological, epistemological, semantic, methodological and so on issues in morality the students critically employ the conceptual and categorical apparatus they mastered in their courses in ontology, epistemology, philosophy of language and philosophy of mind.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

- sposobnost prepoznati filozofske probleme, ki pestijo naš zdravorazumno pojmovanje morale, in najti rešitve zanje
- obvladovanje bolj abstraktnih moralnih pojmov
- poznavanje najbolj popularnih ontoloških, epistemoloških, semantičnih in metodoloških moralnih teorij, njihovih primerjalnih prednosti in slabosti
- plodne navezave na estetiko in filozofijo umetnosti, ki se ubadata s podobnimi ontološkimi in epistemološkimi težavami kot etika.

Knowledge and Understanding:

- ability to identify philosophical problems raised by our everyday notion and practice of morality
- mastery of abstract moral terms
- knowledge of the most popular theories in moral ontology, epistemology, semantics and methodology, their comparative advantages and disadvantages
- understanding of the implications of various solutions for aesthetics and philosophy of art, which face similar ontological and epistemological problems and dilemmas

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Spretnosti komuniciranja*: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Delo v skupini*: razprava po skupinah..

- *Communication skills*: participation in the discussions in seminar, writing and oral representation of seminar work.
- *Use of information technology*: searching of informations on the web.
- *Working in a group*: group discussions.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Predavanja
branje in analiza filozofskega besedila
Izdelava in predstavitev seminarskih nalog
Vodena razprava

Introductory lectures
Reading and analysis of philosophical texts
Writing and presenting seminar papers
Discussion

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Udeležba v razpravi	20%	Participation in discussion
Predstavitev seminarskega referata	30%	Presentation of a short student paper
Seminarska naloga	50%	Seminar paper

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Material conditions for subject realization

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

Students' commitments:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

(written, oral examination, coursework, projects):

Udeležba pri pouku, predstavljen seminar referat, seminarska naloga

Attendance and participation in class, presentation of a shorter paper, seminar paper

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Racionalizem 17. stoletja

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Racionalizem 17. stoletja
Course title:	17 th Century Rationalism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija (1. st.)		2.	Poletni
Teaching Philosophy (1. degree)		2.	Spring

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Janez Bregant

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial:	

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Uvod v racionalizem:
spoznavnoteoretska/epistemološka smer, umestitev v zgodovino filozofije, poglavite značilnosti, vzporedni razvoj racionalizma in empirizma v 17. stoletju, dialog med racionalizmom in empirizmom, posebnost racionalizma 17. stoletja, vrojene ideje, predstavniki, Descartes, Spinoza in Leibniz.
- Descartes: uvod v študij Descartesove filozofije, kratek pregled Descartesovega življenja in dela, prepoznavna znamenja in oznake Descartesove filozofije, analiza in kritika Pravil, kako naravnati umske zmožnost, Kompendija o glasbi, Razprave o metodi in Meditacij, Descartes v analitični filozofiji, aktualnost Descartesove filozofije, problem kartezijanstva danes.
- Spinoza: uvod v študij Spinozove filozofije, kratek prikaz življenja in dela, problem ekskomunikacije ali kerema, analiza in kritika Spinozove Etike, prepoznavna znamenja in oznake Spinozove filozofije, aktualnost Spinozove filozofije.
- Leibniz: uvod v študij Leibnizeve filozofije, kratek prikaz življenja in dela, analiza in kritika Leibnizevih Principov filozofije ali monadologije in Novih esejev o človeškem razumu, prepoznavna znamenja in oznake Leibnizeve filozofije, Leibniz v analitični

Content (Syllabus outline):

- The introduction to rationalism: the cognitive theoretical/epistemological current, installation in the history of philosophy, main characteristics, parallel development of rationalism and empiricism in the 17th century, the dialogue between rationalism and empiricism, speciality of the 17th century's rationalism, innate ideas, representatives: Descartes, Spinoza and Leibniz..
- Descartes: an introduction to the study of Descartes' philosophy, a short survey of Descartes' life and work, recognition of signs and denotations of Descartes' philosophy, the analysis and critique of the Rules or the Direction of Our Native Intelligence , Compendium on Music, Discourse on the Method and Meditations, Descartes in analytical philosophy, the problem of Cartesianism today.
- Spinoza: an introduction to the study of Spinoza's philosophy, a short survey of his life and work, the problem of excommunication, the analysis and critique of Spinoza's Ethics, recognition of signs and denotations of Spinoza's philosophy, actuality of Spinoza's philosophy.
- Leibniz: an introduction to the study of Leibniz's philosophy, a short survey of life and work, the analysis and critic of Leibniz's Principles on

<p>filozofiji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vpliv racionalizma 17. stoletja na nadaljnji razvoj filozofije: aktualnost nekaterih filozofskega rešitev. 	<p>Philosophy or Monadologie and New Essays on Human Understanding, recognitions of the signs and denotations of Leibniz's philosophy, Leibniz in analytical philosophy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • The influence of rationalism of the 17th century to the further development of philosophy: the actuality of some philosophical solutions.
---	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Descartes, R. (2007). *Razprava o metodi*. Ljubljana: ZRC SAZU.
- Descartes, R. (1988). *Meditacije*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Leibniz, G. W. (1990). *Izbrani spisi*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Spinoza, B. de (1963). *Etička*. Ljubljana: Slovenska matica.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je temeljito poznavanje, razumevanje ter zmožnost interpretiranja, analiziranja in kritike z vidika analitične filozofije, priprava za pedagoško in samostojno znanstvenoraziskovalno delo.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben

- informativno in problemsko obvladati racionalizem 17. stoletja,
- pisanja znanstvenega članka o problematiki.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja*: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Delo v skupini*: skupni seminarji, *razprava in delo v skupinah*.

Metode poučevanja in učenja:

- informativni, analitični in kritični uvod v racionalizem 17. stoletja,
- spodbuda k razpravi,
- priprava pisnega gradiva z uvodom, naslovi seminarskih nalog, referati,
- navodili za pisanje seminarskih nalog in kronološkim pregledom.

<p>Delež (v %) / Weight (in %)</p>	<p>Assessment:</p>
------------------------------------	--------------------

Objectives and competences:

The aim of the course is the thorough knowledge, understanding and capability of interpretation, analysis and critique in the aspect of the analytical philosophy and a preparation for the pedagogical and autonomous scientific research work.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be capable of

- informative and problem knowledge of the 17th century rationalism,
- writing scientific articles on the problems.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Communication skills*: participation in discussions in the seminar, writing and oral presentation of the seminar work.
- *Use of information technology*: searching for information on the web.
- *Working in a group*: joint seminars and group discussions.

Learning and teaching methods:

- informative, analytical and critical introduction to the 17th century rationalism,
- stimulating discussion,
- preparing writing material with introductions, titles of the coursework, oral reports,
- guidelines for writing courseworks and chronological surveys .

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)	Delež (v %) / Weight (in %)	Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none"> • kolokvij • raziskovalna seminarska naloga 	50% 50%	<ul style="list-style-type: none"> • examination • research paper

Reference nosilca / Lecturer's references:

- BREGANT, Janez. Turing se je motil = Turing was mistaken. *Analiza* (Ljubl.), 2012, letn. 16, št. 1/2, str. 5-31. [COBISS.SI-ID [19341832](#)]
- MARKIČ, Olga (ur.), BREGANT, Janez (ur.). *Narava mentalnih pojavov*, (Dialogi, letn. 8). Maribor: Aristej, 2007. 276 str. ISBN 978-961-220-063-3. [COBISS.SI-ID [59860225](#)]
- BREGANT, Janez. *Misel kot vzrok : ali so mentalna stanja vzročno učinkovita?*, (Knjižna zbirka Monografije). Maribor: Pedagoška fakulteta, 2004. 252 str. ISBN 86-80693-64-2. [COBISS.SI-ID [54024705](#)]

Teorija univerzalij

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Teorija univerzalij
Subject Title:	Theory of Universals

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		2.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovensk/Slovene
------------------------	---	---------------------------------------

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Uvod v filozofijo, Kritično mišljenje z osnovami argumentacije.

Prerequisites:

Introduction to philosophy, Critical thinking with elementary argumentation.

Vsebina:

- Problem univerzalij - kako imajo lahko številčno različne partikularije iste lastnosti?
- Problem univerzalij je ontološko vprašanje – katere vrste bitnosti obstajajo?
- Problem univerzalij je problem, kako so lahko različne (številčno) enake po svoji naravi – so iste vrste (ali tipa).
- Kako je možna identiteta v razlikah? Kako je možno eno v mnogem? Problem enega čez mnogo.

Content (Syllabus outline):

- The Problem of Universals is the problem of showing how numerically different particulars can have the same properties
- The Problem of Universals (TPU) is an ontological problem [what kinds of entities exist]
- TPU is the problem how can numerically different particulars nevertheless be identical in nature, all be of the same type.
- How can there be identity in difference? How can there be oneness in the multiplicity? The One over Many Problem.

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

Viri (odломki iz tekstov):

1. Berilo/Reader – odlomki iz klasičnih tekstov Tomaža Akvinskega, Alberta Velikega, Aristotela, D. Armstronga, G. Bergmanna, A. Boetija, R. Chisholma, Dunsa Scota, N. Goodmana, D. Huma, E. Husserla, M. Louxa, A. Meinonga, W. Ockhama, Platona, Quina, Russella, W. Sellarsa, P. Strawsona, L. Wittgensteina.
2. Armstrong, D. (1989). *Universals*. Boulder: Westview Press.
3. Mellor, D. H. in A. Oliver (ur.) (1997). *Properties*. Oxford: Oxford University Press.
4. Moreland, J. P. (2001). *Universals*. Buck: Acumen.

Cilji:

Študenti bodo razumeli problem splošnosti (univerzalij) kot enega osnovnih filozofskeih problemov in razvili zmožnosti za kritično vrednotenje posameznih rešitev tega problema.

Objectives:

Students will understand the problem of universals as the one of the fundamental philosophical problem and be able to critically evaluate different specific solutions to this problem.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Znanje in razumevanje: Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben</p> <ul style="list-style-type: none"> • brati in razumevati filozofske tekste. • filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja o tem, kar v svetu je • racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki. • ponuditi kritične poglede na različne kategorialne sheme in pristope. • racionalnega zagovora varčnih ali razsipnih ontologij. • utemeljevanja ontoloških odločitev izbir v odnosu do vsakdanjih dejavnosti. <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmožnost kritičnega preučevanja različnih argumentov in tez • zmožnost pisati jasno in razumljivo o abstraktnih problemih • zmožnost organiziranja argumentov v koherentno obliko • zmožnost raziskovanja na podlagi monografskih in periodičnih virov 	<p>Knowledge and Understanding: On completion of this course the student will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • read and interpret philosophical texts • critically assess of different positions on what there is • rational argumentation of different positions in oral and written way • evaluation of some basic categorial systems • rational argumentations for oragainst sparse and abundant ontologies. • rational justification of ontological decisions in everyday's life. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • an ability to critically examine arguments and theses; • be able to write clearly about abstract debates; • be able to marshall arguments into a coherent case; • be able to conduct research based on monographic and periodical literature.
---	--

<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja, • Vaje, • Predstavitev krajših tekstov. 	<p>Learning and teaching methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures, • Tutorials, • Short entry presentations.
--	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<ul style="list-style-type: none"> • Sodelovanje pri pouku, • Seminarski referat, • Raziskovalna seminarska naloga, • Ustni izpit. 	5% 20% 35% 40%	<ul style="list-style-type: none"> • Student's activity in course, • Short paper presentation, • Research paper and its presentation, • Oral exam.

<p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta :</p> <p>- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)</p>	<p>Material conditions for subject realization</p> <p>- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)</p>
<p>Obveznosti študentov:</p> <p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>Pisni ali ustni izpit, seminarska naloga in referat, udeležba pri pouku.</p>	<p>Students' commitments:</p> <p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <p>Written or oral examination, student and research paper, course activity.</p>

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Problemi zavesti

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Problemi zavesti Problems of Consciousness
Študijski program Study programme	Študijska smer Study field
Filozofija/Philosophy	Letnik Year 2.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Janez Bregant

Jeziki / Languages: Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Uvod v filozofijo.

Introduction to philosophy.

Vsebina:

- Zavest: narava zavesti, zveza med zavestjo in svobodno voljo, vrste zavesti.
- Problemi zavesti: problem pojasnjevalne vrzeli, problem dostopa, problem dvojnikov, problem obrnjenega spektra, problem vzročnosti, problem transparentnosti, problem lokacije.
- Teorije zavesti kot rešitve problemov: eliminativizem, reduktionizem (funkcionalizem), misterianizem, »naturalizem«, deflacijska teorija.

Contents (Syllabus outline):

- Consciousness: the nature of consciousness, a relation between consciousness and free will, concepts of consciousness.
- Problems of consciousness: the problem of explanatory gap, the problem of ownership (subjectivity), the problem of inverted spectrum, the problem of causation, the problem of transparency, the problem of location.
- Theories of consciousness as solutions of the problems: eliminativism, reductionism (functionalism), mysterianism, the deflationist theory.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Tye, M. (1997): *Ten Problems of Consciousness*, The MIT Press, Cambridge.
 Blackmore, S. (2005): *Consciousness: A Very Short Introduction*, Oxford University Press, Oxford.
 Chalmers, D. (1996): *The Conscious Mind: In a Search of a Fundamental Theory*, Oxford University Press, Oxford.
 Miščević, N., Markič, O. (1998): *Fizično in Psihično*, Aristej, Šentilj.
 Hofstadter, D. R., Dennett, D. C. (ur.) (1990): *Oko duha*, Založba Mladinska knjiga, Ljubljana.

Cilji:

Cilj tega predmeta je razvijati filozofske kompetence in argumentativne sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov zavesti ter razpravljanja o njihovih rešitvah, ki temelji na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov in iskanju samostojnih ter izvirnih rešitev.

Objectives:

The objective of this course is to evolve philosophical competence and argumentative capacities by understanding problems of consciousness and by discussing their solutions based on a critical evaluation of proposed answers and on a search for autonomous and original solutions.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Znanje in razumevanje: prepozнати filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav, jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij, natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov.
- Uporaba in analiza: analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepozнати v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti, izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper neko stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso.
- Sinteza in vrednotenje: kritično preučevati in samostojno oblikovati najbolje argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejše korake, strpno in odprto vrednotiti poglede in argumente drugih, konceptualizirati lastno filozofsko dejavnost.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja:* pisno izražanje pri pisanju kolokvijev, pisno izražanje pri pisanju seminarja, pisno izražanje pri opravljanju domačih nalog, ustno izražanje pri sodelovanju v razpravi, nastop.
- *Uporaba informacijske tehnologije:* iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Reševanje problemov:* znanstveno-filozofski problemi.

Metode poučevanja in učenja:

- Seminar z razpravo,
- Predstavitev esejev,
- Domače naloge.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

• Sodelovanje pri seminarju,	25%	
• Opravljene domače naloge,	25%	
• Opravljeni kolokviji,	25%	
• Seminarska naloga.	25%	

- A seminar with a discussion,
- Presentations of essays,
- Home works.

Assessment:

- Collaboration in a seminar,
- Completed house works,
- Completed colloquiums,
- Seminar paper.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

- Sodelovanje pri seminarju,
- Opravljanje domačih nalog,
- Opravljanje kolokvijev,
- Seminarska naloga.

Material conditions for subject realization

Lecture-hall, PC, LCD projector

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

- Participation in a seminar,
- Completing house works,
- Completing colloquiums,
- Seminar paper.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

A priori vedenje

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	A priori vedenje
Subject Title:	A priori knowledge

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		2.	Poletni/Spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Nenad Miščević

Jeziki / Predavanja / Lecture: Slovenski / Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: Slovenski / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Epistemologija.

Vsebina:

Ta predmet raziskuje vire apriorne vednosti.

- Filozofski problemi intuitivne apriorne vednosti.
- Aritmetična vednost (vprašanje abstraktnosti in našega dostopa do abstraktnih lastnosti).
- Kategorialne (eidetske) intuicije (problem njihove nespremenljivosti; nujnost bistva in dve s tem povezani vprašanji: ali so kategorialne intuicije spremenljive in od kod prihajojo?)
- Razlaga intuicij
- Apriornost in upravičenje intuitivnih prepričanj.

Prerequisites:

Epistemology.

Contents (Syllabus outline):

The course investigates the sources of a priori knowledge.

- philosophical puzzles of intuitionist a priori knowledge.
- arithmetical or numerical knowledge (the issue of abstractness and our access to abstract properties).
- categorial intuitions (the issue of their immutability; the necessities of essence and two questions related to them: the mutability of categorial intuitions and where do the intuitions concerning possibility come from?).
- explainability of intuitions.
- a priority and justification of intuitionist beliefs.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- I. Kant: *Kritika čistega uma* (izbrana poglavja).
- Bonjour, L., *In Defense of Pure Reason*, Cambridge University Press, 1998.
- Zbornik (reader) klasičnih in sodobnih besedil na temo apriorne vednosti.
- P. Boghossian & C. Peacocke (ur.): *New Essays on The A Priori*, OUP, 2001.

Cilji:

Seznanitev študentov z sodobno razpravo o naravi in izvoru apriorne vednosti.

Objectives:

The aim of the course is to introduce students to the contemporary debate on a priori knowledge.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Žznanje in razumevanje:

- Razvijanje kompetenc za razmišljanje o celotnem področju kandidatov za apriorno vednost, vključno z logiko in elementi matematike,
- meta-filozofska razmišljanje o filozofskih metodah

Knowledge and understanding:

- Developing the competence to reflect about the vast area of candidate a priori knowledge, encompassing logic, elements of mathematics,
- meta-philosophical reflection on methods of philosophy itself.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- Razvijanje kompetenc za razmišljanje o celotnem področju kandidatov za apriorno vednost, vključno z logiko in elementi matematike,

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Developing the competence to reflect about the vast area of candidate a priori knowledge,
- encompassing logic, elements of mathematics,

- meta-filosofsko razmišljanje o filozofskih metodah

- meta-philosophical reflection on methods of philosophy itself

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- Vaje

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Group seminars

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- Pisni izpit
- Ustni zagovor
- Sodelovanje pri pouku

50 %
30 %
20 %

- Written examination
- Oral examination
- Class participation

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem
(za rač. prezentacije)

Material conditions for subject realization

- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Students' commitments:

Pisni izpit in ustni zagovor, sodelovanje pri pouku.

(written, oral examination, coursework, projects):

Written and oral examination, class participation.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Referenca, resnica in nujnost

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

Znak
članice

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Referenca, resnica in nujnost Reference, Truth and Necessity
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study option	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		2.	poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Seminarske vaje Tutorial	Laborat. vaje Lab work	Terenske vaje Field work	Samostojno delo Individual work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Logika.	Logic.
---------	--------

Vsebina:

- Veljavnost, logično sledenje, logična forma.
- Smisel in referenca. Določni opisi in imena.
- Nujnost, možnost in kontingenca.
- Pojem eksistence, kvantifikacije in identitete.
- Izbrane teme iz filozofije jezika: teorija pomena, teorija metafore.
- Resnica in teorije resnice.
- Nejasnost.

Content (Syllabus outline):

- Validity and entailment, logical form, logical constants.
- Sense and reference. Definite descriptions and names.
- Necessity, possibility, contingency and analyticity.
- Quantification, existence and identity.
- Topics in theory of language: theory of meaning, theories of metaphor.
- Truth and theories of truth.
- Vagueness.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Read, S. 1996: *Thinking about Logic*, Oxford University Press, Oxford.
- Jacquette, D. 2002: *Philosophy of Logic. An Anthology*. Blackwell Publishers, Oxford.
- Hale, B. in Wright, C 1997: *A Companion to the Philosophy of Language*, Blackwell Publishers, Oxford.
- Šuster, D. 2008: *Filozofija logike* (Izbor člankov), v pripravi (Univerza v Mariboru. Pedagoška fakulteta).

Cilji:

Cilj predmeta je dati znanje o filozofiji logike, vključno s temami iz semantike in filozofije jezika.

Objectives:

The objective of this course is for the student to become familiar with several issues in contemporary philosophy of logic, including topics from semantics and philosophy of language.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p><u>Znanje in razumevanje:</u></p> <p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben</p> <ul style="list-style-type: none"> • izkazati znanje o osnovnih pojmih filozofije logike in teorije jezika, • identificirati in razumeti abstraktne pojme (resnica, obstoj, nujnost ...) na različnih področjih filozofskega raziskovanja, • povezati in pospoliti znanja različnih filozofskih področij (logika, metafizika, epistemologija ...). <p><u>Prenosljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spremnost komuniciranja:</i> pisno izražanje v seminarjem delu, ustno izražanje pri seminarju in ustnem izpitu. • <i>Reševanje problemov:</i> pojmovna analiza na visoki ravni splošnosti. 	<p><u>Knowledge and understanding:</u></p> <p>On completion of this course the student will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • demonstrate knowledge of basic concepts of philosophy of logic and theory of language, • identify and understand very abstract concepts (truth, existence, necessity ...) in various fields of philosophical investigations, • relate and generalise knowledge from various philosophy (logic, epistemology, metaphysics...). <p><u>Transferable/Key skills and other attributes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills:</i> writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (examination and seminar). • <i>Problem solving:</i> conceptual analysis on the high level of abstractness.
---	--

<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Seminar • Domače naloge 	<p>Teaching and learning methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Seminar • Homework assignments 										
<p>Načini ocenjevanja:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <th style="text-align: left; width: 40%;">Delež (v %) / Weight (in %)</th> <th style="text-align: left;">Assessment methods:</th> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">40</td> <td>• written examination</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">30</td> <td>• oral examination</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">20</td> <td>• homework assignment</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">10</td> <td>• participation in class</td> </tr> </table>	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment methods:	40	• written examination	30	• oral examination	20	• homework assignment	10	• participation in class	
Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment methods:										
40	• written examination										
30	• oral examination										
20	• homework assignment										
10	• participation in class										
<p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta :</p> <p>- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)</p>	<p>Material conditions for subject realization</p> <p>- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)</p>										
<p>Obveznosti študentov:</p> <p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>Pisni izpit in ustni zagovor, domače naloge, aktivna udeležba pri pouku.</p>	<p>Students' commitments:</p> <p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <p>Written and oral examination, homework, participation in class.</p>										

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (U.I. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Descartes

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Descartes		
----------------------------	-----------	--	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		2.	Poletni/Spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	15	15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Seminar bo naravn na poglobljeno branje dveh temeljnih Descartesovih tekstov: Meditacij in Principov filozofije.
- Začeli bomo z zgodnejšo Razpravo o metodi in pri nadalnjem delu upoštevali tudi nekatere relavantna mesta v njegovih drugih delih in korespondenci.
- Obravnavali bomo (med drugim):
- problem skepticizma in vprašanje vednosti,
- problem substanc,
- odnos Bog-svet,
- duh-telo,
- teorijo idej,
- vprašanje razlikovanja objektivne in formalne realnosti,
- naravo prostora.

Content (Syllabus outline):

- This course will focus on a close reading of Descartes' two important works: *Meditations* and *Principles of Philosophy*.
- We will, however, begin with readings from the earlier Discourse and occasionally draw upon his other works and extensive correspondence.
- Topics will include:
  - skepticism and our knowledge of our self,
  - problem of substances,
  - God and the world,
  - the mind and its relation to the body,
  - the theory of ideas,
  - objective and formal reality,
  - nature of space.

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

1. Descartes, R. (1974): Meditacije. Ljubljana: SM.
2. Descartes, R. (1989): Prinzipi filozofije I. Ljubljana: Problemi.
3. Descartes, R. (1985): The Philosophical Writings (I, II). Cottingham, J. R. Stoothoff, D. Murdoch (ur.). Cambridge: Cambridge University Press.
4. Descartes, R. (1991) The Philosophical Writings (III): The Correspondence. Cottingham, J. R. Stoothoff, D. Murdoch, A. Kenny (ur.). Cambridge: Cambridge University Press.
5. Williams, B. (1978) Descartes: The Project of Pure Enquiry. New Jersey: Humanities Press.

Cilji:

Analiza racionalistične pozicije v kontekstu klasičnih problemov substance, odnosa duh telo, statusa Boga in vprašanja realnosti

Objectives:

Analysis of rationalistic position in the context of classical philosophical problems of substance, mind-body, status of God, question about realities.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brati in razumevati filozofske tekste, • filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja v luči posameznih sodobnih pozicij o odnosu duh-telo, • racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki, • ponuditi kritične poglede na različne pristope k vprašanjem realnosti, • racionalnega zagovora posameznih ontoloških pozicij. • argumentirati različne pozicije o substancah. <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kritičnega proučevanja pomembnih filozofskih vprašanj in problemov, ki se pojavijo v racionalizmu. • racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki. • povezovanja ontoloških, epistemoloških in posameznih praktičnih problemov ter iskanja odgovor na le-te. 	<p>Knowledge and Understanding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • The ability to read and comprehend philosophical writings. • The ability to critically and philosophically examine significant issues in mind-body problem. • The ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues • The ability to offer new viewpoints on competitive approaches to common problems of reality. • The ability to rationalize and defend different ontological positions. • The ability to make sound decisions different theories of substance <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ability to critically examine significant issues in different fields of rationalism. • Ability to cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues. • Ability to relate different ontological, epistemological and ethical questions and problems and to find proper answers to these challenges.
---	---

<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Usmerjena diskusija temelječa na pripravljenih krajski predstavitevah pozicij pro et contra. • Raziskovalna seminarska naloga 	<p>Learning and teaching methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Position papers-controversial topics (pro et contra). • Research papers and their presentations 															
<p>Načini ocenjevanja:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; width: 30%;">Delež (v %) / Weight (in %)</th> <th style="width: 10%;"></th> <th style="width: 60%;"></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">• Udeležba pri pouku</td> <td style="text-align: center;">10%</td> <td style="text-align: left;">Student's activity on course</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">• Seminar referat</td> <td style="text-align: center;">15%</td> <td style="text-align: left;">Short paper presented in course</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">• Seminar naloga</td> <td style="text-align: center;">30%</td> <td style="text-align: left;">Research paper</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">• Ustni izpit</td> <td style="text-align: center;">45%</td> <td style="text-align: left;">Oral exam</td> </tr> </tbody> </table>	Delež (v %) / Weight (in %)			• Udeležba pri pouku	10%	Student's activity on course	• Seminar referat	15%	Short paper presented in course	• Seminar naloga	30%	Research paper	• Ustni izpit	45%	Oral exam	<p>Assessment:</p>
Delež (v %) / Weight (in %)																
• Udeležba pri pouku	10%	Student's activity on course														
• Seminar referat	15%	Short paper presented in course														
• Seminar naloga	30%	Research paper														
• Ustni izpit	45%	Oral exam														

<p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta :</p> <p>- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)</p> <p>Obveznosti študentov:</p> <p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>Ustni izpit, seminar referat, seminar naloga, udeležba pri pouku.</p>	<p>Material conditions for subject realization</p> <p>- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)</p> <p>Students' commitments:</p> <p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <p>Oral examination, short paper presentation, research paper, participation in class.</p>
---	---

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Etika in politika varstva okolja

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Etika in politika varstva okolja Environmental ethics and politics		
----------------------------	---	--	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		2.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Etika ali Estetika okolja.

Ethics or Aesthetics of Environment.

Vsebina:

- Morala in naravno okolje. Ekološke meje gospodarske rasti. Antropocentrična in ne-antropocentrična etika okolja.
- Naravno okolje in vprašanje vrednosti. Instrumentalna in/ali intrinzična vrednost žive in nežive narave. Ali je biološka pestrost nekaj samo po sebi dobrega? Podobnosti in razlike z razpravo o pomenu kulturne pestrosti in utemeljtvami politike multikulturalizma.
- Moralne dolžnosti v zvezi z naravnim okoljem in poskusi njihove utemeljitve. Moralne dolžnosti do drugih - v prihodnosti živečih - ljudi, v zvezi z naravnim okoljem ali pa do naravnega okolja samega?
- Človek in nečloveške živali. Ali je med njimi kakšna moralno pomembna razlika? Vprašanje pravic posameznih živali in celotnih živalskih vrst.
- Radikalna etika okolja - ali je smiselnovorotiti o iztožljivih pravicah dreves in kamnov? Etika zemlje in globoka ekologija.
- Plodne družboslovne navezave na etiko okolja: sociološke, antropološke in moralno-filozofske kritike znanosti in tehnike, instrumentalne racionalnosti, tržnega kapitalističnega gospodarstva, dominacije moških nad ženskami, socialnih krivic, nepravičnosti svetovnega ekonomskega reda, demografskih trendov, populacijske politike,... (tradicionalne religije, marksizem, feminizem,...).

- Contents (Syllabus outline):
- Morality and natural environment. Ecological limits to economic growth. Antropocentric vs. non-antropocentric environmental ethics.
  - The value of natural environment - instrumental and/or intrinsic? The alleged value of biological diversity? Parallels with the debate on the value of cultural and linguistic diversity as a grounding for multiculturalist policies.
  - Moral obligations with respect to natural environment and attempts at their grounding. Moral obligations to other, future people with respect to natural environment or towards the latter itself?
  - Human and non-human animals – do they differ in morally relevant ways? The question of the rights of individual animals and of whole species.
  - Radical environmental ethics – does it make sense to ascribe rights to stones and trees? Earth ethics and deep ecology.
  - The relevance of environmental ethics for social science and vice versa: sociological, anthropological and philosophical critiques of science and technology, instrumental rationality, market economy, male dominance, social injustices, unfairness of the world economic order, demographic trends, population politics,... (traditional religions, marxism, feminism,...)

Temeljni študijski viri / Textbooks:

R. Elliot (ur.): *Environmental Ethics*, Oxford: Oxford University Press, 1997.
 H. Rolston III: *Environmental Ethics: Duties to and Values in Natural World*, Philadelphia: Temple University Press, 1988.
 P. Singer: *Animal Liberation*, 2. izdaja, New York: New York Review, 2001.
 L. Ferry: *Novi ekološki red. Drevo, žival in človek*, Ljubljana: Krtina 1998.
 R.E. Goodin: *Green Political Theory*, Oxford: Polity Press, 1992.

Cilji:

Predmet je namenjen seznanitvi študentov/-k z moralnimi razsežnostmi okoljske problematike. Posebna pozornost velja tistim sodobnim znanstvenim in političnim kritikam, ki v prevladujočem instrumentalnem odnosu do okolja odkrivajo strukture in razmerja moči in dominacije, ki so zaznamovale medčloveške odnose v zadnjih nekaj stoletjih (prevlada racionalnosti in mehanicističnega pojmovanja sveta, matematizacija, razvoj znanosti in tehnike, demografska rast in neučinkovita populacijska politika, lakota, pomanjkanje in bolezni, odtujitev, zatiranje, izkorisčanje in dominacija, moški in človeški šovinizem, implikacije dominacije nad naravo za demokracijo in zaželene oblike politične participacije,...).

Objectives:

The aim of the course is to introduce students into the moral issues raised by the exploitation and consequent degradation of our natural environment. Particular emphasis is put on those contemporary critiques of our ways of thinking about, and dealings with, the nature which reveal in them the same structures and relations of power and dominance that have marked human societies for centuries.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Poznavanje glavnih filozofskih vprašanj in odgovorov v zvezi z okoljem
- sposobnost za samostojno razmišljanje o moralnih problemih, povezanih s kratkoročnimi in dolgoročnimi posledicami onesnaževanja okolja in neomejene gospodarske rasti.
- Razumevanje širšega družbenega konteksta razprav o okolju in njihovih implikacij za vrsto drugih razprav, od vloge in značaja znanstvene in tehnične razumnosti do odnosov med spoloma

Prenosljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja:* pisno izražanje v seminarskem delu, ustno izražanje pri seminarskem nastopu in v razpravah.
- *Reševanje problemov:* pojmovna analiza na visoki ravni splošnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- Knowledge of main philosophical dilemmas and solutions in the debate about natural environment
- Ability to think about, and discuss, moral issues raised by short- and longterm damage caused to natural environment by unlimited economic growth
- Understanding of a wider social context of the environmental debate and its implications for a whole range of other controversial issues, from the nature and role of scientific and technical rationality to relations between sexes

Transferable/Key skills and other attributes:

- *Communication skills:* writing and presenting a philosophical essay, verbal skills at paper presentation and in discussion).
- *Problem solving:* conceptual analysis at a high level of abstractness.

Metode poučevanja in učenja:

Uvodna predavanja

Branje in analiza filozofskih besedil

Razprava

Predstavitev študentskih referatov

Introductory lectures

Reading and analysis of philosophical texts

Discussion

Presentation of student papers

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Udeležba pri pouku	20%	Class attendance and participation
Predstavitev seminarskega referata	30%	Presentation of a short paper
Seminarska naloga	50%	Seminar paper

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalni, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Udeležba pri pouku, predstavitev seminarskega referata, seminarska naloga

(written, oral examination, coursework, projects):

Participation in class, presentation of a short paper, seminar paper

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Eksistencializem

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Eksistencializem
Course title:	Existentialism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija (1. st.)		3.	Zimski
Philosophy (1. degree)		3.	Autumn

Vrsta predmeta / Course type	
------------------------------	--

Univerzitetna koda predmeta / University course code:	
---	--

Predavanja Lectures	Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:	dr. Boris Vezjak
------------------------------	------------------

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

Predmet o eksistencializmu je posvečen osnovnim vprašanjem, povezanim z družbenim in filozofskim eksistencialističnim gibanjem. Eksistencializem se je razvil znotraj kontinentalne filozofije in je predstavljal nov pristop k odkrivanju smisla vsakodnevnega izkustva in človeškega bivanja. Z njim so povezana predvsem spraševanja o smislu in cilju človeka, naravi odnosov do drugih in celo odnosov do drugih živih bitij.

Perspektiva bo tako zgodovinska kot filozofska, začenši z Nietzschejem, ki je kot prvi filozof odprl nekatera filozofska premišljevanja, značilna za eksistencialistično misel. Razprava bo posvečena Kierkegaardu, Husserlu, Heidegreru, Sartru, Camusu, Beckettu, Beauvoirjevi in Arendtovi ter temeljnimi dilemami o naravi človeške eksistence. Npr. temu, kaj točno tvori sebstvo človeka, odnos sebstva in drugih, vprašanje moralne izbire, pomen svobode in pristnosti.

Content (Syllabus outline):

The course is devoted to basic questions concerned with the social and philosophical existentialist movement. Existentialism developed within the continental philosophy and it was a new approach to reveal the nature of everyday experience and of human existence. It shares a number of concerns about the purpose of human beings and the nature of the relationship with other types of beings.

The focus will be both historical and philosophical, as Nietzsche was the first philosopher who first articulated some (but not all) of the concerns shared by existentialists. Thinkers like Kierkegaard, Husserl, Heidegger, Sartre, Camus, Beckett, Beauvoir and Arendt will be discussed on the basis of dilemmas about the nature of human existence. E.g. what it means to be a self, the relationship between the self and others, the basis of moral choice, the meaning of freedom and authenticity.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Kierkegaard, S. (1998). *Pojem tesnobe*. Ljubljana: Slovenska matica.
- Heidegger, M. (1972). *Sein und Zeit*. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.
- Sartre, J.-P. (1943). *L'être et le néant*. Paris: Gallimard.
- Beauvoir, S. de (1999). *Drugi spol I, II*. Ljubljana: Delta.
- Arendt, H. (2003) *Izvori totalitarizma*. Ljubljana: Študentska založba.

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je temeljito poznavanje eksistencializma, iskanje aktualnosti, umestitev v sodobni svet, vrednotenje individualizma in subjektivizma, kritika svobodnega izražanja in iracionalizma, primerjava med eksistencializmom in analitično filozofijo, priprava na pedagoško in samostojno znanstvenoraziskovalno delo.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- poznavanje poglavitnih značilnosti eksistencializma,
- umestitev v zgodovino filozofije,
- razumevanje zgodovinskega konteksta,
- zmožnost pisanja znanstvenih člankov.

Objectives and competences:

The aim of the course is thorough knowledge of existentialism, search for actuality, positioning of it in contemporary world, evaluation of individualism and subjectivism, criticism of free expression and irrationalism, comparison between existentialism and analytical philosophy, preparation for pedagogical and independent scientific research work.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- knowledge of the main characteristics of existentialism,
- positioning of it within the history of philosophy,
- comprehension of historical context,
- the capability of writing scientific articles.

Metode poučevanja in učenja:

- uvodna predavanja,
- analiza besedil,
- razprava,
- kritika,
- priprava študijskega gradiva z naslovi seminarskih nalog in referatov.

Learning and teaching methods:

- introductory lectures,
- analysis of texts,
- discussion,
- critique,
- preparation of study materials with titles of courseworks and oral reports.

Delež (v %) /

Weight (in %)

Assessment:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt) <ul style="list-style-type: none"> • evalvacija seminarskega prispevka (ustni referat, razprave) • raziskovalna seminarska naloga 	30 70	Type (examination, oral, coursework, project): <ul style="list-style-type: none"> • evaluation of the seminar paper (oral reports, discussion) • research paper

Reference nosilca / Lecturer's references:

VEZJAK, Boris. Paranoja kot konstitutivni element slovenske politike = Paranoia as a constitutive element of Slovenian politics. *Dialogi (Maribor)*, 2011, letn. 47, [št.] 3/4, str. 141-156, 139-159. [COBISS.SI-ID [18994184](#)]

VEZJAK, Boris. Hegelianism in Slovenia : a short introduction. *Bull. Hegel Soc. G.B.*, 1996, no. 34, str. 1-12. [COBISS.SI-ID [5492744](#)]

VEZJAK, Boris. Medkulturna občutljivost kot kriterij dialoškosti. *Šol. polje (Tisk. izd.)*. [Tiskana izd.], jesen 2008, letn. 19, št. 3/4, str. 77-94. [COBISS.SI-ID [1845847](#)]

VEZJAK, Boris. The morality of suicide in stoicism. V: *The 10th Symposium "Contemporary philosophical issues", Truth, justice and beauty, Rijeka, 29. - 30. 5. 2008 : [abstracts]*. Rijeka: Croatian Society of Analytical Philosophy: University, Faculty of Philosophy, 2008, str. [1-2]. [COBISS.SI-ID [16278536](#)]

Mentalna vzročnost

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Mentalna vzročnost Mental Causation
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Janez Bregant

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Sloven Slovenski/Slovene
------------------------	---	---------------------------------------

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Uvod v filozofijo.

Introduction to philosophy.

Vsebina:

- Mentalna vzročnost: definicija, motivacija, vrste.
- Problemi mentalne vzročnosti: anomalni monizem, ekstrinčnost mentalnih lastnosti, vzročna izključitev mentalnega.
- Modeli mentalne vzročnosti kot rešitve problemov: epifenomenalistični, redukcionistični (funkcionalna in molekularna redukcija), supervenientni.

Contents (Syllabus outline):

- Mental causation: definition, motivation, types.
- Problems of mental causation: anomal monism, extrincisness of mental properties, causal exclusion of the mental.
- Models of mental causation as solutions of the problems: the epiphenomenalist model, the reductionist model (functionalist and molecular reduction), the supervenient model.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Bregant, J. (2004): *Misel kot vzrok*, Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor.

Kim, J. (2001): *Mind in a Physical World*, The MIT Press, Cambridge.

Bregant, J., Markič, O. (ur.) (2007): *Narava mentalnih pojavov: klasični analitični teksti*, Šentilj, Aristej.

Corbi, J. E., Prades, J. L. (2000): *Minds, Causes and Mechanisms*, Blackwell Publishers, Oxford.

Heil, J., Mele, A. (ur.) (1995): *Mental Causation*, Clarendon Press, Oxford.

Cilji:

Cilj tega predmeta je razvijati filozofske kompetence in argumentativne sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov mentalne vzročnosti ter razpravljanja o njihovih rešitvah, ki temelji na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov in iskanju samostojnih ter izvirnih rešitev.

Objectives:

The objective of this course is to evolve philosophical competence and argumentative capacities by understanding problems of mental causation and by discussing their solutions based on a critical evaluation of proposed answers and on a search for autonomous and original solutions.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Znanje in razumevanje: prepozнатi filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav, jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij, natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov.
- Uporaba in analiza: analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepozнатi v njih logične zmote,

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to:

- Knowledge and understanding: identify underlying issues in all kinds of debates, sensitively interpret texts drawn from a variety of ages and traditions, express and formulate complex and controversial problems precisely.
- Use and analysis: analyse and construct sound arguments and recognise logical fallacies,

<p>metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti, izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper neko stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sinteza in vrednotenje: kritično preučevati in samostojno oblikovati najboljše argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejše korake, strpno in odprto vrednotiti poglede in argumente drugih, konceptualizirati lastno filozofska dejavnost. <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spremnosti komuniciranja</i>: pisno izražanje pri pisanju kolokvijev, pisno izražanje pri pisanju seminarja, pisno izražanje pri opravljanju domačih nalog, ustno izražanje pri sodelovanju v razpravi, nastop. • <i>Uporaba informacijske tehnologije</i>: iskanje informacij na svetovnem spletu. • <i>Reševanje problemov</i>: znanstveno-filozofska problemi. 	<p>methodological errors, rhetorical devices or unexamined conventional wisdom, invent or discover cases to support or challenge a position, and distinguish those that are relevant from those that are not.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synthesis and evaluation: critically examine and independently formulate the best arguments for variety of positions and look for their weakest parts, evaluate views and arguments of others tolerantly and openly, conceptualize her own philosophical activity. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills</i>: writing expression at completing colloquiums, writing expression at making a seminar, writing expression at doing house works, oral expression at collaborating in a discussion, presentation. • <i>Use of information technology</i>: search for information on the internet. • <i>Problem solving</i>: scientific-philosophical problems.
--	--

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • Seminar z razpravo, • Predstavitev esejev, • Domače naloge. 	<p>Delež (v %) / Weight (in %)</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">• Sodelovanje pri seminarju,</td><td style="padding: 5px; text-align: center;">25%</td><td style="padding: 5px;">• Collaboration in a seminar,</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">• Opravljene domače naloge,</td><td style="padding: 5px; text-align: center;">25%</td><td style="padding: 5px;">• Completed house works,</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">• Opravljeni kolokviji,</td><td style="padding: 5px; text-align: center;">25%</td><td style="padding: 5px;">• Completed colloquiums,</td></tr> <tr> <td style="padding: 5px;">• Seminarska naloga.</td><td style="padding: 5px; text-align: center;">25%</td><td style="padding: 5px;">• Research seminar.</td></tr> </table>	• Sodelovanje pri seminarju,	25%	• Collaboration in a seminar,	• Opravljene domače naloge,	25%	• Completed house works,	• Opravljeni kolokviji,	25%	• Completed colloquiums,	• Seminarska naloga.	25%	• Research seminar.
• Sodelovanje pri seminarju,	25%	• Collaboration in a seminar,											
• Opravljene domače naloge,	25%	• Completed house works,											
• Opravljeni kolokviji,	25%	• Completed colloquiums,											
• Seminarska naloga.	25%	• Research seminar.											

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

<p>Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor</p>	<p>Lecture-hall, PC, LCD projector</p>
--	--

Obveznosti študentov:

<p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>sodelovanje pri seminarju, domače naloge, kolokviji, seminarska naloga.</p>	<p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Class participation, housework, colloquiums, seminar paper.
--	---

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI, RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Spoznanje, upravičenje in dvom

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Spoznanje, upravičenje in dvom
Subject Title:	Knowledge, Justification and Doubt

Študijski program Study programme	Študijska smer Study option	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		3.	Zimski/autumn

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Seminarske vaje Tutorial	Laborat. vaje Lab work	Terenske vaje Field work	Samostojno delo Individual work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski, angleški / Slovene, English
	Vaje / Tutorial: slovenski, angleški / Slovene, English

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Epistemologija.

Epistemology.

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

- Spoznanje, upravičenje in dvom.
- Zakaj je skepticizem filozofsko pomemben?
- Trilema Agripe.
- Zveza med antičnim skepticizmom in "srečo" (načinom življenja).
- Različice argumenta za skepticizem (relativizem, regres, kartezijski argument iz nerazločljivosti).
- Kant o dokazu zunanjega sveta.
- Skepticizem, agnosticism in (a)teizem.
- Kontekstualizem, dogmatizem, eksternalizem, transcedentalizem, naturalizem.
- Problem (anti)realizma.

- Knowledge, justification, doubt.
- Why is skepticism philosophically important?
- The trilemma of Agrippa.
- Pyrronian skepticism and happiness.
- Arguments for skepticism (relativism, regress argument, Cartesian argument, indescernability arguments ...).
- Kant and the proof of external world.
- Skepticism, agnosticism and (a)theism .
- Putnam on brains-in-a-vat.
- Contextualism, dogmatism, externalism, transcendentalism, naturalism.
- The problem of (anti)realism.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Ule, A. 2001: *Logos Spožnanja - Osnove spoznavne teorije*, Znanstveno in publicistično središče, Ljubljana.

Luper, S. (ur) 2003: *The Skeptics: Contemporary Essays*, Ashgate Press, London.

Moser, P. (ur) 2002: *The Oxford Handbook of Epistemology*, Oxford University Press, Oxford.

Šuster, D. (ur) 2008: *Skepticizem* (Čitanka). V pripravi (Univerza v Mariboru. Pedagoška fakulteta).

Cilji:

Objectives:

Skeptiki trdijo, da vemo zelo malo in da je le malo naših prepričanj upravičenih. Cilj predmeta je dati znanje o problemu skepticizma in ovrednotiti različne odgovore z obravnavo vprašanja, kaj pomeni nekaj vedeti ali biti upravičen.

Sceptics claim that we know very little, and that very few of our beliefs are justified. The objective of this course is to assesses responses to scepticism by considering what it is to know something or to be justified in one's beliefs.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p><u>Znanje in razumevanje:</u></p> <p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeti enega od velikih filozofskih problemov – problem skepticizma in poznati osnovna stališča glede tega problema, • oceniti različne odgovore in zavzeti lastno stališče do klasičnega filozofskega problema, • razviti kritični in reflektivni pristop v nasprotju z dogmatizmom, slepo vero ... <p><u>Prenosljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spremnosti komuniciranja:</i> pisno izražanje v seminarjem delu, ustno izražanje pri seminarjem nastopu in ustnem izpitu. • <i>Reševanje problemov:</i> pojmovna analiza in argumentativni pristop k "velikemu" filozofskemu problemu. 	<p><u>Knowledge and understanding:</u></p> <p>On completion of this course the student will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • understand one of the main philosophical problem – the problem of scepticism and recognise basic positions with respect to the problem, • assess responses to scepticism and defend her/his own view; • develop critical and reflective approach in contrast with dogmatism, blind faith.... <p><u>Transferable/Key skills and other attributes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills:</i> writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (examination). • <i>Problem solving:</i> conceptual analysis and argumentative approach to a deep philosophical problem. 										
<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Seminar • Domače naloge 	<p>Teaching and learning methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Seminar • Homework assignments 										
<p>Načini ocenjevanja:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; width: 50%;">Delež (v %) / Weight (in %)</th> <th style="text-align: left; width: 50%;">Assessment methods:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: left;">50</td> <td style="text-align: left;">• oral examination</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">30</td> <td style="text-align: left;">• completed seminars</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">10</td> <td style="text-align: left;">• homework assignment</td> </tr> <tr> <td style="text-align: left;">10</td> <td style="text-align: left;">• collaboration in lectures and seminar</td> </tr> </tbody> </table>	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment methods:	50	• oral examination	30	• completed seminars	10	• homework assignment	10	• collaboration in lectures and seminar	
Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment methods:										
50	• oral examination										
30	• completed seminars										
10	• homework assignment										
10	• collaboration in lectures and seminar										
<p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta :</p> <p>- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)</p>	<p>Material conditions for subject realization</p> <p>- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)</p>										
<p>Obveznosti študentov:</p> <p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>Ustni izpit, seminar, domače naloge, aktivna udeležba pri pouku.</p>	<p>Students' commitments:</p> <p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <p>Oral examination, seminars, homework, participation in class.</p>										

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Filozofija časa

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Filozofija časa Philosophy of Time
----------------------------	---------------------------------------

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. Vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene
	Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ontologija ali Filozofija znanosti.

Ontology or Philosophy of Science.

Vsebina:

- kaj je čas; ali čas obstaja, ko ni sprememb; kakšne vrste časovnih potovanj so možne; zakaj je časovna dimenzija usmerjena, medtem ko prostorska ni; ali je prihodnost resnična; kako analizirati metaforo o toku časa; ali je obstajal čas pred velikim pokom; ali so časovni (tensed) oziroma nečasovni (tenseless) pojmi semantično osnovni; kakšne vrste formalizem ali logika lahko dajeta posebno vlogo času, ki jo le-ta igra v razmišljanju; kaj so nevronski mehanizmi, ki nam omogočajo občutek časa.
- ontološke razlike med sedanjostjo, preteklostjo in prihodnostjo. (prezentizem, teorija razširjajočega vesolja, eternalizem)
- To ontološko razlikovanje pa je osnova za debato med tako imenovanimi časniki (tenseless time) in časovniki (tensed time). Tudi to bo ena izmed osrednjih tem seminarja.

- what time actually *is*; whether time exists when nothing is changing; what sort of time travel is possible; why the time dimension has an arrow but a space dimension does not; whether the future is real; how to analyze the metaphor of time's "flow"; whether there was a time before the Big Bang; whether tensed or tenseless concepts are semantically basic; what is the proper formalism or logic that captures the special role that time plays in reasoning; and what are the neural mechanisms that account for our experience of time.
- ontological differences between the present, past and future. (so-called »presentist« theory of time, growing-universe theory of time, and eternalism)
- This raises the issue of tenseless versus tensed theories of time which is also one of the central topics of the seminar.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Callender, Craig, and Ralph Edney. *Introducing Time*, Totem Books, USA, 2001.
- Davies, Paul. *About Time: Einstein's Unfinished Revolution*, Simon & Schuster, 1995.
- Hawking, Stephen., *Kratka zgodovina časa*, Cankarjeva založba, 1990
- Hawking, Stephen, *Berilo h Hawkingovi kratki zgodovini časa*, Ljubljana, Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije, 1993
- Horwich, Paul. *Asymmetries in Time*, The MIT Press, 1987.
- Le Poidevin, Robin and Murray MacBeath, *The Philosophy of Time*, Oxford University Press, 1993.

Cilji:

Objectives:

Cilj tega predmeta je poglobljeno poznavanje filozofskih problemov časa skozi zgodovino filozofije. Poznavanje osnovnih fizikalnih teorij o času in filozofska refleksija o njihovih problemih.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent demonstriral

- Poznavanje temeljne literature na temo filozofije časa,
- razumevanje problemov in rešitev s tega področja.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- natančno mišljenje in izražanje.
- sposobnost oblikovanja in ocenjevanja argumentov.
- sposobnost prepoznavanja (filozofskih) problemov.
- spodbujanje filozofske kreativnosti.

Metode poučevanja in učenja:

- Razprava o filozofskih problemih časa v zgodovini in sodobnosti,
- Ocenjevanje filozofskih stališč glede teh problemov, ki jih študenti spoznajo skozi predvidena filozofska besedila,
- Komentarji njihovih esejev, ki temeljijo na razumevanju in kritičnem vrednotenju ustreznih tekstov, nastalih v okviru tutorstva.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

- Ocenjevanje esejev in
- kakovosti študentovega sodelovanja v razpravi, in sicer na podlagi njegovega znanja in razumevanja filozofskega materiala ter sposobnosti za natančno in ustvarjalno mišljenje.

80%
20%

The aim of this course is to gain knowledge about philosophical problems of time in the history of philosophy. Knowledge about basic physical theories of time and philosophic reflection of their problems.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will demonstrate

- Knowing fundamental literature in philosophy of science,
- understanding of problems and solutions in this area.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- precision of thought and expression.
- ability to construct and analyse sound arguments.
- ability to recognise (philosophical) problems.
- fostering philosophical creativity.

Learning and teaching methods:

- Discussion about philosophical problems of time,
- Assessment of their solutions as found in prescribed philosophical literature,
- Comments on students' supervised essays based on comprehension and critical evaluation of given texts.

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projector

Material conditions for subject realization

Lecture-hall, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Prisotnost na predavanjih in aktivno sodelovanje v razpravi ter pisanje eseja, ki naj razkrije študentovo filozofsko usposobljenost, tj. študentovo sposobnost razumevanja besedil ter njegovo sposobnost za kritično in samostojno mišljenje.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Presence at lectures and taking part in the debate. Writing an essay revealing a degree of possession of basic philosophical skills, that is, student's comprehension of the texts and ability for critical and autonomous thinking.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Filozofija 20. stoletja

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:
Course title:

Filozofija 20. stoletja
Contemporary Philosophy

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Filozofija (1. st.)		3.	Poletni
Teaching Philosophy (1. degree)		3.	Spring

Vrsta predmeta / Course type

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:	Slovenski/ Slovene
	Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

None.

Vsebina:

- Kronološki in kritični pregled razvoja sodobne filozofije, prikaz korenin in razvoja različnih filozofskeh šol, usmeritev in metod: fenomenologije, pragmatizma, logičnega pozitivizma, ekistencializma, filozofije običajnega jezika, strukturalizma in post-strukturalizma, diskurzivne analize,...
- Različna pojmovanja o predmetu in metodi filozofskega raziskovanja. Odnos filozofije do znanosti, umetnosti in religije.
- Razkol, antagonizmi in poskusi sprave med 'analitično' in 'kontinentalno' filozofijo.
- Izbrane teme iz metafizike, epistemologije, filozofije jezika, filozofije duha, etike, politične filozofije,...
- Oblike filozofske samorefleksije: izliv eksperimentalne filozofije in meta-filozofije.

Prerequisites:

Content (Syllabus outline):

- Chronological and critical overview of different strands in contemporary philosophy, their historic roots and current forms: phenomenology, pragmatism, logical positivism, existentialism, ordinary language philosophy, structuralism and post-structuralism, discourse analysis, experimental philosophy,...
- Competing conceptions of the proper goal and the correct method of philosophical investigation. The relation of philosophy to science, arts and religion.
- Analytic vs. continental philosophy: divisions, antagonisms and attempts at reconciliation.
- Selected issues in 20th century metaphysics, epistemology, philosophy of language, philosophy of mind, ethics, political philosophy,...
- Forms of philosophical self-reflection: the challenge of experimental philosophy and

Temeljni literatura in viri / Readings:

Izbrana poglavja iz:

- Hospers, J. *An Introduction to Philosophical Analysis*. London: Routledge, 2000.
- A. Stroll, *20th Century Analytic Philosophy*, Columbia University Press, 2000.
- Overgaard, S., Gilbert, P. & Burwood, S. *An Introduction to Metaphilosophy*, Cambridge University Press, 2013.
- J. Knobe & S. Nichols (ur.), *Experimental Philosophy*, 2008.
- H.-J. Glock, *What is Analytic Philosophy?*, Cambridge University Press, 2008.

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je, da skozi proučevanje izbranih tem in razprav seznavi študent/ke s poglavitnimi problemi, smermi in osebnostmi v razvoju sodobne filozofije 20. stoletja. Obravnava prizadevanja filozofije po ohranitvi samostojnega statusa v razmerju do znanosti, ter umešča filozofska razmišljanja znotraj burne intelektualne zgodovine prejšnjega stoletja. In končno, odpira vprašanja dometa in meja filozofske samo-refleksije.

Objectives and competences:

The aim of this course is to introduce students to general problems, currents and personalities in contemporary philosophy, through the study of selected topics and arguments. It explores how philosophy struggled to preserve its autonomous status in relation to science and situates it within a broader picture of the 20th century intellectual history. And it addresses philosophical self-reflection in the form of recent methodological disputes.

Predvideni študijski rezultati:**Intended learning outcomes:****Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta bo študent

- Poznal mejnike v razvoju filozofije 20. stoletja, njene poglavitne predstavnike in osrednje razprave,
- razumel poglavitne dileme, probleme in rešitve,
- obvladal osnovni pojmovni repertoar,
- razumel notranjo logiko in morebitne zakonitosti v razvoju filozofije.

Knowledge and understanding:

On completion of this course the students will

- be acquainted with historic roots and current trends in the 20th century's philosophy, its main representatives and issues,
- understand main dilemmas, problems and solutions,
- master basic philosophical vocabulary and concepts,
- gain an insight into the internal logic and regularities in the development of philosophical themes and strands.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

- Uvodna predavanja,
- vodena razprava,
- predstavitev seminarskih referatov
- seminarska naloga.

- Introductory lectures,
- Structured discussion,
- Presentation of student papers
- Final essay.

Načini ocenjevanja: Delež (v %) /
Weight (in %)**Assessment:**

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)

Type (examination, oral, coursework, project):

- seminarski referati,
- sodelovanje v razpravi,
- seminarska naloga.

20 %
10 %
70 %

- a short paper presentation,
- participation in discussion
- final essay.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KLAMPFER, Friderik. Človekovo dostojanstvo in človekove pravice. V: KECANOVIĆ, Bećir (ur.). *Javna etika*

- in integriteta: odgovornost za skupne vrednote*, Ljubljana: MNZ, 2012, str. 19-38 [COBISS.SI-ID]
2. KLAMPFER, Friderik. Nedopustna (iz)raba soljudi. V: LOGAR, Tea. *Ljudje kot sredstva : izkoriščanje v osebnih odnosih*, (Knjižna zbirka Krt, 165). Ljubljana: Krtina, 2012, str. 167-173. [COBISS.SI-ID [19213064](#)]
3. KLAMPFER, Friderik. O praktični etiki Petra Singerja. *Analiza (Ljubl.)*, 2010, letn. 14, št. 3, str. 87-107. [COBISS.SI-ID [18018056](#)]
4. KLAMPFER, Friderik. Paola Cavalieri in kritika dvojnih moralnih standardov v odnosu ljudi do živali. V: PRIBAC, Igor (ur.), CAVALIERI, Paola. *Živalsko vprašanje : za razširjeno teorijo človekovih pravic*, (Knjižna zbirka Temeljna dela). 1. izd. Ljubljana: Krtina, 2006, str. 195-236. [COBISS.SI-ID [15467016](#)]
5. KLAMPFER, Friderik. Contextualism and moral justification: a discussion of Mark Timmons, Morality without foundations: A defence of ethical contextualism. *Croatian Journal of Philosophy*, 2005, vol. 5, no. 15, str. 569-582. [COBISS.SI-ID [14500360](#)]

Problem svobode

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Problem svobode The Problem of Freedom		
Študijski program Study programme	Študijska smer Study option	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija / Philosophy		3.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Seminarske vaje Tutorial	Laborat. vaje Lab work	Terenske vaje Field work	Samostojno delo Individual work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster

Jeziki / Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: slovenski/ Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Uvod v filozofijo.

Introduction to philosophy.

Vsebina:

- Pojem svobode (politična, negativna, osebna, metafizična ...) in determinizma.
- Problem svobode in stališča.
- Fatalizem.
- Klasični in sodobni kompatibilizem: svoboda dejanj, negativna svoboda, svoboda spontanosti, pogojna svoboda.
- Razprava o kompatibilizmu: problemi pogojne analize sposobnosti drugačnega ravnanja, problem nastanka svobodne volje, načelo alternativ, argument iz posledic.
- Moralna odgovornost, moralna sreča in alternative.
- Inkompromitabilizem: trdi determinizem, trdi inkompromitabilizem, skepticizem.
- Vzročnost in nujnost.
- Libertarci: enostavni indeterminizem, vzročnost dejavnika, indeterministična vzročnost.
- Kant o svobodi.

Content (Syllabus outline):

- Concepts of freedom (political, negative, personal, metaphysical ..) and determinism.
- The problem of freedom and positions.
- Fatalism.
- Classical and contemporary compatibilism: freedom of action, negative freedom, hypothetical abilities.
- Discussion on compatibilism: problems of conditional analysis, problem of source, principle of alternative possibilities, the consequence argument.
- Moral responsibility, moral luck and alternatives.
- Incompatibilism: hard determinism, hard incompatibilism, scepticism.
- Causation and necessity.
- Libertarians: simple indeterminism, agent causation, indeterministic causation.
- Kant on free will.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Šuster, D. (ur.) 2007: *O svobodi volje*, Aristej, Maribor (izbor besedil s komentraji, v pripravi).
- Šuster, D. 2008: *Problem svobode*, Aristej, Maribor (v pripravi).
- Kane, R. A. 2005: *Contemporary Introduction to Free Will*, Oxford University Press, Oxford.
- Watson, G. 2003: *Free Will* (2nd ed.), Oxford University Press, Oxford.

Cilji:

Cilj predmeta je dati znanje o problemu svobode, klasičnem problemu metafizike ter seznaniti s sodobnimi smermi njegovega reševanja.

Objectives:

The objective of this course is to acquaint with the problem of freedom, the classical problem of metaphysics, and give knowledge about contemporary positions with regard to this problem.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p><u>Znanje in razumevanje:</u></p> <p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeti enega od velikih filozofskih problemov – problema svobode in razložiti osnovna stališča glede tega problema, • ovrednotiti slabosti posameznih rešitev in zavzeti lastno stališče do klasičnega filozofskega problema, • uporabiti znanje v soočenjih z izzivi svobode in moralne odgovornosti v vsakdanjenju življenju in razviti občutljivost za različna mnenja in prakse. <p><u>Prenosljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spremnost komuniciranja:</i> pisno izražanje v seminarjem delu, ustno izražanje pri seminarju in ustnem izpitu. • <i>Reševanje problemov:</i> pojmovna analiza in argumentativni pristop k "velikemu" filozofskemu problemu v trikotniku "Oseba-svoboda-moralna odgovornost". 	<p><u>Knowledge and understanding:</u></p> <p>On completion of this course the student will be able to</p> <ul style="list-style-type: none"> • understand one of the main philosophical problem – the problem of freedom and recognise and explain basic positions with respect to the problem of freedom and determinism, • assess weak points of the solutions proposed and select her/his own view, • be ready to engage with the concerns of ordinary life, examining characteristic problems of freedom and moral responsibility whilst being sensitive to a variety of opinions, practices and ways of life. <p><u>Transferable/Key skills and other attributes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Communication skills:</i> writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (examination). • <i>Problem solving:</i> conceptual analysis and argumentative approach to a deep philosophical problem in the triangle "Person-freedom-moral responsibility".
---	---

<p>Metode poučevanja in učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predavanja • Seminar • Domače naloge <p>Načini ocenjevanja:</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%;"></th><th style="text-align: center; padding-bottom: 5px;">Delež (v %) / Weight (in %)</th><th style="width: 50%;"></th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>• ustni izpit</td><td style="text-align: center;">40</td><td>• oral examination</td></tr> <tr> <td>• domače naloge</td><td style="text-align: center;">20</td><td>• homework assignment</td></tr> <tr> <td>• opravljeni seminarji</td><td style="text-align: center;">30</td><td>• completed seminars</td></tr> <tr> <td>• sodelovanje pri predavanjih in seminarju</td><td style="text-align: center;">10</td><td>• collaboration in lectures and seminar</td></tr> </tbody> </table> <p>Materialni pogoji za izvedbo predmeta :</p> <p>- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)</p> <p>Obveznosti študentov:</p> <p>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</p> <p>ustni izpit, domače naloge, seminarji, aktivna udeležba pri pouku.</p>		Delež (v %) / Weight (in %)		• ustni izpit	40	• oral examination	• domače naloge	20	• homework assignment	• opravljeni seminarji	30	• completed seminars	• sodelovanje pri predavanjih in seminarju	10	• collaboration in lectures and seminar	<p>Teaching and learning methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Seminar • Homework assignments <p>Assessment methods:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oral examination • homework assignment • completed seminars • collaboration in lectures and seminar <p>Material conditions for subject realization</p> <p>- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)</p> <p>Students' commitments:</p> <p>(written, oral examination, coursework, projects):</p> <p>oral examination, homework, seminar papers, participation in class.</p>
	Delež (v %) / Weight (in %)															
• ustni izpit	40	• oral examination														
• domače naloge	20	• homework assignment														
• opravljeni seminarji	30	• completed seminars														
• sodelovanje pri predavanjih in seminarju	10	• collaboration in lectures and seminar														

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Feminizem

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Feminizem Feminism
----------------------------	-----------------------

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Friderik Klampfer

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Vaje / Tutorial:	Slovenski/Slovene Slovenski/Slovene
------------------------	---	--

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Etika ali Socialna in politična filozofija.	Ethics or Social and political philosophy.
---	--

Vsebina:

- Metafizika spolov. Razlike med spoloma v razmišljanju, čustvovanju in obnašanju. Izvor in značaj spolne identitete.
- Feministična etika. Kritike univerzalističnega pojmovanja družbene pravičnosti. Spolna nadvlada. Spolno zatiranje. Spolna neenakost. Izkorisčanje po spolu. Opredmetenje žensk. Spolni predsodki in stereotipi. Učinki spolne nadvlade na področju človeške reprodukcije: abortus, materinstvo, pogodbena nosečnost, nove reproduktivne tehnike in njihove širše družbene posledice. Kritika tradicionalne spolne morale in prakse.
- Feministična politična in socialna filozofija. Kritike klasičnih teorij pravičnosti, enakosti in svobode. Feministične alternative tradicionalnim družbenim ustanovam: zakonski zvezi, družini in družinskim vrednotam, tradicionalni delitvi dela, jurisprudenci in tradicionalnemu pojmovanju vloge zakonov, liberalni 'nevtralni' državi, ločnici med javno in zasebno sfero, kapitalizmu in tržnemu gospodarstvu, državi blaginje, marksizmu in socializmu, znanosti, jeziku, delu, izobraževalnemu sistemu, mehanizmom oblasti,.... Feminizem in politika priznanja. Žensko vprašanje in multikulturalizem. Feministični zagovori afirmativnih ukrepov.
- Plodne navezave feministične misli na druga področja: ekologijo, jurisprudenco, psikoanalizo, epistemologijo, filozofijo znanosti,...

Contents (Syllabus outline):

- Metaphysics of sex/gender difference. Differences in ways of thinking, feeling and behaving; sources and nature of sexual identity.
- Feminist ethics. Critiques of universalist/liberal accounts of social justice and their remedies for social injustices. Male domination. Sexual inequality. Sexual exploitation. Objectification of women. Gender prejudice and stereotyping. Effects of male domination in the domain of human reproduction: abortion, motherhood, surrogate motherhood, new reproductive techniques and their wider social impact. Critiques of traditional sexual morality.
- Feminist social and political philosophy. Criticism of liberal accounts of justice, equality and freedom. Feminist critiques of, and alternatives to, traditional social institutions: marriage, family and family values, division of work, jurisprudence and accounts of law, liberal ideal of a 'neutral' state, the idea of a public vs. private sphere, capitalism and market economy, welfare state, Marxism and socialism, science and technology, language, work, education system, mechanisms and relations of power,... feminism and the politics of recognition. Women issue and multiculturalism. Feminist defense of affirmative action.
- Implications of feminist thought for other areas of research: ecology, jurisprudence, psychoanalysis, epistemology, philosophy of science,...

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Jennifer M. Saul: *Feminism. Issues and Arguments*, Oxford: Oxford University Press, 2003.
 Moira J. Gatens (ur.): *Feminist Ethics*, Aldershot: Ashgate, 1998.
 A.M. Jaggar & I.M. Young (ur.): *A Companion to Feminist Philosophy*, Oxford: Blackwell, 1998.
 Simone de Beauvoir: *Drugi spol*, Ljubljana: Delta, 1999-2000.
 Carol Gilligan: *In a Different Voice*, Cambridge MA: Harvard University Press, 1993.
 Martha Nussbaum: *Sex and Social Justice*, Oxford: Oxford University Press, 1999.

Cilji:

Predmet je namenjen seznanjanju študentov/-k s sodobnimi feminističnimi kritikami tradicionalne moralne, socialne in politične filozofije, zlasti očitku, da so v njih prevladujoče teme, kategorije, merila upravičenja, metode preučevanja in načini razmišljanja rezultat in odsev zgodovinske nadvlade moških nad ženskami. Študenti/-ke imajo priložnost oceniti, kako utemeljene so zahteve feministk po alternativnih metodah raziskovanja in načinih razmišljanja ter pričakovanja, da se bomo le tako osvobodili duhov preteklosti in dokopali do pomembnih novih spoznanj.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- poznavanje izvorov in dometa feministične kritike tradicionalnih ontoloških, epistemoloških, metodoloških in etičnih kategorij
- obvladovanje feminističnega kategorialnega aparata
- alternativno razumevanje geneze, značaja, zakonitosti delovanja in učinkov tradicionalnih družbenih ustanov kot izhodišča za njihovo vrednostno in normativno kritiko

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja*: sodelovanje v razpravah v seminarju, pisanje in ustna predstavitev seminarske naloge.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Delo v skupini*: razprava po skupinah..

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja
branje in analiza filozofskega besedila
Izdelava in predstavitev seminarskih nalog
Vodena razprava

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Udeležba v razpravi	20%	Participation in discussion
Predstavitev seminarskega referata	30%	Presentation of a short student paper
Seminarska naloga	50%	Seminar paper

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik in videotehnika

Material conditions for subject realization

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Udeležba pri pouku, predstavljen seminar referat, seminarska naloga

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

Attendance and participation in class, presentation of a shorter paper, seminar paper

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (UI. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Izbrane teme iz metafizike

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice UM)

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Izbrane teme iz metafizike Selected issues in metaphysics
Študijski program Study programme	Študijska smer Study option
Filozofija / Philosophy	Letnik Year 3.

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Seminarske vaje Tutorial	Laborat. vaje Lab work	Terenske vaje Field work	Samostojno delo Individual work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danilo Šuster

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Uvod v filozofijo, 1 uvodni izbirni seminar (I ali II).

Vsebina:

- Kaj je metafizika? Kritike metafizike v sodobni filozofiji.
- Prostor in čas.
- Istovetnost in spremembra.
- Obstoj.
- Modalnost in možni svetovi.
- Dogodki in vzročnost: teorije vzročnosti.
- Osebna istovetnost.

Introduction to philosophy plus one introductory seminar (I or II).

Content (Syllabus outline):

- What is metaphysics? Criticism of metaphysics in contemporary philosophy.
- Time and space.
- Identity and change.
- Existence.
- Modality and possible worlds.
- Events and causation: theories of causation.
- Personal identity.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Beebe, H. D., Beebe, J. 2006: *Reading Metaphysics: Selected Texts with Interactive Commentary*, Blackwell Publishers, Oxford.
- Conee, E., Sider, T. 2006: *Riddles of Existence. A Guided Tour of Metaphysics*, Oxford University Press, Oxford.
- Van Inwagen, P. in Zimmerman, D. 1998: *Metaphysics: The Big Questions*, Blackwell Publishers, Oxford.
- Loux, M.J. in Zimmerman D.W. 2003: *The Oxford Handbook of Metaphysics*, Oxford University Press, Oxford.
- Šuster, D., ur. *Metafizika* (Izbor člankov), V pripravi (Univerza v Mariboru. Pedagoška fakulteta).

Cilji:

Cilj predmeta je dati znanje o klasičnih problemih metafizike in reafirmirati klasične metafizične teme v sodobnem kontekstu.

Objectives:

The objective of this course is for the student to become familiar with several issues in contemporary analytic metaphysics and reaffirmation of classical metaphysical themes in contemporary context.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben
- izkazati znanje o osnovnih metafizičnih pojmih in stališčih,
  - izraziti in razložiti osnovne probleme in razpravljati o pomembnih metafizičnih temah na premislen in kritičen način,
  - pazljivo prebirati zahtevna filozofska besedil iz različnih zgodovinskih obdobjij in tradicij.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- On completion of this course the student will be able to
- demonstrate knowledge of basic metaphysical concepts and positions,
  - express and explain basic problems and discuss important metaphysical issues in a thoughtful and constructive way,
  - read carefully and interpret texts drawn from a variety of ages and/or traditions with a sensitivity to context.

<u>Prenosljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</u>	<u>Transferable/Key skills and other attributes:</u>						
<ul style="list-style-type: none"> <i>Spremnost komuniciranja:</i> pisno izražanje v seminarjem delu, ustno izražanje pri seminarju in ustnem izpitu. <i>Reševanje problemov:</i> pojmovna analiza kompleksnih in abstraktnih filozofskih problemov. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Communication skills:</i> writing and presenting a philosophical essay, oral skills of expression (examination and seminar). <i>Problem solving:</i> conceptual analysis of complex and abstract philosophical problems. 						
Metode poučevanja in učenja:	Teaching and learning methods:						
<ul style="list-style-type: none"> Predavanja Seminar Domače naloge 	<ul style="list-style-type: none"> Lectures Seminar Homework assignments 						
Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %) Assessment methods:						
<ul style="list-style-type: none"> ustni izpit opravljeni seminarji sodelovanje v seminarju 	<table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">• oral examination</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">40</td> <td style="text-align: center;">• completed seminars</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">10</td> <td style="text-align: center;">• class participation</td> </tr> </table>	50	• oral examination	40	• completed seminars	10	• class participation
50	• oral examination						
40	• completed seminars						
10	• class participation						
Materialni pogoji za izvedbo predmeta : - predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)	Material conditions for subject realization - a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)						
Obveznosti študentov: <i>(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)</i> ustni izpit, seminarji, aktivna udeležba pri pouku.	Students' commitments: <i>(written, oral examination, coursework, projects):</i> oral examination, seminar papers, participation in class.						

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Analitična filozofija

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice UM)

UČNI NACRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Analitična filozofija Analytical philosophy
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Poletni/Spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Languages:	Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene
------------------------	---

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Uvod v filozofijo, 1 uvodni izbirni seminar (I ali II).

Introduction to philosophy plus one introductory seminar (I or II).

Vsebina:

- Kurz se ukvarja z filozofsko tradicijo, ki se je prijelo ime analitična filozofija.
- Obravnava dela vodilnih filozofov te tradicije: Russella, Moora, Wittgensteina, Carnapa, Quina, Austina, Ayerja in nekaterih sodobnih avtorjev.
- V ospredju so metafizična in epistemološka vprašanja – vzročnost, substanca, lastnosti, stanja stvari, resnica, odnos med jezikom in stvarnostjo.

Content (Syllabus outline):

- This course covers philosophical tradition known as the Analytic Philosophy.
- It focuses on central works by leading figures in this tradition, from Bertrand Russell, G.E. Moore, Ludwig Wittgenstein, Rudolf Carnap, W.V. Quine, J.L. Austin, and some more contemporary authors.
- The emphasis is on metaphysical and epistemological issues: causality, substance, properties, states of affairs, truth, language and reality.

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

- Berilo/Reader – izbor iz tekstov Austina, Ayerja, Carnapa, Chisholma, Davidsona, Fregeja, Kripkeja, Lewisa, Moora, Putnama, Quina, Ryla, Russella, Strawsona, Wittgensteina.
- Dummett, M. (1993). Origins of Analytical Philosophy. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Soames, S. (2003). Philosophical Analysis in the Twentieth Century (I, II). Princeton: Princeton University Press.

Cilji:

Studenti bodo razumeli razvoj analitične filozofije v luči razvoja filozofije devetnajstega in dvajsetega stoletja.

Objectives:

Students will be able to understand analytical philosophy through the relations to the development of the philosophy (continental) in 19. And 20. Century.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- poznavanje geneze sodobnih filozofskih razprav
- poznavanje glavnih filozofskih šol in smeri v analitični tradiciji
- poznavanje in obvladovanje nekaterih filozofskih pojmov in razlikovanj, brez katerih ni mogoče spremljati in se tvorno udeleževati sodobnih filozofskih razprav (nujno/kontingentno, pomen/referenca, eksternalizem/internalizem,

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- knowledge of the origins of contemporary philosophical discussions
- knowledge of most influential strands in analytic tradition
- knowledge and mastery of philosophical notions and distinctions that are critical for understanding contemporary philosophy (necessary/contingent, meaning/reference, externalism/internalism,

<p>reliabilizem, apriori/aposteriori, pojmi/lastnosti,...)</p> <p>Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmožnost kritičnega preučevanja različnih argumentov in tez • zmožnost pisati jasno in razumljivo o abstraktnih problemih • zmožnost organiziranja argumentov v koherentno obliko • zmožnost raziskovanja na podlagi monografskih in periodičnih virov 	<p>reliabilism, a priori/aposteriori, concepts/properties,...)</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ability to critically examine arguments and theses; • ability to write clearly about abstract debates; • ability to marshall arguments into a coherent case; • ability to conduct research based on monographic and periodical literature.
---	---

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- Usmerjena diskusija temelječa na pripravljenih krajši predstavitevah pozicij pro et contra.
- Gostujuči predavatelji – posebne teme
- Raziskovalni seminarski teksti in njihove predstavitev

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Position papers-controversial topics (pro et contra).
- Guest speaker-topics of interest
- Research papers and their presentations

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

Sodelovanje pri pouku	5%	Student's activity on course
Seminarski referat	20%	Short paper presented in course
Raziskovalna seminarska naloga	35%	Research paper and its presentation
Ustni izpit	40%	Oral exam

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

- predavalnica s tablo, osebnim računalnikom in projektorjem (za rač. prezentacije)

Material conditions for subject realization

- a lecture hall with a table-board, PC and projector (for computer presentations)

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

ustni ali pisni izpit, seminarski referat in naloga, aktivna udeležba pri pouku.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

oral or written examination, seminar papers, participation in class.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Izbrana poglavja iz filozofije znanosti

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Izbrana poglavja iz filozofije znanosti Selected topics in the philosophy of science
----------------------------	---

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. Vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. Vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Bojan Borstner

Jeziki / Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene
Languages: Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Filozofija znanosti.

Philosophy of science.

Vsebina:

- Uvod; filozofija znanosti se ukvarja s kritično opredelitvijo znanosti – njihovih metod in njihovih dosežkov; seminar obravnava njene tri veje.
- Njena prva veja, metodologija, je blizu teoriji vedenja (epistemologiji) - proučuje metode, prek katerih se znanost dokopljje do domnevnih resnic o svetu; tipična vprašanje prve veje so: vprašanje o tem, v kakšnem smislu sprejmemo znanstvene teorije; vprašanje o naravi potrditve znanstvenih hipotez v empiričnem; vprašanje o tem, do kake mere lahko znanstvene sodbe falsificiramo prek opazovanja itd.
- Druga veja filozofije znanosti se posveča pomenu in vsebini domnevnih znanstvenih dosežkov in se s tem se približa metafiziki in filozofiji jezika. Pri tem gre za obravnavanje naslednjih vprašanj: vprašanje narave znanstvenih zakonov; kognitivne vsebine znanstvenih teorij, ki se dotikajo t.i. neopazljivk; zgradbe znanstvenih razlag.
- Tretja veja filozofije znanosti raziskuje posebna vprašanja, ki se pojavlajo na posebnih področjih znanosti: vprašanje o metafizičnih predpostavkah pri teorijah o prostoru-času; vprašanje o vlogi verjetnosti v statistični fiziki; vprašanje o tolmačenju problematike meritev v kvantni fiziki; vprašanje o zgradbi razlag v evolucijski biologiji.

Contents (Syllabus outline):

- Introduction; the philosophy of science is centered on a critical examination of the sciences – their methods and their results; the seminar deals with its three different branches.
- The first branch of the philosophy of science, methodology, is closely connected to the theory of knowledge - it explores the methods by which science arrives at its posited truths concerning the world. Typical topics of the first branch are: Issues concerning the sense in which theories are accepted in science; the nature of the confirmation relation between evidence and hypothesis; the degree to which scientific claims can be falsified by observational data; etc.
- The second branch of the philosophy of science is devoted to meaning and content of the posited scientific results. These are closely related to metaphysics and the philosophy of language and typically tackle problems like: the nature of scientific laws; the cognitive content of scientific theories referring to unobservables; and the structure of scientific explanations.
- The third branch of the philosophy of science examines specific foundational questions arising out of the specific results of the sciences such as: the questions about metaphysical presuppositions of space-time theories; the role of probability in statistical physics; the interpretation of measurement in quantum theory; the structure of explanations in evolutionary

Temeljni študijski viri / Textbooks:

- Borstner, B. (1995). *Problemi realizma*. Maribor: Katedra.
- Feyerabend, P. (2000). *Proti metodam*. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Hacking, I. (1981). *Scientific Revolutions*. Oxford: Oxford University Press.
- Hacking, I. (1983). *Representing and intervening*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kuhn, T. (1998). *Struktura znanstvenih revolucij*. Ljubljana: Krtina.
- Papineau, D. (1996). *The Philosophy of science*. Oxford: Oxford University Press.
- Popper, K. (1998). *Logika znanstvenega odkritja*. Ljubljana: Studia humanitatis.
- Ule, A. (1992). *Sodobne teorije znanosti*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče

Cilji:

Cilj tega predmeta je poglobljeno poznavanje filozofskega problemov v znanosti. Poznavanje vpetosti filozofije znanosti v druga filozofska področja, kot so metafizika, ontologija, epistemologija in filozofija jezika. Poznavanje posebnih problematik filozofije znanosti kot so problematika časa, problematika verjetnosti, problematika kvantne fizike, itd.

Objectives:

The aim of this course is to gain knowledge about philosophical problems in science. Recognition of close connections between philosophy of science and other philosophical fields, such as metaphysics, ontology, epistemology and philosophy of language. Knowledge about special topics in the philosophy of science, such as the problems of time, probability, quantum physics, etc.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

Po zaključku tega predmeta bo študent demonstriral

- Poznavanje temeljne literature iz filozofije znanosti ter razumevanje problemov in rešitev s tega področja.

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- natančno mišljenje in izražanje.
- sposobnost oblikovanja in ocenjevanja argumentov.
- sposobnost prepoznavanja (filozofskih) problemov.
- spodbujanje filozofske kreativnosti.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

On completion of this course the student will demonstrate

- Knowing fundamental literature in philosophy of science and understanding of problems and solutions in this area.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- precision of thought and expression.
- ability to construct and analyse sound arguments.
- ability to recognise (philosophical) problems.
- fostering philosophical creativity.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

- Razprava o filozofskih problemih znanosti v zgodovini in sodobnosti,
- Ocenjevanje filozofskih stališč glede teh problemov, ki jih študenti spoznajo skozi predvidena filozofska besedila,
- Komentarji njihovih esejev, ki temeljijo na razumevanju in kritičnem vrednotenju ustreznih tekstov, nastalih v okviru tutorstva.

- Discussion about philosophical problems in contemporary science and in its historical development,
- Assessment of their solutions as found in prescribed philosophical literature,
- Comments on students' supervised essays based on comprehension and critical evaluation of given texts.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Weight (in %)

Assessment:

- esej in
- udeležba pri pouku

80%
20%

- written essay
- class participation

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :**Material conditions for subject realization**

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:**Students' commitments:**

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

(written, oral examination, coursework, projects):

Prisotnost na predavanjih in aktivno sodelovanje v razpravi ter pisanje eseja, ki preverja študentovo sposobnost razumevanja besedil in njegovo sposobnost kritičnega in samostojnega mišljenja.

Presence at lectures and participation in the debate. Writing an essay revealing a degree of possession of basic philosophical skills, that is, student's comprehension of the texts and ability for critical and autonomous thinking.

Opomba:

Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Diplomska seminarska naloga

Univerza v Mariboru
University of Maribor

Filozofska fakulteta
Faculty of Arts

(znak
članice
UM)

OPIS PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet: Subject Title:	Diplomska seminarska naloga Bachelor thesis
----------------------------	--

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Filozofija/Philosophy		3.	Poletni/spring

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. Vaje Tutorial	Lab. vaje Lab. work	Teren. Vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
	30				60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Vsakokratni mentor

Jeziki / Languages: Predavanja / Lecture: Slovenski/Slovene
Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti: Prerequisites:

Vse v študijskem programu predpisane obveznosti.

All the requirements of the study program.

Vsebina:

Diplomska seminarska naloga je filozofski esej v obsegu 25 do 30 strani, temelji pa na seminarški nalogi, s katero je študent uspešno opravil enega od izbirnih seminarjev v 2. oz. 3. letniku študija. Študent izbere temo v soglasju z mentorjem in jo predstavi v diplomskem seminarju.

The Bachelor thesis is an essay of 25-35 pages which is based on a seminar paper that has been previously approved in one of the second or third year seminars. The topic of the thesis and the working plan are discussed with the supervisor during the seminar. The thesis is presented in the graduate seminar.

Temeljni študijski viri / Textbooks:

Cilji:

Cilj diplomskega seminarja oz. diplomske seminarske naloge je izuriti študenta v neodvisnem filozofskem raziskovanju, uporabi zanj značilnih metod, argumentaciji, uporabi virov in pisanju daljših znanstvenih besedil.

Objectives:

The aim of the Bachelor's thesis is to familiarise students in independent research, methods of philosophy, argumentation, the use of source material and scientific writing.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Po zaključku tega predmeta bo študent demonstriral

- Poznavanje sodobnih filozofskih razprav
- Sposobnost kritičnega branja filozofskih besedil
- Sposobnost samostojnega razmišljanja in pisanja o filozofskih vprašanjih

Prenesljive/ključne spremnosti in drugi atributi:

- natančno mišljenje in izražanje.
- sposobnost oblikovanja in ocenjevanja argumentov.
- sposobnost prepoznavanja (filozofskih) problemov.
- Sposobnost plodne uporabe študijskih virov pri reševanju raziskovalnih problemov
- spodbujanje filozofske kreativnosti.

Knowledge and Understanding:
On completion of this course the student will demonstrate

- Knowledge of contemporary philosophical disputes
- Ability for critical analysis of philosophical texts
- Ability to think and write autonomously about philosophical issues

Transferable/Key Skills and other attributes:

- precision of thought and expression.
- ability to construct and analyse sound arguments.
- ability to recognise (philosophical) problems.
- Ability for a productive use of various resources in quest for solutions for philosophical problems
- fostering philosophical creativity.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<ul style="list-style-type: none"> • Pisni izdelek • predstavitev 	80% 20%	<ul style="list-style-type: none"> • BA thesis, written work • Its presentation

Materialni pogoji za izvedbo predmeta :

Predavalnica s tablo, računalnik, LCD projektor

Material conditions for subject realization

Lecture-room, PC, LCD projector

Obveznosti študentov:

(pisni, ustni izpit, naloge, projekti)

Izdelava in predstavitev diplomske seminarske naloge v diplomskem seminarju.

Students' commitments:

(written, oral examination, coursework, projects):

The writing and the presentation of a bachelor thesis in the graduate seminar.

Opomba: Vse sestavine opisa predmeta do vključno z načini ocenjevanja za izvedbo predmeta so obvezna sestavina učnega načrta predmeta kot ga določajo Merila za akreditacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov (Ul. RS, št. 101/2004) v 7. členu. Obveznosti študentov ne sodijo k sestavinam opisa predmeta, so pa obvezni del sestavin študijskih programov in zato priporočljiv del obrazca opisa predmetov. Vse nadaljnje sestavine opisa v ležeči pisavi niso obvezne.

Šport in humanistika

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS						
Predmet:	Šport in humanistika					
Course title:	Sport and humanities					
Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester			
Filozofija (1. st.)		3.	Zimski ali poletni			
Teaching philosophy (1.degree)		3.	Autumn or Spring			
Vrsta predmeta / Course type						
Univerzitetna koda predmeta / University course code:						
Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Laboratory work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
10			60		20	3
Nosilec predmeta / Lecturer:	Dr. Bojan Borstner					
Jeziki / Languages:	Predavanja / Lectures:			Slovenščina /Slovene		
	Vaje / Tutorial:			Slovenščina/Slovene		
Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:						
Jih ni.		Prerequisites: None.				
Vsebina:						
TEORETIČNE VSEBINE <u>Izbrana poglavja iz filozofija športa</u> <ul style="list-style-type: none"> • Vstop v filozofijo športa • Šport skozi zgodovino • Igrarije, igre in tekmovanja skozi gibalne aktivnosti • Olimpizem in medkulturno povezovanje • Odprte etične dileme sodobnega športa • Tekmovalnost in estetskost sodobnega športa • Šport za vse in šport kot spektakel 						
THEORETICAL CONTENT <u>Themes from Philosophy of Sport</u> <ul style="list-style-type: none"> • Introduction to philosophy of sport • History of sports • Games, plays and competitions through physical action • The spirit of Olympism and multicultural relations and connections • Ethical dilemmas in contemporary sport • Competitiveness and aesthetical dimension of sport today • Sport for all and the role of spectacle in sport 						
<u>Teorija izbranega športa se podaja v sklopu praktičnih vsebin</u> Student/ka izbere dva modula						
<u>The theoretical part of chosen sport will be presented with practical approach</u> Student chooses two modules						

Modul 1: 30

- ⇒ osnovna motorika,
- ⇒ športna igre (odbojka, košarka, nogomet, rokomet)
- ⇒ novodobne igre

Modul 2: 30

- ⇒ osnovna motorika,
- ⇒ športne igre z rezervnimi deli (badminton, skvoš, namizni tenis, tenis)

Modul 3: 30

- ⇒ dejavnosti za dojemanje lastnega telesa – metode sproščanja, jogi, pilates,
- ⇒ ciljni fitness
- ⇒ aerobika

Modul 4: 30 ur

- ⇒ aktivnosti v naravi (nordijska hoja, jogging, tek, pohodništvo)

Modul 5: 30 ur

- ⇒ plavanje
- ⇒ smučanje / tek na smučeh
- ⇒ drsanje
- ⇒ gorsko kolesarjenje
- ⇒ jahanje

Module 1: 30 hour

- ⇒ basic movement skills,
- ⇒ sport games (volleyball, basketball, football, handball,
- ⇒ modern sports

Module 2: 30 hour

- ⇒ basic movement skills,
- ⇒ sport games with requisite (badminton, squash, table tennis, tennis)

Module 3: 30 hour

- ⇒ comprehension of one's own body – relaxation methods (yoga, pilates)
- ⇒ targeted fitness
- ⇒ aerobics

Module 4: 30 hour

- ⇒ activities in nature (nordic walking, jogging, run, hiking)

Module 5: 30 hour

- ⇒ swimming
- ⇒ skiing /cross country
- ⇒ ice skating
- ⇒ mountain bike
- ⇒ riding

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Macura, D., Hosta, M. (2003). Filozofija športa. Ljubljana: FŠ – Enajsta akademija.
- Čitanka/Reader – izbor aktualnih člankov iz filozofije, etike in estetike športa.
- Hosta, M. (2007). Etika športa. Ljubljana: FŠ.
- Kreft, L. (2011). Levi horog. Ljubljana: Založba Sophia.
- Metchnikoff, R. & Estes, S. (2002). *A history and philosophy of sport and physical education: From ancient civilization to the modern world* (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Suits, B. (2005). The Grasshopper: Games, Life and Utopia. Peterbourough: Broadview Press.

Strokovna literatura iz področja zajetih športnih panog.

Professional literature of the proposed sport disciplines

Cilji in kompetence:**Humanistika**

Študenti bodo zmožni:

- Ozaveščanja različnih družbenih praks in njihovo premišljanje v kontekstu športa.
- Spoznati fenomen igre na sploš in športa posebej.
- Spoznati etiko in estetiko športa.
- Razumeti filozofijo športa danes

Osvajanje in izpopolnjevanje različnih športnih znani**Objectives and competences:****Humanities**

Students should critical evaluate different social praxes and their roles in the context of sports and games through history.

- Students should understand how philosophy of sport could help in an explanation of a game, play and spectacle in the context of sport.
- Students should understand ethics and aesthetics of sport.
- Students should be able to contemplate about the philosophy of sport and its

izpopolnjevati tehniko in taktiko moštvenih športnih iger ter iger z rekvizitom do stopnje, ki omogoča

- učinkovito igro
- skladno izvajati različne sestavljene gibalne naloge v skupini in izražati občutke ter razpoloženja ob glasbeni spremljavi

Razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti

- razvijati osnovne gibalne sposobnosti (moč, hitrost, koordinacijo gibanja, gibljivost, natančnost) z različnimi nalogami in organizacijskimi oblikami
- razvijati funkcionalne sposobnosti (aerobno in anaerobno vzdržljivost s pomočjo meritve srčnega utripa in individualnimi programi)
- razvijati aerobno vzdržljivost z različnimi športi (pohodništvo, kolesarjenje, jogging...)
- skrbeti za pravilno telesno držo in oblikovati postavo z izbranimi nalogami
- ugotavljati in spremljati lastne gibalne ter funkcionalne sposobnosti in telesne značilnosti v daljšem časovnem obdobju ter jih primerjati z lastnimi in vrstnikovimi vrednostmi

Prijetno doživljanje športa, oblikovanje in razvoj stališč, navad in načinov ravnanja

- razvijati vztrajnost z različnimi dalj časa trajajočimi aerobnimi dejavnostmi
- spodbujati medsebojno sodelovanje, zdravo tekmovalnost in sprejemanje drugačnosti
- z vadbo v naravi razviti kulturnen odnos do narave in spoznati ekološke probleme
- razumeti dileme sodobnega športa in spoštovati pravila fair playa
- s primernimi vsebinami doživljati sprostitev vpliv športne vadbe in razumeti pomen telesne obremenitve v funkciji sprostitev

implications in every day's life

Mastering and additional learning about different sport knowledges

- complementing the technique and tactics in team sports and in games with requisites to the level that enables an efficient game,
- harmoniously perform a different movement exercises in a group and express the feelings and moods accompanied by the music

Development of movement and functional capabilities

- developing basic movement capabilities (power, speed, coordination of movement, movability, precision) with different tasks and organization forms,
- developing functional capabilities (aerobic and anaerobic endurance with the use of polar heart monitoring devices and individual programs)
- developing the aerobic endurance with different sports (hiking, walking, biking, jogging...)
- care for the correct body position and body formation with the selected exercises,
- determine and follow one's own movement and functional capabilities and body characteristics in a longer period and compare them with its own and the peer's values.

Pleasant experiences of sport, forming and developing the viewpoints, habits and ways of treatment

- developing persistency with different time limited aerobic activities,
- encouraging mutual cooperation, reasonable competition and accepting differences
- developing cultural relationship to the nature and recognizing the ecological problems by exercising in the nature
- understand the dilemmas of modern sport and respect the rules of fair play
- experiencing relaxing influence of exercise and understand the importance of physical burdening in a function of relaxation by choosing appropriate

	themes
Predvideni študijski rezultati:	
Znanje in razumevanje	
Zmožnost:	
<p>filozofsko kritično proučiti pomembna vprašanja v športu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki. • ponuditi nove poglede na različne tekmovalne ali izobraževalne prakse v športu. • racionalnega zagovora fizične (športne) aktivnosti v odnosu do drugih akademskih praks kot integralnega dela izobraževanja in vzgoje. • utemeljevanja etičnih odločitev in izbir v odnosu do vsakdanjih športnih praks <ul style="list-style-type: none"> • razumeti vpliv športa in redne vadbe na zdravje in dobro počutje • razumeti odzivanje organizma na napor in prilagoditev na različne oblike vadbe • razumeti preventivno vlogo športa v ozaveščanju proti različnim oblikam osebnostnih in družbenih odklonov • spoznati pomen športa v turizmu, gospodarstvu 	
Prenesljive/klijučne spremnosti in drugi atributi	
Zmožnosti:	
<ul style="list-style-type: none"> • kritičnega proučevanja pomembnih vprašanj in problemov. • racionalne argumentacije posameznih pozicij za in proti v ustni in pisni obliki. • utemeljevanja etičnih in estetskih odločitev in izbir 	
Dejanske kompetence kot so:	
<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Z gibanjem povezane motorične izkušnje ter poglobitev znanj in doživetij ⇒ Izboljšanje telesnih in motoričnih sposobnosti in tudi najnujnejših znanj kar se kaže v medsebojni odvisnosti in spremenljivosti v športu 	
Intended learning outcomes:	
Knowledge and understanding	
Ability to:	
	<ul style="list-style-type: none"> • critically and philosophically examine significant issues in sport. • cogently argue (verbal and written) for or against a variety of issues • offer new viewpoints on competitive and/or educational practices in sport in order to ultimately improve practices in sport. • rationalize and defend physical education as having equal value with other academic disciplines and as being integral to the general educational process. • make sound ethical and aesthetical decisions relative in sport education and practice • understanding the influence of sport and regular exercising on health and wellbeing • understanding the reactions of the organism to the body efforts and the adjustment to the different forms of exercises • understanding the preventive role of the sport by raising awareness against personal and social deviant practices • recognize the importance of sport in tourism, economy
Transferable/Key Skills and other attributes	
Abilities:	
	<ul style="list-style-type: none"> • critically examine significant issues in different fields of social practices. • cogently argue (verbally or in a written form) for or against a variety of issues • make sound ethical and aesthetical decisions relative to different social processes and practices
Factual competences as:	
	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Experience connected to moving abilities as well as upgrading knowledge and experience about the latter ⇒ Improvement of moving abilities as well as basic knowledge due to coherence and constant changes in field of sports

- ⇒ Dojemajo pomen vsakodnevnega gibanja kot dejavnika odklanjanja tveganja sodobnega življenja
- ⇒ Razumejo pomen načrtovanja vadbe in znajo načrtovati sebi lastno vadbo
- ⇒ Znajo samostojno vzdrževati raven gibalnih in funkcionalnih sposobnosti ter obvladajo spremljavo lastnih gibalnih in funkcionalnih sposobnosti in izbirati oblike in sredstva s katerimi jih bodo še izboljšali
- ⇒ Si medsebojno prizadevajo za doseganje skupnega cilja, naučijo se sodelovati v skupini – timsko delo, timsko razmišljanje.

Pridobivajo kompetence o sebi:

- ⇒ Z vrednotenjem svojih dosežkov in napredka
- ⇒ Stabilizirajo in krepijo lastno samopodobo z izboljševanjem svojih dosežkov
- ⇒ Znajo prenašati osvojeno znanje
- ⇒ Izboljšajo komunikacijske kompetence
- ⇒ Prakticirajo toleranco in primerjajo svoje dosežke z drugimi

- ⇒ Understanding the meaning of everyday exercise as factor of declining modern life risks
- ⇒ Understanding the meaning of exercise planning and ability to plan one's own exercise
- ⇒ Ability to maintain the level of one's own moving and functional capabilities, ability to master the monitoring process of the latter as well as the ability to choose suitable forms and means to improve the level of one's own moving and functional capabilities
- ⇒ Joint desire and effort to achieve mutual goal, understanding and learning to become a team player: team work, team thinking etc.

Gaining competences about one self:

- ⇒ By evaluation of one's achievements and progress
- ⇒ Stabilizing and strengthening one's self-image by further improving one's achievements
- ⇒ By developing the ability to disseminate the knowledge gained
- ⇒ By improving the communication competences
- ⇒ By practicing tolerance and by comparing one's own achievements with others

Metode poučevanja in učenja:

V programu bodo uporabljene naslednje metode in oblike poučevanja:

- razlaga in razgovor (predavanja)
- demonstracija
- praktično delovanje

Oblike:

- frontalna učna oblika
- skupinska učna oblika

Learning and teaching methods:

Following methods and forms of teaching will be used in the program:

- explanation and discussion (lecture)
- demonstration
- practice

Forms:

- frontal learning
- group learning

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Pisni izpit.	25%	Written exam
Praktični izpit.	25%	Practical exam
Vsakokratna aktivnost na vajah.	50%	Student's activity in the course

Reference nosilca / Lecturer's references:

ARAÚJO, Ana Cristina, D'APRILE, Iwan-Michelangelo, BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. The

historical and philosophical dimensions of the concept of tolerance. V: HÁLFDANARSON, Gudmundur (ur.). *Discrimination and tolerance in historical perspective*, (Transversal theme, Discrimination and tolerance). Pisa: Edizioni Plus, cop. 2008, str. [1]-18. [COBISS.SI-ID [16851464](#)]

BORSTNER, Bojan, GARTNER, Smiljana. Is it better to have lived and lost than never have lived at all, or can the symmetry assumption help us?. V: BRAMBILLA, Elena (ur.). *Routines of existence : time, life and after life in society and religion*, (Religion and philosophy, 4). Pisa: Edizioni Plus - Pisa University Press, cop. 2009, str. [1]-7. [COBISS.SI-ID [17985800](#)]

GARTNER, Smiljana, BORSTNER, Bojan. When Slovenian women are persons, Slovenian men are not?. V: SALVATERRA, Carla (ur.), WAALDIJK, Berteke (ur.). *Paths to gender : European historical perspectives on women and men*, (Transversal theme, Gender). Pisa: Edizioni Plus - Pisa University Press, cop. 2009, str. [79]-92. [COBISS.SI-ID [17933320](#)]

BORSTNER, Bojan. Philosophy as --- or what should philosophers do today?. V: BAUMGARTNER, Elisabeth (ur.), BAUMGARTNER, Wilhelm (ur.), BORSTNER, Bojan (ur.), POTRČ, Matjaž (ur.), SHAWE-TAYLOR, John (ur.), VALENTINE, Elisabeth (ur.). *Handbook : phenomenology and cognitive science*. Dettelbach: Röll, 1996, str. 309-312. [COBISS.SI-ID [5461512](#)]

BORSTNER, Bojan. Filozofija športa : nekaj metodoloških razmislekov. V: BERČIČ, Herman (ur.). *Zbornik 4. slovenskega kongresa športne rekreacije : Terme Čatež 14. - 15. november 2003*, (Zbornik Slovenskega kongresa športne rekreacije, 4). [Ljubljana: Olimpijski komite Slovenije], 2003, str. 104-107. [COBISS.SI-ID [13666312](#)]